॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ

ਮਹਾਵਗ੍ਗ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਮਗ੍ਗਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧-੨. ਮਹਾਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਸਹਜਾਤਵਸੇਨ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਾਯ ਸਭਾਵਪਟਿਲਾਭਾਯ, ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਅਹਿਰਿਕੰ ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਯਦੇਤੰ ਅਲਜ੍ਜਨਾਕਾਰਸਣ੍ਠਿਤੰ ਅਹਿਰਿਕੰ, ਅਭਾਯਨਾਕਾਰਸਣ੍ਠਿਤਞ੍ਚ ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪੰ, ਏਤੰ ਅਨੁਦੇਵ ਸਹੇਵ ਏਕਤੋਵ, ਨ ਵਿਨਾ ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਉਪਗਤਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਦਿਟ੍ਠਿ। **ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਹੋਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਅਯਾਥਾਵਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਵਸੇਨੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਪਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਅਙ੍ਗਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪਨ ਨ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਕ੍ਖਣੇ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ।

ਕਥੰ? ਯਦਾ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਯਾਮੋ ਮਿਚ੍ਛਾਸਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਸਮਾਧਿ ਮਿਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋਤਿ ਛ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਵਜ੍ਜਾਨਿ ਪਞ੍ਚ। ਯਦਾ ਤਾਨੇਵ ਦ੍ਵੇ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਮਿਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਚਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਾਨੇਵ ਛ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ। ਅਯੰ ਆਜੀਵੋ ਨਾਮ ਕੁਪ੍ਪਮਾਨੋ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਸੁਯੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਦਾ ਆਜੀਵਸੀਸੇਨ ਤਾਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਤਾਨੇਵ ਛ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ। ਯਦਾ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ , ਤਦਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਮਿਚ੍ਛਾਵਾਯਾਮਮਿਚ੍ਛਾਸਤਿਮਿਚ੍ਛਾਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਵਾ, ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵੰ ਨ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਕ੍ਖਣੇ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞਾਣੰ। ਇਹਾਪਿ ਸਹਜਾਤਵਸੇਨ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਹਿਰੀ ਚ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਲਜ੍ਜਨਾਕਾਰਸਣ੍ਠਿਤਾ ਹਿਰੀ, ਭਾਯਨਾਕਾਰਸਣ੍ਠਿਤੰ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੰ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤੋਵ। **ਵਿਜ੍ਜਾਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਉਪਗਤਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਵਿਦ੍ਦਸੁਨੋ**ਤਿ ਵਿਦੁਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਦਿਟ੍ਠਿ। **ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਲੋਕਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨ ਏਕਤੋ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਚ ਖੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਮਗ੍ਗੇ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਿਕਾਦੀਸੁ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਵਜ੍ਜਾਨਿ ਸਤ੍ਤੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਯਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਮ੍ਹਿ ਮਹਾਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੩੧) 'ਯਾ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ। ਯੋ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ। ਯੋ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਵਾਯਾਮੋ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ। ਯਾ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਸਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ। ਯੋ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ। ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਆਜੀਵੋ ਚ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ''ਏਵਮਸ੍ਸਾਯਂ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ ? ਯਂ ਪਨੇਤਂ ''ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਅਤਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋ।

ਯਮ੍ਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੨੧੨), ਤਂ ਏਕਂ ਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ ਮਿਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਹਾਯ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਚਾ ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਵਾਯਾਮੋ ਸਤਿ ਸਮਾਧੀਤਿ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਰਕਙ੍ਗੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਪੂਰਤਿ। ਵਿਰਤਿਵਸੇਨ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਪੂਰਤਿ ਨਾਮ। ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਇਮਂ ਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਲੋਕਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਚ ਪਞ੍ਚੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਰਤਿ ਪਨ ਅਨਿਯਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਛਅਙ੍ਗਿਕੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋ''ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਯਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਸਵਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵਯਤੋ ਤੀਹਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਹਿ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਪਟਿਵਿਰਤਿ ਵੇਰਮਣੀ ਅਕਿਰਿਯਾ ਅਕਰਣਂ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯੋ ਅਨਾਸਵੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੩੯)। ਏਵਂ ਪਨ ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਦੀਨਞ੍ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਭਾਵਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋਵ ਕਥਿਤੋ। ਦੁਤਿਯਂ ਕੋਸਲਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਕਲਮਿਦਂ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਪਨ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਭਗਵਾ **ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ**ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ।

੪. ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਬ੍ਬਸੇਤੇਨ ਵਲ਼ਵਾਭਿਰਥੇਨਾ**ਤਿ ਸਕਲਸੇਤੇਨ ਚਤੂਹਿ ਵਲ਼ਵਾਹਿ ਯੁਤ੍ਤਰਥੇਨ। ਸੋ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬੋ ਸਚਕ੍ਕਪਞ੍ਜਰਕੁਬ੍ਬਰੋ ਰਜਤਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਰਥੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਦੁਵਿਧੋ ਹੋਤਿ – ਯੋਧਰਥੋ, ਅਲਙ੍ਕਾਰਰਥੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋਧਰਥੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸਸਣ੍ਠਾਨੋ ਹੋਤਿ ਨਾਤਿਮਹਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ ਜਨਾਨਂ ਗਹਣਸਮਤ੍ਥੋ। ਅਲਙ੍ਕਾਰਰਥੋ ਮਹਾ ਹੋਤਿ ਦੀਘਤੋ ਦੀਘੋ ਪੁਥੁਲਤੋ ਪੁਥੁਲੋ ਚ, ਤਤ੍ਥ ਛਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਕੋ ਵਾਲਬੀਜਨਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਤਾਲਵਣ੍ਟਗ੍ਗਾਹਕੋਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਸੁਖੇਨੇਵ ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਰਥੋਯੇਵ।

ਸੇਤਾ ਸੁਦਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਤਾ ਵਲ਼ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਸੇਤਵਣ੍ਣਾਵ। **ਸੇਤਾਲਙ੍ਕਾਰਾ**ਤਿ ਪਸਾਧਨਂ ਤਾਸਂ ਰਜਤਮਯਂ ਅਹੋਸਿ। **ਸੇਤੋ ਰਥੋ**ਤਿ ਰਥੋਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਰਜਤਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਦਨ੍ਤਕਮ੍ਮਖਚਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸੇਤੋਵ। **ਸੇਤਪਰਿਵਾਰੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਰਥਾ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਪਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਏਸ। ਏਸ ਪਨ ਘਨਦੁਕੂਲੇਨ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਅਹੋਸਿ। **ਸੇਤਾ ਰਸ੍ਮਿਯੋ**ਤਿ ਰਸ੍ਮਿਯੋਪਿ ਰਜਤਪਨਾਲ਼ਿਸੁਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ। **ਸੇਤਾ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿਪਿ ਰਜਤਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ।

ਸੇਤਂ ਛਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਰਥਮਜ੍ਝੇ ਉਸ੍ਸਾਪਿਤਛਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੇਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। **ਸੇਤਂ ਉਣ੍ਹੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਰਜਤਮਯੋ ਉਣ੍ਹੀਸਪਟ੍ਟੋ ਸੇਤੋ। **ਸੇਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਸੇਤਾਨਿ ਫੇਣਪੁਞ੍ਜਵਣ੍ਣਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਨਿਵਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਸਤਗ੍ਘਨਕਂ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੋ। **ਸੇਤਾ ਉਪਾਹਨਾ**ਤਿ ਉਪਾਹਨਾ ਨਾਮ ਮਗ੍ਗਾਰੁਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਟਵਿਂ ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਅਯਂ ਪਨ ਰਥਂ ਅਭਿਰੁਲ੍ਹੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਰਜਤਪਟਿਸੇਵਿਤੋ ਪਾਦਾਲਙ੍ਕਾਰੋ ਨਾਮ ਏਸ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੇਤਾਯ ਸੁਦਂ ਵਾਲਬੀਜਨਿਯਾ**ਤਿ ਫਲਿਕਮਯਦਣ੍ਡਾਯ ਸੇਤਚਮਰਵਾਲਬੀਜਨਿਯਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵਸ੍ਸ ਸੇਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੇਤਵਿਲੇਪਨਂ ਵਿਲਿਮ੍ਪਿ, ਸੇਤਮਾਲਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿ, ਦਸਸੁ ਅਙ੍ਗੁਲੀਸੁ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਕੁਣ੍ਡਲਾਨੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋਪਿਸ੍ਸ ਰਜਤਮਯੋਵ ਅਹੋਸਿ । ਪਰਿਵਾਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਪਿਸ੍ਸ ਦਸਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਤਥੇਵ ਸੇਤਵਤ੍ਥਵਿਲੇਪਨਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਯਂ ਪਨੇਤਂ **ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਯਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਿਯ੍ਯਾਯਨਵਿਭਾਵਨਾ – ਸੋ ਕਿਰ ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਏਕਵਾਰਂ ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਤੋ ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਘੋਸਨਾ ਕਯਿਰਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇ ਨਗਰਤੋ ਨ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਯੇਪਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇਪਿ ''ਪੁਞ੍ਞਵਤੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਦਿਵਸਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਗਰਂ ਅਨੁਵਿਚਰਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਤੋਵ ਨਗਰਵੀਥਿਯੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਦਲਿਯੋ ਚ ਧਜੇ ਚ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰਂ ਧੂਪਿਤਵਾਸਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਾਤੋਵ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸੇਤਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਰਥਂ ਅਭਿਰੁਹਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਬ੍ਬਸੇਤਵਤ੍ਥਵਿਲੇਪਨਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤ੍ਥਂ ਪਠਮਂਯੇਵ ਤਰੁਣਦਾਰਕਾਨਂ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਵਿਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਮਾਸਕਰੂਪਾਦੀਨਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਕਹਾਪਣੇ ਵਿਕਿਰਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਤਿ, ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਯੋ ਚੇਵ ਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਾ ਚ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਙ੍ਗਲਿਕਸੋਵਤ੍ਥਿਕਾਦੀਸੁ ਮਙ੍ਗਲਾਨਿ ਚੇਵ ਸੁਵਤ੍ਥਿਯੋ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਗਰਂ ਅਨੁਵਿਚਰਤਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਕਭੂਮਿਕਾਦਿਪਾਸਾਦੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸੁਕਪਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨਿ ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਾਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਸਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਗਰਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਮੇਨਂ ਜਨੋ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਤਂ ਰਥਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਵਤ ਭੋ ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਯਾਨਸਦਿਸਂ ਵਤ ਭੋ ਯਾਨਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਖੋ ਏਤ**ਨ੍ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਵਣ੍ਣਭਾਣਕਾਨਂ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਰਿਕਾਨਂ ਵਣ੍ਣਗੀਤਂ ਗਾਯਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਅਭਿਰੂਪੋ ਹੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ''ਤਿ, ਨ ਚ ਤੇਨ ਵਣ੍ਣਭਣਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਰੂਪਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਹਦ੍ਧਨਾ ਵਾ, ਏਵਮੇਵ ਮਹਾਜਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਰਥਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਵਤ ਭੋ ਯਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਤਿ, ਨ ਪਨੇਤਂ ਯਾਨਂ ਵਣ੍ਣਭਣਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਲਾਮਕਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਛਵਂ। ਪਰਮਤ੍ਥੇਨ ਪਨ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਖੋ ਏਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਦੋਸਵਿਗਮੇਨ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਨਂ** ਇਤਿਪਿ, ਧਮ੍ਮਭੂਤਤ੍ਤਾ ਯਾਨਤ੍ਤਾ ਚ **ਧਮ੍ਮਯਾਨਂ** ਇਤਿਪਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਵਿਜਿਤਤ੍ਤਾ **ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਸਙ੍ਗਾਮਵਿਜਯੋ** ਇਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਗਾਮਵਿਜਯਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਰਾਗਵਿਨਯਪਰਿਯੋਸਾਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਗਂ ਵਿਨਯਮਾਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤੀਤਿ ਰਾਗਵਿਨਯਪਰਿਯੋਸਾਨਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਯਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਚਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਯਾਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਾ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਦਾ ਧੁਰਂ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾਯੁਗੇ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਿਰੀ ਈਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਧਿਵਿਟ੍ਠੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਹਿਰੀ ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਰਥਸ੍ਸ ਈਸਾ। **ਮਨੋ ਯੋਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਯੋਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ

ਰਥਸ੍ਸ ਵਾਕਾਦਿਮਯਂ ਯੋਤ੍ਤਂ ਗੋਣੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਕਰੋਤਿ ਏਕਸਙ੍ਗਹਿਤੇ, ਏਵਂ ਮਗ੍ਗਰਥਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਞਾਸ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤਿਰੇਕਸਟ੍ਠਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਏਕਸਙ੍ਗਹੇ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਮਨੋ ਯੋਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। **ਸਤਿ ਆਰਕ੍ਖਸਾਰਥੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਆਰਕ੍ਖਸਾਰਥਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਥਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖੋ ਸਾਰਥਿ ਨਾਮ ਯੋਗ੍ਗਿਯੋ। ਧੁਰਂ ਵਾਹੇਤਿ ਯੋਜੇਤਿ ਅਕ੍ਖਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਤਿ ਰਥਂ ਪੇਸੇਤਿ ਰਥਯੁਤ੍ਤਕੇ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੇ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਮਗ੍ਗਰਥਸ੍ਸ ਸਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਆਰਕ੍ਖਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਗਤਿਯੋ ਸਮਨ੍ਵੇਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਰਥੋਤਿ ਅਰਿਯਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਰਥੋ। **ਸੀਲਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰੋ। **ਝਾਨਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਝਾਨਮਯਅਕ੍ਖੋ। **ਚਕ੍ਕਵੀਰਿਯੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਚਕ੍ਕੋ, ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵੀਰਿਯਾਨਿ ਅਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਧੁਰਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਧੁਰਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿ, ਉਨ੍ਨਤੋਨਤਾਕਾਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਯੁਗਪਦੇਸਾਨਂ ਸਮਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਭਾਵਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਯੋਗਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਰਥਸ੍ਸ ''ਧੁਰਸਮਾਧੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਨਿਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਕਰਥਸ੍ਸ ਸੀਹਚਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਰਥਸ੍ਸ ਅਲੋਭਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਨਿਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਾਰਣਂ ਨਾਮ।

ਅਬ੍ਯਾਪਾਦੋਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਚ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ। **ਅਵਿਹਿਂਸਾ**ਤਿ ਕਰੁਣਾ ਚ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ। **ਵਿਵੇਕੋ**ਤਿ ਕਾਯਵਿਵੇਕਾਦਿ ਤਿਵਿਧਵਿਵੇਕੋ। **ਯਸ੍ਸ ਆਵੁਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਰਥੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਆਵੁਧਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਥੇ ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਵੁਧੇਹਿ ਸਪਤ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਏਵਂ ਯੋਗਾਵਚਰੋਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਰਥੇ ਠਿਤੋ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਦੋਸਂ ਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਕਰੁਣਾਯ ਵਿਹਿਂਸਂ , ਕਾਯਵਿਵੇਕੇਨ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਂ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੇਨ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਣਿਕਂ, ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੇਨ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਂ ਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸੇਤਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ''ਆਵੁਧ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਦੁਰੁਤ੍ਤਾਨਂ ਦੁਰਾਗਤਾਨਂ ਵਚਨਪਥਾਨਂ ਅਧਿਵਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। **ਚਮ੍ਮਸਨ੍ਨਾਹੋ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਦ੍ਧਚਮ੍ਮੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਥੇ ਠਿਤੋ ਰਥਿਕੋ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਚਮ੍ਮੋ ਆਗਤਾਗਤੇ ਸਰੇ ਖਮਤਿ, ਨ ਨਂ ਤੇ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਵਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਤਾਗਤੇ ਵਚਨਪਥੇ ਖਮਤਿ, ਨ ਨਂ ਤੇ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ ਚਮ੍ਮਸਨ੍ਨਾਹੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਾਯ ਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿਯੇਵ, ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤਦਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਮਗ੍ਗਯਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਰਿਸਕਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭੂਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਨਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਦਿਸਂ ਸੇਟ੍ਠਯਾਨਂ। **ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ ਲੋਕਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਏਤਂ ਯਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਧੀਰਾ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸਾ ਲੋਕਮ੍ਹਾ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ। **ਜਯਂ ਜਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦਯੋ ਸਪਤ੍ਤੇ ਜਿਨਨ੍ਤਾ ਜਿਨਨ੍ਤਾ।

੫-੬. ਕਿਮਤ੍ਥਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫-੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਵਸਦ੍ਦੋ ਨਿਯਮਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚੇਵ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋ ਚ ਕਥਿਤੋ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੭. ਦੁਤਿਯਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਖੋ ਏਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਙ੍ਖਤਾਯ ਅਮਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਅਪਿਚ ਤੇਨ ਰਾਗਾਦਿਵਿਨਯੇਨ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤਂ ਰਾਗਵਿਨਯੋਤਿਆਦਿ ਨਾਮਮੇਵਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੂਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਕਥਿਤਂ, ਮਗ੍ਗੋ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਕਥਿਤੋ। ਤਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਤਂ ਅਵੋਚ।

੮. ਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਤਮਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਪਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਕਾਮੋ ਇਦਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਵਨਸਮ੍ਮਸਨਪਟਿਵੇਧਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਞਾਣਂ। ਸਮੁਦਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਮ੍ਮਸਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਤਿਵਿਧਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ‘‘ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਟ੍ਟਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਵਿਵਟ੍ਟਂ। ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਟ੍ਟੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟੇ ਨਤ੍ਥਿ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ‘‘ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਚ, ‘‘ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਆਚਰਿਯਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ – ‘‘ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪਂ, ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਵਨੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਏਕਪਟਿਵੇਧੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਏਕਾਭਿਸਮਯੇਨ ਅਭਿਸਮੇਤਿ । ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਸਮੁਦਯਂ ਪਹਾਨਪਟਿਵੇਧੇਨ, ਨਿਰੋਧਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਪਟਿਵੇਧੇਨ, ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵਨਾਪਟਿਵੇਧੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਭਿਸਮਯੇਨ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵਨਾਭਿਸਮਯੇਨ ਅਭਿਸਮੇਤਿ।

ਏਵਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਸਵਨਧਾਰਣਸਮ੍ਮਸਨਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਵਨਪਟਿਵੇਧੋਯੇਵ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੀਸੁ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੋਧੇ ਆਰਮ੍ਮਣਪਟਿਵੇਧੋ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਪਨ ਪਤ੍ਤਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹਤੋ – ‘‘ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਜਾਨਾਮਿ, ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਹਾਮਿ, ਨਿਰੋਧਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਮਿ, ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਮੀ’’ਤਿ ਆਭੋਗਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਮਨਸਿਕਾਰਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੋਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਮੇਵ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾਨਿ। ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਾਕਟਂ, ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਪਹਾਰਾਦੀਸੁ ‘‘ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਮ੍ਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮੁਦਯਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਤਾਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਾਕਟਂ। ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਤੋ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰਂ। ਇਤਿ ਤਾਨਿ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾਨਿ। ਇਤਰੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਯੋਗੋ ਭਵਗ੍ਗਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਹਤ੍ਥਪਸਾਰਣਂ ਵਿਯ ਅਵੀਚਿਫੁਸਨਤ੍ਥਂ ਪਾਦਪਸਾਰਣਂ ਵਿਯ ਸਤਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਪਾਦਨਂ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਤਾਨਿ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾਨਿ। ਏਵਂ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਚ ਦੁਦ੍ਦਸੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਉਗ੍ਗਹਾਦਿਵਸੇਨ ਇਦਂ ‘‘ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਟਿਵੇਧਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਤਂ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ।

ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਸੁ ਕਾਮਪਚ੍ਚਨੀਕਟ੍ਠੇਨ ਕਾਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟਭਾਵੇਨ ਵਾ, ਕਾਮਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ, ਕਾਮਪਦਘਾਤਂ ਕਾਮਵੂਪਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ , ਕਾਮਵਿਵਿਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚ ਤੇ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਕਾਮਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿਂਸਾਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਪਦਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਏਕੋਵ ਕੁਸਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ** ਨਾਮ।

ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣੀਆਦਯੋਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਕੁਸਲਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਪਦਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵੇਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ** ਨਾਮ।

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਮਣੀ ਆਦਯੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਭ੍ਵਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਕੁਸਲਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਪਦਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵਿਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ।

ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਨ੍ਤਿ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। **ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਸਤ੍ਥੇਨ ਆਜੀਵੇਨ। **ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਜੀਵੋਪਿ ਕੁਹਨਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਭ੍ਵਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਪਦਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵਿਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ** ਨਾਮ।

ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਵੇ ਤਥਾਰੂਪੇ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ, ਪਰਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਏਵਰੂਪਾ ਪਾਪਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ। **ਛਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਕਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਾਧਕਂ ਵੀਰਿਯਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ। **ਵਾਯਮਤੀ**ਤਿ ਵਾਯਾਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਦਹਤੀ**ਤਿ ''ਕਾਮਂ ਤਚੋ ਚ ਨ੍ਹਾਰੁ ਚ ਅਟ੍ਠਿ ਚ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੪) ਪਧਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ । **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਾਨਂ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਦਿਸੇ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤੇਸਂ ਪਹਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ।

ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨਨ੍ਤਿ ਅਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਂ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਂ। **ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਠਿਤਤ੍ਥਂ। **ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਵਿਨਾਸਤ੍ਥਂ। **ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਭਾਵਾਯ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਭਾਵਾਯ। **ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਭਾਵਨਾਯ ਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥਂ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦਿਚਿਤ੍ਤਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਂ ਏਕਮੇਵ ਕੁਸਲਵੀਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ** ਨਾਮ।

ਸਮ੍ਮਾਸਤਿਪਿ ਕਾਯਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ** ਨਾਮ।

ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਪਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਨਾਨਾ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨਾਨਾਮਗ੍ਗਵਸੇਨ। ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗਾਦਯੋਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਾਦਯੋਪਿ ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ। ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਦਿਸਾ ਵਾ ਅਸਦਿਸਾ ਵਾ ਏਕਚ੍ਚਸਦਿਸਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਨਿਯਮੇਨ ਹੋਤਿ। ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਨਿਯਮੇਨ ਹਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਗ੍ਗੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਿਕੋ, ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਛ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਾ ।

ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਨੋ ਲੋਕਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਯਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸੋ ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਂਝਾਨਿਕਾਵਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ

ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਨਿਯਮੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਥੇਰਾ – ‘‘ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ । ਕੇਚਿ ‘‘ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਯਮੇਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ‘‘ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਯਮੇਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਾਦਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਿਕਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਲੋਕਿਯੋ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੯. ਸੂਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਕਂ ਨਾਮ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਥਾ ਅਟ੍ਠਪਿਤਂ ਪਨ ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਂ ਨਾਮ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਠਪਿਤਾਯ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾਯ। **ਅਵਿਜ੍ਜਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤਿ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾਯ ਚੇਵ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞਾਣਂ ਮਗ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ।

੧੦. ਨਦ੍ਦਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮੇ **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਵਿਹਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਵਿਹਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ ਨਿਲੀਯਿਤੁਂ ਏਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਮ੍ਹਿ ਕੋਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਸਦ੍ਧੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਨਾਮੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਮ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ – ‘‘ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤਿ ਮਯ੍ਹਞ੍ਚੇਵ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ‘ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਗਣਂ ਵਿਹਾਯ ਏਕਕੋ ਵਿਹਾਸਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਮਯ’ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਸ੍ਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਏਵਮਾਹ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਮੁਖੋਦਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਦਾਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਯੇਨ ਸ੍ਵਾਹਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਸੋ ਅਹਂ। **ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂਯੇਵ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ। **ਵਿਹਰਾਮੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤੀਤਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨਂ। **ਤਸ੍ਸ ਪਦੇਸੇਨ ਵਿਹਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਦੇਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਪਦੇਸੋ ਨਾਮ ਖਨ੍ਧਪਦੇਸੋ ਆਯਤਨਧਾਤੁਸਚ੍ਚਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਝਾਨਨਾਮਰੂਪਪਦੇਸੋ ਧਮ੍ਮਪਦੇਸੋਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧੋ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ – ‘‘ਤਸ੍ਸ ਪਦੇਸੇਨ ਵਿਹਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਥਾ ਨਾਮ

ਪਤ੍ਤਰਜ੍ਜੋ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਭਵਸਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਤਂ ਤਂ ਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮੁਤ੍ਤਾਮਣਿਆਦੀਨਿ ਰਤਨਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ । ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ''ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕਯਤੋ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸੁਖਵੇਦਨਾ, ਯਾਵ ਅਵੀਚਿਤੋ ਪਵਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾ, ਸਬ੍ਬਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਵੇਦਯਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ।

ਤਥਾ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਾਨੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਕਦੇਸਂ, ਧਾਤੂਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਏਕਦੇਸਂ, ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੇਕਦੇਸਂ, ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇਕਦੇਸਂ ਝਾਨਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨੇਵ ਝਾਨਙ੍ਗੇਕਦੇਸਂ, ਨਾਮਰੂਪਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨੇਵ ਨਾਮੇਕਦੇਸਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਪਠਮਬੋਧਿਯਞ੍ਹਿ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕੁਸਲਾਦਿਧਮ੍ਮੇ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਨਯਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਪਕਰਣਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਦੇਸਂ ਵੇਦਨਾਤ੍ਤਿਕਮੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਾ ਸਾ ਚ ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾਨੁਭਾਵੇਨ ਜਾਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵਿਹਾਸਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾਪੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਵੇਦਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਅਕੁਸਲਾਵ ਹੋਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਸਲਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਾਪਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਕ੍ਖਦਿਵਸੇਸੁ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਿਕਾਦੀਨਂ ਵਟ੍ਟਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਸਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਞ੍ਚ ਖਣਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਕੁਲਾਦੀਸੁ ਮਾਲਾਗਚ੍ਛਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਦੀਵਿਦੁਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਸੇਤੁਂ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਸਮਂ ਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਕੁਸਲਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਣਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਉਪਹਾਰਂ ਉਪਹਰਨ੍ਤਿ , ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਅਕੁਸਲਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਰਗਤਾਨਂਯੇਵ ਹੋਤਿ।

ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਵੇਦਨਾਪਿ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਾਵ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਂ ਦੀਪਮਾਲਂ ਮਹਾਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਚੇਤਿਯਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਕੁਸਲਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਕ੍ਕਂਸੇਨ੍ਤਿ, ਪਰਂ ਵਮ੍ਭੇਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਅਕੁਸਲਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਰਗਤਾਨਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। **ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਛਨ੍ਦਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਛਨ੍ਦਪਚ੍ਚਯਾ ਅਟ੍ਠਲੋਭਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਤਕ੍ਕਪਚ੍ਚਯਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵੇਦਨਾਵ। ਸਞ੍ਞਾ ਪਚ੍ਚਯਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸੇਸਾ ਛ ਸਞ੍ਞਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੇਦਨਾ।

ਛਨ੍ਦੋ ਚ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੋਤਿਆਦੀਸੁ ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਵੂਪਸਮੇ ਅਟ੍ਠਲੋਭਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤਿ, ਛਨ੍ਦਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵੇਦਨਾਵ। ਛਨ੍ਦਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਵੂਪਸਮੇ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵੇਦਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਵੂਪਸਮੇ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਵੇਦਨਾ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। **ਅਤ੍ਥਿ ਆਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਵੀਰਿਯਂ। **ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਠਾਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸ੍ਸ ਕਾਰਣੇ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ। **ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਯਿਤਂ। ਏਤੇਨ ਚਤੁਮਗ੍ਗਸਹਜਾਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵੇਦਨਾਵ ਗਹਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਵਿਹਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਵੂਪਸਮੋ ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਯਿਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਂ ਅਤਿਦੂਰੇਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾਵ ਤਂ ਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਛਨ੍ਦਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਛਨ੍ਦਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ ਤਾਵ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵੇਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵਿਤਕ੍ਕਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ** ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵੇਦਨਾ। **ਸਞ੍ਞਾਪਚ੍ਚਯਾ** ਛਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੇਦਨਾ। **ਸਞ੍ਞਾਵੂਪਸਮਪਚ੍ਚਯਾ** ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਵੇਦਨਾ। **ਛਨ੍ਦੋ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੩-੭. ਸੇਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩-੧੭. ਤਤਿਯੇ **ਸੇਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਨਸੀਲੋ। ਕਿਂ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ? ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ। **ਸੇਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਫਲੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਚ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ। ਸਾਪਿ ਹਿ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸਿਕ੍ਖਤੇਵਾਤਿ ਸੇਕ੍ਖਾ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵਾਤਿ।

੮-੧੦. ਪਠਮਕੁਕ੍ਕੁਟਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮-੨੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਉਮ੍ਮਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਉਮ੍ਮਙ੍ਗੋ, ਪਞ੍ਞਾਵੀਮਂਸਨਂ, ਪਞ੍ਞਾਗਵੇਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਆਹ। ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਮੇਵਾਤਿ।

ਵਿਹਾਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧-੩੦. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਸਭਾਵਂ। **ਸਮ੍ਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਭਾਵਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਹੇਤੂ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕਰਣਹੇਤੁ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਰਾਧਕੋ**ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦਕੋ। **ਞਾਯਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਧਮ੍ਮਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣੀ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਮਿਚ੍ਛਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਅਨਿਯਜਾਨਿਕਵਿਮੁਤ੍ਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਤਤਿਯਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਭਤ੍ਤੋ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ। **ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਿਯੋ। ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਧਾਵਤਿ, ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਉਪਨਿਸਂ ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਸਪਰਿਵਾਰਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧-੪੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਪਟਿਪਨ੍ਨਂ। ਇਤਿ ਏਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਕਥਿਤਂ, ਏਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ। **ਅਪਾਰਾ ਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਪਾਰਗਾਮਿਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਪਿ ਪਾਰਙ੍ਗਤਾ, ਯੇਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯੇਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਰਗਾਮਿਨੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤੀਰਮੇਵਾਨੁਧਾਵਤੀਤਿ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਅਨੁਧਾਵਤਿ, ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਚਰਤਿ। **ਕਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਂ। **ਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਂ। **ਓਕਾ ਅਨੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਰਬ੍ਭ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਪਰਿਯੋਦਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਲੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਿਲਿਸ੍ਸਾਪੇਨ੍ਤੇਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਙ੍ਗੇਸੂ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ।

ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞੇਨ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਇਮੇਸੁ ਚ ਤੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ''ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਆਗਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧-੪੮. ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲੇ **ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਞ੍ਞਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਸਾਰਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ''ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪੇਯ੍ਯਾਲੇ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ। ਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ, ਸੇਸੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ।

੬. ਸੂਰਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯-੬੨. ਸੂਰਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲੇ ਅਰੁਣਙ੍ਗਂ ਵਿਯ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤ੍ਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਸਵਿਪਸ੍ਸਨਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਸੂਰਿਯਪਾਤੁਭਾਵੋ ਵਿਯਾਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ। **ਛਨ੍ਦਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੋ। **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਤਾ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਞਾਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਾਦਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਕਾਰਾਪਕਅਪ੍ਪਮਾਦਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਪੁਨ **ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਆਕਾਰੇਨ ਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚੇਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ।

ਸੂਰਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ।

੭. ਏਕਧਮ੍ਮਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩-੧੩੮. ਏਕਧਮ੍ਮਪੇਯ੍ਯਾਲੋਪਿ ਗਙ੍ਗਾਪੇਯ੍ਯਾਲੋਪਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨੇਵ ਤਥਾ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਕਥਿਤੋ।

੮. ਅਪ੍ਪਮਾਦਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਤਥਾਗਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੯. ਅਪ੍ਪਮਾਦਪੇਯ੍ਯਾਲੇ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਗ੍ਗੋ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਰਾਪਕਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨਨੁ ਚੇਸ ਲੋਕਿਯੋਵ, ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਪਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਕਾਮਾਵਚਰੋਵ, ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਪਨ

ਚਤੁਭੂਮਕਾ। ਕਥਮੇਸ ਤੇਸੰ ਅਗ੍ਗੋਤਿ? ਪਟਿਲਾਭਕਟ੍ਠੇਨ। ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਹਿ ਤੇ ਪਟਿਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਗ੍ਗੋ। ਤੇਨੇਤੰ ਵੁੱਤੰ **ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੂਲਕਾ**ਤਿਆਦਿ।

੨. ਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੦. **ਜਙ੍ਗਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵੀਤਲਵਾਸੀਨੰ। **ਪਾਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਾਦਕਪਾਣਾਨੰ । **ਪਦਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਦਾਨਿ। **ਸਮੋਧਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਓਧਾਨੰ ਉਪਕ੍ਖੇਪੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠੰ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। **ਯਦਿਦੰ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੇਨ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ, ਨ ਗੁਣਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩-੧੦. ਕੂਟਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੧-੧੪੮. **ਵਸ੍ਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫੰ। ਇਮੰ ਕਿਰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਾਤਿਯਮਹਾਰਾਜਾ ਵੀਮੰਸਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਬ੍ਭੇ ਚਤੁਜਾਤਿਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਗਨ੍ਧਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਮੁਟ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਧਾਯ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਘਾਨੰ ਪਹਰਿ। ਸੋ ਮਹਾਤਲਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਮਹਾਚੇਤਿਯਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ – ''ਵਸ੍ਸਿਕੰ ਤੇਸੰ ਅਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਸੁਕਥਿਤੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿ। **ਕੁਟ੍ਟਰਾਜਾਨੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਰਾਜਾਨੋ। ''ਖੁਦ੍ਦਰਾਜਾਨੋ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਤਨ੍ਤਾਵੁਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਨ੍ਤੇ ਆਵੁਤਾਨੰ, ਤਨ੍ਤੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਤਨ੍ਤਾਵੁਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨੀਤਿ ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਤਨ੍ਤਾਵੁਤਾਨੰ ਵਤ੍ਥਾਨੰ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਵਤ੍ਥਾਨੀਤਿ ਏਵੰ ਸਾਵਸੇਸਪਾਠਨਯੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਬਲਕਰਣੀਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਬਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੯. ਬਲਕਰਣੀਯਵਗ੍ਗੇ **ਬਲਕਰਣੀਯਾ**ਤਿ ਊਰੁਬਲਬਾਹੁਬਲੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਧਾਵਨਲਙ੍ਘਨਤਾਪਨਵਹਨਾਦਯੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ। **ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇ ਠਤ੍ਵਾ। **ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੰ ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ।

੨. ਬੀਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੦. **ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਵਿਧਮ੍ਪਿ ਬੀਜੰ ਬੀਜਗਾਮੋ ਨਾਮ, ਤਦੇਵ ਪਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਨੀਲਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭੂਤਗਾਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੩. ਨਾਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੧. **ਬਲੰ ਗਾਹੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਲੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗਹਿਤਬਲਾ ਥਿਰਸਰੀਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਕੁਸੋਬ੍ਭੇ ਓਤਰਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਨਾਗਿਨਿਯੋ ਕਿਰ ਉਤੁਸਮਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਗਬ੍ਭਾ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ – ''ਸਚੇ ਮਯੰ ਇਧ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵੰ ਨੋ ਦਾਰਕਾ ਊਮਿਵੇਗਞ੍ਚ ਸੁਪਣ੍ਣਸ੍ਸ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਸ੍ਸ ਵੇਗੰ ਸਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭਜ੍ਜਮੁਖਦ੍ਵਾਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਪਣ੍ਣੇਹਿ ਅਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨੀਯਾਸੁ

ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਗੁਹਾਸੁ ਵਸਮਾਨਾ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਨਾਗਪੋਤਕੇ ਗੋਪ੍ਫਕਾਦਿਪਮਾਣੇਸੁ ਉਦਕੇਸੁ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤਰਣਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਯਦਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਤੇ ਨਾਗਾ ਗਙ੍ਗਾਦੀਨਂ ਨਦੀਨਂ ਓਰਿਮਤੀਰਤੋ ਪਰਤੀਰਂ, ਪਰਤੀਰਤੋ ਓਰਿਮਤੀਰਨ੍ਤਿ ਤਰਣਪਟਿਤਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ''ਇਦਾਨਿ ਨੋ ਦਾਰਕਾ ਊਮਿਵੇਗਞ੍ਚ ਗਰੁਲ਼ਵੇਗਞ੍ਚ ਸਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਾਮੇਘਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਏਕੋਦਕਂ ਵਿਯ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਦੇਵਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾ ਨਾਵਾ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮੋਸਰਿਤਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੁਰਭਿਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਤਾਹਿ ਨਾਵਾਹਿ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਸਨ੍ਤਾ ਦਸਬਜਾਮ-ਸਤਬਜਾਮ-ਸਹਸ੍ਸਬਜਾਮ-ਸਤਸਹਸ੍ਸਬਜਾਮ-ਪਮਾਣਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਬ੍ਬਤੋ ਵਿਯ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਨਾਗਪੋਤਕਾ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰਾ, ਕੁਸੋਬ੍ਭਾਦਯੋ ਵਿਯ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ, ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਯਥਾ ਨਾਗਪੋਤਕਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕੁਸੋਬ੍ਭਾਦੀਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕਾਯਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਯੋਗਿਨੋ ਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਆਗਤੇਸੁ ਛਸੁ ਅਭਿਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਗੁਣਸਰੀਰਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ।

੫. ਕੁਮ੍ਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੩. **ਕੁਮ੍ਭੋ**ਤਿ ਉਦਕਘਟੋ। **ਨੋ ਪਚ੍ਚਾਵਮਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਤਿਆਵਮਤਿ, ਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. ਆਕਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੫. **ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ**ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਤੋ ਆਗਤਵਾਤਾ। **ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਯਥੇਵ ਹਿ ਏਤੇਸਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦਿਭੇਦਾਨਂ ਵਾਤਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਆਕਾਸੇ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਏਵਂ ਇਧਾਪਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੮-੯. ਪਠਮਮੇਘਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬-੧੫੭. **ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ**ਤਿ ਆਸਾਲ਼੍ਹਮਾਸੇ। **ਊਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਪਾਦਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਪਥਵੀਤਲੇ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਗਤਂ ਵਟ੍ਟਿਵਟ੍ਟਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਂ। **ਰਜੋਜਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਰਜੋਜਲ੍ਲਂ।

੧੦. ਨਾਵਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੮. **ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਨਾਵਾਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾਣਿਜਕੋਪਮੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

੧੧-੧੨. ਆਗਨ੍ਤੁਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੯-੧੬੦. **ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇਹਿ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਕਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਘਰਂ, ਯਤ੍ਥ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਨਿਵਾਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥੇਵ ਹਿ ਤੇਸਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਦੀਹਿ ਆਗਤਾਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦੀਨਂ ਵਾਸੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਗਾਰੇ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਏਵਂ ਇਮੇਸਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਤਿਆਦੀਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਰਿਜਾਨਨਾਦੀਹਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਦੀਸੁਤ੍ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਬਲਕਰਣੀਯਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

੧੦. ਏਸਨਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਏਸਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧. ਏਸਨਾਵਗ੍ਗੇ **ਕਾਮੇਸਨਾ**ਤਿ ਕਾਮਾਨਂ ਏਸਨਾ ਗਵੇਸਨਾ ਮਗ੍ਗਨਾ ਪਤ੍ਥਨਾ। **ਭਵੇਸਨਾ**ਤਿ ਭਵਾਨਂ ਏਸਨਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਏਸਨਾ।

੨-੧੧. ਵਿਧਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨-੧੭੧. ਵਿਧਾਤਿ ਮਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਮਾਨਠਪਨਾ ਵਾ। **ਸੇਯ੍ਯੋਹਮਸ੍ਮੀਤਿ** ਵਿਧਾਤਿ ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਏਵਂ ਮਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਮਾਨਠਪਨਾ ਵਾ। **ਨੀਘਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾ। ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਨੀਹਨਨ੍ਤੀਤਿ ਨੀਘਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਏਸਨਾਵਗ੍ਗੋ ਦਸਮੋ।

੧੧. ਓਘਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਓਘਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨-੧੭੩. ਓਘਵਗ੍ਗੇ **ਕਾਮੋਘੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ। **ਭਵੋਘੋ**ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ। **ਦਿਟ੍ਠੋਘੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜੋਘੋ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਂ। **ਕਾਮਯੋਗਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩-੪. ਉਪਾਦਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੪-੧੭੫. **ਕਾਮੁਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਗ੍ਗਹਣਂ। **ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਗਨ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਥਨਾ ਘਟਨਾ। **ਕਾਯਗਨ੍ਥੋ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥੋ ਗਨ੍ਥਨਘਟਨਕਿਲੇਸੋ। **ਇਦਂਸਚ੍ਚਾਭਿਨਿਵੇਸੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ''ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ।

੫-੧੦. ਅਨੁਸਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੬-੧੮੧. **ਕਾਮਰਾਗਾਨੁਸਯੋ**ਤਿ ਥਾਮਗਤਟ੍ਠੇਨ ਕਾਮਰਾਗੋਵ ਅਨੁਸਯੋ ਕਾਮਰਾਗਾਨੁਸਯੋ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਾਨਿ। **ਸਂਯੋਜਨਾਨੀ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ। **ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਰਿਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਓਘਵਗ੍ਗੋ ਏਕਾਦਸਮੋ।

ਮਗ੍ਗਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਪਬ੍ਬਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਹਿਮਵਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੨. ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨਾਗਾ**ਤਿ ਇਮੇਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਪਿਟ੍ਠੇ ਊਮਿਅਨ੍ਤਰਵਾਸਿਨੋਵ, ਨ ਵਿਮਾਨਟ੍ਠਕਨਾਗਾ। ਤੇਸੰ ਹਿਮਵਨ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਾਯਵਡ੍ਢਨਾਦਿਸਬ੍ਬੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬੋਧਿਯਾ, ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਤਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ**। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਯਾ ਹਿ ਅਯੰ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗੀ, ਯਾਯ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਯੂਹਨ ਕਾਮਸੁਖਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਉਚ੍ਛੇਦਸਸ੍ਸਤਾਭਿਨਿਵੇਸਾਦੀਨੰ ਅਨੇਕੇਸੰ ਉਪਦ੍ਦਵਾਨੰ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾਯ ਸਤਿਧਮ੍ਮਵਿਚਯਵੀਰਿਯਪੀਤਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਬੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਾਨਨਿਦ੍ਦਾਯ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ ''ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੮; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੩)। ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਬੋਧਿਯਾ ਅਙ੍ਗਾਤਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ** ਝਾਨਙ੍ਗਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਯੋਪੇਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਯ ਏਤਾਯ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਬੋਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਤਿਪਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ** ਸੇਨਙ੍ਗਰਥਙ੍ਗਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਤੇਨਾਹੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ – ''ਬੁਜ੍ਝਨਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਤਿ ਵਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ''ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ? ਬੋਧਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਅਨੁਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ''ਇਚ੍ਚਾਦਿਨਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੧੭) ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਯੇਨਾਪਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਪਸਤ੍ਥੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਚ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋਤਿ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ। ਸਤਿਯੇਵ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋਤਿ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ,** ਤੰ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਜਨੇਤਿ, ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਕੋਸਲਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ''ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿੰ ਭਾਵੇਤਿ ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਅਯੰ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਤਤ੍ਥ ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ, ਵਿਵੇਕਤ੍ਤਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਭਾਵਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਮ੍ਪਿ ਏਕੇ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਨ ਕੇਵਲੰ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਏਵ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕ-ਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨ-ਆਨਾਪਾਨਾਸੁਭ-ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਜ੍ਝਾਨੇਸੁਪਿ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਮਤੇਨ ਏਤੇਸੰ ਝਾਨਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਏਵ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤੰ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ''ਅਜ੍ਝਾਸਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਮ੍ਪਿ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੨. ਕਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠਿਤਿਕੋ। **ਆਹਾਰੰ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਭਮ੍ਪਿ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸੁਭਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। **ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ ਅਨਿਚ੍ਚੇ ''ਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ,

ਦੁਕ੍ਖੇ ‘‘ਸੁਖ’’ਨ੍ਤਿ, ਅਨਤ੍ਤਨਿ ‘‘ਅਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਾ, ਅਸੁਭੇ ‘‘ਸੁਭ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਤੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣੇ ਬਹੁਲੰ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਨੀਵਰਣੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਪਟਿਘੋਪਿ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਘਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ। **ਅਰਤੀ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਅਰਤਿ? ਪਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਸੁ ਵਾ ਅਧਿਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਰਤਿ ਅਰਤਿਤਾ ਅਨਭਿਰਤਿ ਅਨਭਿਰਮਨਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਾ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਤੀ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੬)।

ਤਨ੍ਦੀਤਿ ਅਤਿਸੀਤਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਕਾਯਾਲਸਿਯੰ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ‘‘ਅਤਿਸੀਤੰ ਅਤਿਉਣ੍ਹੰ ਅਤਿਚ੍ਛਾਤੋਸ੍ਮਿ ਅਤਿਧਾਤੋਸ੍ਮਿ ਅਤਿਦੂਰਮਗ੍ਗੰ ਗਤੋਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਤਨ੍ਦਿ , ਯਾ ਤਨ੍ਦੀ ਤਨ੍ਦਿਯਨਾ ਤਨ੍ਦਿਮਨਕਤਾ ਆਲਸ੍ਯੰ ਆਲਸਾਯਨਾ ਆਲਸਾਯਿਤਤ੍ਤੰ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਨ੍ਦੀ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੭)।

ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾਤਿ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਕਾਯਵਿਨਮਨਾ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ? ਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਜਮ੍ਭਨਾ ਵਿਜਮ੍ਭਨਾ ਆਨਮਨਾ ਵਿਨਮਨਾ ਸਨ੍ਨਮਨਾ ਪਣਮਨਾ ਬ੍ਯਾਧਿਯਕੰ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੮)।

ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋਤਿ ਭਤ੍ਤਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ? ਯਾ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਮੁਚ੍ਛਾ ਭਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ ਭਤ੍ਤਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਕਾਯਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੯)।

ਚੇਤਸੋ ਚ ਲੀਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੀਯਨਾਕਾਰੋ, ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਚੇਤਸੋ ਲੀਨਤ੍ਤੰ? ਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਲ੍ਯਤਾ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਓਲੀਯਨਾ ਸਲ੍ਲੀਯਨਾ ਲੀਨੰ ਲੀਯਨਾ ਲੀਯਿਤਤ੍ਤੰ ਥਿਨੰ ਥਿਯਨਾ ਥਿਯਿਤਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚੇਤਸੋ ਲੀਨਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੬੦)।

ਚੇਤਸੋ ਅਵੂਪਸਮੋਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਵੀਤਚ੍ਚਿਕੋਪਿ ਅਙ੍ਗਾਰੋ ਨੇਵ ਤਾਵ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਤਾਪੰ ਕਰੋਤਿਯੇਵ, ਯਥਾ ਚ ਪਤ੍ਤਪਚਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨੇਵ ਤਾਵ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਤਾਪੰ ਕਰੋਤਿਯੇਵ, ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਾਕਾਰੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾ। **ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋਵ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਚ, ਸੇਸਾ ਸਹਜਾਤੇਨ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਚਾਤਿ।

ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਸਤਿਯਾ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਾ ਚ ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ ਚ। **ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਰਣੰ।

ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿਆਦੀਸੁ **ਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਵਿਪਾਕਾ। **ਅਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਾ ਸਾਵਜ੍ਜਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕਾ। **ਸਾਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਾ। **ਅਨਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਾ। **ਹੀਨਪਣੀਤਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ**ਤਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਯੇਵ। ਕਣ੍ਹਾ ਹਿ ਕਣ੍ਹਵਿਪਾਕਦਾਨਤੋ , ਸੁਕ੍ਕਾ ਚ ਸੁਕ੍ਕਵਿਪਾਕਦਾਨਤੋ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਨਾਮ, ਸਦਿਸਵਿਪਾਕਕੋਟ੍ਠਾਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭਾਗਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ। ਕਣ੍ਹਾਨਞ੍ਹਿ ਸੁਕ੍ਕਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਗਾ, ਸੁਕ੍ਕਾਨਞ੍ਚ ਕਣ੍ਹਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਗਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ। ਸਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਤਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ। ਅਕੁਸਲਞ੍ਹਿ ਕੁਸਲੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕੰ ਦੇਤਿ, ਕੁਸਲਞ੍ਚ ਅਕੁਸਲੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ।

ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੂਤਿ ਪਠਮਾਰਮ੍ਭਵੀਰਿਯਂ। **ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਕੋਸਜ੍ਜਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਂ। **ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਪਰਂ ਪਰਂ ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਮਨਤਾਯ ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਵੀਰਿਯਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾਤਿ ਪੀਤਿਯਾ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾ। **ਕਾਯਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦਰਥਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਦਰਥਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਥੋਪਿ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ। **ਅਬਜਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਤਿਧਮ੍ਮਵਿਚਯਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਸੇਸਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨਪਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨਪਿ।

੩. ਸੀਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੪. ਤਤਿਯੇ **ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ** ਪਨ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸੀਲਾਦਯੋ ਤਯੋ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਲੋਕਿਯਮੇਵ।

ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਾਹਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਅਹਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ – ਚਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਂ, ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਓਲੋਕਨਂ ਚਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ। ਅਰਿਯੇਹਿ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਂ ਞਾਣੇਨ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਵਾ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਓਲੋਕਨਮ੍ਪਿ ਬਹੁਕਾਰਮੇਵ। **ਸਵਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਰਟ੍ਠੇ ਵਾ ਜਨਪਦੇ ਵਾ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਲੇਣੇ ਵਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਸੋਤੇਨ ਸਵਨਂ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਬਹੁਕਾਰਮੇਵ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ। **ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਹਾਪਯਿਰੁਪਾਸਨਂ। ਅਰਿਯਾਨਂ ਗੁਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ''ਇਦਾਨਿ ਅਰਿਯਾ ਲੇਣਗੁਹਮਣ੍ਡਪਾਦੀਸੁ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖੇਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ। ਯੋ ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਓਵਾਦੋ ਲਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਧਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਗ੍ਗੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ। **ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ। ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਸ੍ਸ ਚਰਤੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ। ਅਰਿਯੇਸੁ ਪਸਾਦੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਪਨ ਪਸਾਦੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂਯੇਵ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਪਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਾਵ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਤਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਚ ਚਨ੍ਦਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਸੂਰਿਯਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਯੋਨਕਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ , ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਅਸੋਕਰਞ੍ਞੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਕੋਟਿਸਙ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ

ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸਾਦੇਨ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਤਂ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਂ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨੀਧਮ੍ਮਂ। **ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀ**ਤਿ ਸਰਤਿ। **ਅਨੁਵਿਤਕ੍ਕੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਹਤਂ ਕਰੋਤਿ। **ਆਰਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ। **ਪਵਿਚਿਨਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਚਾਰਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ **ਪਵਿਚਿਨਤੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਚਿਨਤਿ। **ਪਵਿਚਰਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਂ ਚਰਾਪੇਤਿ। **ਪਰਿਵੀਮਂਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵੀਮਂਸਨਂ ਓਲੋਕਨਂ ਗਵੇਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਤ੍ਤ ਫਲਾ ਸਤ੍ਤਾਨਿਸਂਸਾਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ। **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਪਟਿਕਚ੍ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਆਰਾਧੇਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਆਰਾਧੇਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਪਟਿਕਚ੍ਚ, ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਮਰਣਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਥ ਮਰਣਕਾਲੇ**ਤਿ ਅਥ ਮਰਣਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਕਾਲੇ।

ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਯੋ ਆਯੁਵੇਮਜ੍ਝਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਸੋ ਤਿਵਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੇਸੁ ਤਾਵ ਅਵਿਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਠਮਸ੍ਸ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਅਯਮੇਕੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ। ਅਪਰੋ ਏਵਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ। ਅਪਰੋ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ।

ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ **ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਤਪ੍ਪਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ **ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ, ਅਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਪਤ੍ਤੋ **ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ। ਅਵਿਹਾਦੀਸੁਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠਂ ਪਤ੍ਤੋ **ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ** ਨਾਮ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ **ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਰੀਸ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ** ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਵਿਹੇਸੁ ਹਿ ਤਯੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਏਕੋ ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਏਕੋ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀਤਿ ਪਞ੍ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਪਞ੍ਚ, ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਦਸ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਤਪ੍ਪਾਦੀਸੁ। ਅਕਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਪਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਅਟ੍ਠਾਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠੋ ਚ। ਕਥਂ? ਸੋ ਹਿ ਸੋਲ਼ਸਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਤ੍ਤਾ ਆਯੁਨਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠੋ, ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਨਿਟ੍ਠੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਾ ਨਾਨਾਲਕ੍ਖਣਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ।

੪. ਵਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਇਤਿ ਚੇ ਮੇ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋਤਿ ਏਵਂ ਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਹੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋਤਿ ਮੇ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋਤਿ ਏਵਂ ਮੇ ਹੋਤਿ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੁਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। **ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ – ਉਪ੍ਪਾਦਂ ਅਨਾਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਂ ਆਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਵਤ੍ਤਂ, ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਨਾਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ, ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਂ ਆਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹਿ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਥੇਰੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਾਕਾਰਵਿਪਰੀਤੇਹੇਵ ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚਵਨ੍ਤਂ ਚਵਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸੇਸਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਫਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ। ਯਦਾ ਹਿ ਥੇਰੋ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਇਤਰੇ ਛ ਤਦਨ੍ਵਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ, ਤਦਾਪਿ ਸੇਸਾ ਤਦਨ੍ਵਯਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਸੀਤਿ।

੫. ਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਬੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ? ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਯ ਕਤਕਿਚ੍ਚਤਂ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਕਿਲੇਸਨਿਦ੍ਦਾਤੋ ਪਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ, ਫਲੇਨ ਪਬੁਜ੍ਝਨਭਾਵਤ੍ਥਾਯਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਕਿਲੇਸਪਹਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

੬-੭. ਕੁਣ੍ਡਲਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੭-੧੮੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਆਰਾਮਨਿਸ੍ਸਯੀ**ਤਿ ਆਰਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨਭਾਵੇਨ ਆਰਾਮਨਿਸ੍ਸਯੀ। **ਪਰਿਸਾਵਚਰੋ**ਤਿ ਪਰਿਸਾਯ ਅਵਚਰੋ। ਪਰਿਸਂ ਨਾਮ ਬਾਲਾਪਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਪਨ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਦਂ ਦੀਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਯਂ ਪਰਿਸਾਵਚਰੋ ਨਾਮ। **ਆਰਾਮੇਨ ਆਰਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਆਰਾਮੇਨੇਵ ਆਰਾਮਂ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਾਮਿ, ਨ ਬਾਹਿਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਯ੍ਯਾਨੇਨ ਉਯ੍ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਆਰਾਮੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਆਰਾਮਂ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਯ੍ਯਾਨੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਉਯ੍ਯਾਨਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਿਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ, ਏਵਂ ਗਹਣਂ, ਏਵਂ ਨਿਬ੍ਬੇਠਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਇਤਿਵਾਦੋ ਹੋਤਿ ਇਤਿਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਏਤਂ ਆਨਿਸਂਸਂ। **ਉਪਾਰਮ੍ਭਾਨਿਸਂਸ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਦੋਸੋ, ਅਯਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਾਦਦੋਸਾਨਿਸਂਸਂ।

ਕਥਂ ਭਾਵਿਤੋ ਚ, ਕੁਣ੍ਡਲਿਯ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਇਦਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤਾਵ ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਗਤਾ। ਇਦਾਨਿ ਨਂ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਪਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਨਾਪਂ ਨਾਭਿਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ ਨਾਭਿਜ੍ਝਾਯਤਿ। **ਨਾਭਿਹਂਸਤੀ**ਤਿ ਨ ਸਾਮਿਸਾਯ ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਅਭਿਹਂਸਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਠਿਤੋ ਚ ਕਾਯੋ ਹੋਤਿ, ਠਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਕਾਯੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸੁਸਣ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਣ੍ਠਿਤਂ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। **ਅਮਨਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ। **ਨ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਦੀਨਮਾਨਸੋ**ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਅਦੀਨਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਦੋਸਵਸੇਨ ਅਪੂਤਿਚਿਤ੍ਤੋ।

ਏਵਂ ਭਾਵਿਤੋ ਖੋ, ਕੁਣ੍ਡਲਿਯ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਏਵਂ ਬਹੁਲੀਕਤੋ ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਸੁਚਰਿਤਪੂਰਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਇਮੇਸੁ ਤਾਵ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ? ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਤਾਵ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਕਾਯਙ੍ਗਵਾਚਙ੍ਗਾਨਿ ਅਚੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਲੋਭਸਹਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਅਹੋ ਵਤਿਦਂ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਤਦੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਪਣਵਾਦਿਤੂਰਿਯਭਣ੍ਡਂ ਅਨਾਮਾਸਂ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਘਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਗਨ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਂ, ਜਿਵ੍ਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਰਸਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਮਚ੍ਛਮਂਸਾਦਿਂ, ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥਤੂਲਕਪਾਵਾਰਾਦਿਂ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਭੂਤਂ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦਿਂ

ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਕਾਯਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਵਚੀਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਮਨੋਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਤੀਣੇਵ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਵਨਾਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇ ਠਿਤੋ ਇਮਾਨਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਸੁਚਰਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤਿ। ਕਥਂ? ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਤਾਵ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਕਾਯਙ੍ਗਵਾਚਙ੍ਗਾਨਿ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਹਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਖਯਧਮ੍ਮਂ ਵਯਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤਂ, ''ਅਨਾਮਾਸਭਣ੍ਡਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਂ ਇਮਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥਾਪਿ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਕਾਯਸਂਵਰੋ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਂ, ਵਚੀਸਂਵਰੋ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤਂ, ਮਨੋਸਂਵਰੋ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਤੀਣੇਵ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੀਲਾਨੁਰਕ੍ਖਿਤਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ।

ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਪਹਾਯਾਤਿਆਦੀਸੁ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਤਿਵਿਧਂ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਯਸਂਵਰਵਚੀਸਂਵਰੇਹਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੀਲਂ, ਮਨੋਸਂਵਰੇਨ ਤੀਣਿ ਸੀਲਾਨੀਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਕਲੇ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੁਚਰਿਤਮੂਲਕਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ ਮੂਲਭੂਤਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ, ਤੇਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮੂਲਕਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਵ। ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਮੂਲਕਾ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਤ੍ਤਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਉਪਵਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਾ**ਤਿ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ। **ਆਰਬ੍ਭਮਾਨੋ**ਵਾਤਿ ਕੁਰੁਮਾਨੋਯੇਵ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। **ਅਟ੍ਟਿਂਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ, ਅਤ੍ਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੯. ਪਠਮਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੦. ਨਵਮੇ **ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾ**ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਂ ਵਿਨਾ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੧. ਦਸਮੇ **ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਗਤਵਿਨਯਾ**ਤਿ ਸੁਗਤੋਵਾਦਂ ਵਿਨਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ।

ਪਬ੍ਬਤਵਗ੍ਗੋ।

੨. ਗਿਲਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧-੩. ਪਾਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੨-੧੯੪. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਰਿਯਾਪਥਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕੇ ਮਗ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੪-੧੦. ਪਠਮਗਿਲਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੫-੨੦੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਤਥਾ ਪਹੀਨੋ ਚਾਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸੋ ਆਬਾਧੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਇਮਂ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਭਾਵਨਂ ਸਾਧੁਕਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮੇ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਪਾਤੁਭੂਤਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਵਤ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਲੋਹਿਤਂ ਪਸੀਦਿ, ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਅਹੋਸਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ ਸਰੀਰਤੋ ਰੋਗੋ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਥਾ ਪਹੀਨੋ ਚਾਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸੋ ਆਬਾਧੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਪੁਪ੍ਫਿਤਵਿਸਰੁਕ੍ਖਵਾਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਨ੍ਦਸੀਤਜਰੋ ਆਬਾਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਗਿਲਾਨਵਗ੍ਗੋ।

੩. ਉਦਾਯਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਬੋਧਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੨-੨੦੩. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਬੁਜ੍ਝਨਕਅਙ੍ਗਾ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਬੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਮਿਸ੍ਸਕਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ। ਦੁਤਿਯੇ ਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਥਿਤੋ।

੩-੫. ਠਾਨਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੪-੨੦੬. ਤਤਿਯੇ **ਕਾਮਰਾਗਟ੍ਠਾਨਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭੂਤਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾਨਂ। **ਬ੍ਯਾਪਾਦਟ੍ਠਾਨਿਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਪਠਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਪੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਤੇਵ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਮਿਸ੍ਸਕਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਅਪਰਿਹਾਨਿਕਰੇ ਸਭਾਵਧਮ੍ਮੇ।

੬-੭. ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੭-੨੦੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ''ਇਮਿਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਭਗਵਤਾ ਓਸਾਪਿਤਦੇਸਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਤਂ ਅਵੋਚ। **ਵਿਪੁਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਭਾਵਿਤਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੁਭਾਵਿਤੋ ਹਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਵਿਪੁਲੋ ਚ ਮਹਗ੍ਗਤੋ ਚ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਚ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੋ ਚ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਪਤ੍ਥਟਤ੍ਤਾ **ਵਿਪੁਲੋ,** ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਗਤਤ੍ਤਾ **ਮਹਗ੍ਗਤੋ,** ਵਡ੍ਢਿਪਮਾਣਤ੍ਤਾ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ,** ਨੀਵਰਣਾਨਂ ਦੂਰੀਭਾਵੇਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦਰਹਿਤਤ੍ਤਾ **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਝੋ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਤਣ੍ਹਾਯ ਪਹਾਨਾ ਕਮ੍ਮਂ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਣ੍ਹਾਪਹਾਨੇਨ ਪਹੀਯਤਿ। **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਯਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਮੂਲਕਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਪਹਾਨੇਨ ਪਹੀਯਤਿ। ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਾਦਯੋ ਤਣ੍ਹਾਦੀਨਂਯੇਵ ਖਯਾ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਨਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਂ। **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਨ ਭਾਵਿਤੇਨ, ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਵਾ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨ, ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾ। ਤੇਹਿ ਭਾਵਿਤਂ, ਤੇ ਵਾ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ

ਠਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮੇਵ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਨ ਮਗ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਮੇਵ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੯. ਏਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੦. ਨਵਮੇ **ਸੰਯੋਜਨਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੰਯੋਜਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ। **ਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣਾ।

੧੦. ਉਦਾਯਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੧. ਦਸਮੇ **ਅਬਹੁਕਤੋ**ਤਿ ਅਕਤਬਹੁਮਾਨੋ। **ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜਾਵਕੁਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਉਦਯੋ, ਅਵਕੁਜ੍ਜੰ ਵਯੋਤਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਸਮਿਤੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੋ ਅਭਿਸਮਾਗਤੋ। **ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੋਵ। ਸਚੇ ਹਿ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ, ਉਪਰਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਸਚੇ ਅਨਾਗਾਮੀ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਯੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤੰ। **ਤਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਤਥਾਭਾਵਾਯ। **ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਤਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਤਥਾਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੀਯਤੀਤਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਉਦਾਯਿਵਗ੍ਗੋ।

੪. ਨੀਵਰਣਵਗ੍ਗੋ

੩-੪. ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੪-੨੧੫. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਤਤਿਯੇ **ਨ ਚ ਪਭਸ੍ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਚ ਪਭਾਵਨ੍ਤੰ। **ਪਭਙ੍ਗੁ ਚਾ**ਤਿ ਪਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵੰ। **ਅਯੋ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਲੋਹੰ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਵਸੇਸੰ **ਲੋਹੰ** ਨਾਮ। **ਸਜ੍ਝੂ**ਤਿ ਰਜਤੰ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਹੋਤੁ , ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਕਥੰ ਹੋਤੀਤਿ? ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਅਪ੍ਪਦਾਨੇਨ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਦਗ੍ਗੇਨੇਵ ਤੇ ਲੋਕਿਯਸ੍ਸਾਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਭਙ੍ਗੁ ਚਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵੰ। **ਅਨਾਵਰਣਾ ਅਨੀਵਰਣਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ ਨ ਆਵਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਨਾਵਰਣਾ, ਨ ਨੀਵਰਨ੍ਤਿ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਨੀਵਰਣਾ। **ਚੇਤਸੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ।

੮. ਆਵਰਣਨੀਵਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਮਨ੍ਦਭਾਵਕਰਾ। ਨੀਵਰਣਾਨਞ੍ਹਿ ਅਭਿਣ੍ਹੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਞ੍ਞਾ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਤਿ ਮਨ੍ਦਾ ਅਵਿਸਦਾ।

ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਹਿ ਸਪ੍ਪਾਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਦੂਰੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤੋ ਤਮੇਵ ਪੀਤਿੰ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਤਮੇਵ ਪੀਤਿੰ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਨੀਵਰਣੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਵਸੇਨ ਸਕਿੰ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਪਕ੍ਖਿਯਾ

ਪਟਿਲਦ੍ਧਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਤਾਦੀਨਿ ਆਗਮ੍ਮ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪਂ ਪਨ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਾਦਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੯. ਰੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੦. ਨਵਮੇ **ਅਜ੍ਝਾਰੁਹਾ**ਤਿ ਅਭਿਰੁਹਨਕਾ। **ਕਚ੍ਛਕੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਟਿਕਚ੍ਛਕੋ। **ਕਪਿਤ੍ਥਨੋ**ਤਿ ਮਕ੍ਕਟਥਨਸਦਿਸਫਲੋ ਵਿਜਾਤਪਿਲਕ੍ਖੋ।

੧੦. ਨੀਵਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੧. ਦਸਮੇ **ਅਨ੍ਧਕਰਣਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਭਾਵਕਰਣਾ। **ਅਚਕ੍ਖੁਕਰਣਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਅਕਰਣਾ। **ਪਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਿਕਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਨਿਰੋਧਨਾ। **ਵਿਘਾਤਪਕ੍ਖਿਯਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਪਕ੍ਖਿਕਾ। **ਅਨਿਬ੍ਬਾਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ ਅਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਸਕਲੇਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਗ੍ਗੇ ਮਿਸ੍ਸਕਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਨੀਵਰਣਵਗ੍ਗੋ।

੫. ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਿਧਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੨. ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਧਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਮਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸਾ, ਮਾਨੋਯੇਵ ਵਾ। ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਿਦਹਨਤੋ ਹਿ ਮਾਨੋਵ ਵਿਧਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੨. ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਰਞ੍ਞੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰਾਜਤਿ, ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਲੋਕਂ ਰਞ੍ਜੇਤੀਤਿ ਰਾਜਾ, ਤਸ੍ਸ **ਰਞ੍ਞੋ**। ''ਪਵਤ੍ਤਤੁ ਭਵਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤਾਯ ਵਾਚਾਯ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਚਕ੍ਕਂ ਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ, ਤਸ੍ਸ **ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ। ਪਾਤੁਭਾਵਾ**ਤਿ ਪਾਤੁਭਾਵੇਨ। **ਸਤ੍ਤਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। **ਰਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਂ। ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ **ਰਤਨਂ**। ਅਪਿਚ –

''ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ, ਅਤੁਲਂ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਂ।
ਅਨੋਮਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਂ, ਰਤਨਂ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੂਜਞ੍ਚ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਟ੍ਠੇਨ** ਰਤਨਂ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਧਨਂ ਅਗ੍ਘਤੀ''ਤਿ ਅਗ੍ਘੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਿ **ਮਹਗ੍ਘਟ੍ਠੇਨਾਪਿ** ਰਤਨਂ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਲੋਕੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਰਤਨੇਹਿ ਅਸਦਿਸਨ੍ਤਿ **ਅਤੁਲਟ੍ਠੇਨ** ਰਤਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ , ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ** ਰਤਨਂ। ਤਦੇਤਂ ਜਾਤਿਰੂਪਕੁਲਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦੀਹਿ ਅਨੋਮਸ੍ਸ ਉਲ਼ਾਰਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨੋਮਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠੇਨਾਪਿ** ਰਤਨਂ। ਯਥਾ ਚ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ, ਏਵਂ ਸੇਸਾਨਿਪੀਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

“ਚਿਤ੍ਤੀਕਤੰ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ, ਅਤੁਲੰ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨੰ।
ਅਨੋਮਸਤ੍ਤੁਪਰਿਭੋਗੰ, ਰਤਨੰ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ”ਤਿ॥

ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਯੋਜਨਾ – ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਰਤਨਾਨੰ ਪਾਤੁਭਾਵੋਤਿ ਅਯੁਤ੍ਤੰ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਨਾਯੁਤ੍ਤੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਨਨਿਯਮਾਪੇਕ੍ਖਤਾਯ। ਯੋ ਹਿ ਨਿਯਮੇਨ ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਪਭੁਤਿ “ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿ ਪਾਤੁਭੂਤੋ”ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਲਦ੍ਧਨਾਮਸ੍ਸ ਚ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮੂਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋਪਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤੰ। ਯੋ ਹਿ ਏਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਸਤ੍ਤਵਿਸੇਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਾਤੁਭਾਵੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਰਤਨਾਨਿ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। ਪਾਤੁਭੂਤੇਹਿ ਪਨ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਭਾਰੇ ਸੋ ਸੰਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਲੋਕਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਪਾਤੁਭਾਵਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਬਹੁਲਵਚਨਤੋ ਚਾਪਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤੰ। ਯਦਾ ਹਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਪਾਤੁਭਾਵਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਏਕਮੇਵ ਪਠਮੰ, ਪਚ੍ਛਾ ਇਤਰਾਨਿ ਛ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਬਹੁਲਵਚਨਤੋ ਚਾਪਿ ਏਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਪਾਤੁਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਭੇਦਤੋਪਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤੰ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਪਾਤੁਭੂਤਮੇਵ ਪਾਤੁਭਾਵੋ, ਪਾਤੁਭਾਵਯਤੀਤਿ ਪਾਤੁਭਾਵੋ। ਅਯੰ ਪਾਤੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਭੇਦੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਯੋ ਸੋ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਭਾਰੋ ਰਾਜਾਨੰ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਪਾਤੁਭਾਵਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿਪਿ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਸੋ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਭਾਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਕਹੇਤੁ, ਏਵੰ ਰਤਨਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਹੇਤੂਤਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤੰ “ਰਞ੍ਞੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਰਤਨਾਨੰ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤੀ”ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੰ ਰਤਨਾਨੰ ਸਰੂਪਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **ਕਤਮੇਸੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰਾਨੰ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਮਹਾਦੀਪਾਨੰ ਸਿਰਿਵਿਭਵੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ **ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ** ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਪਥਵਿੰ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵੇਹਾਸਙ੍ਗਮਸ੍ਸ **ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ,** ਤਾਦਿਸਸ੍ਸੇਵ **ਅਸ੍ਸਰਤਨਸ੍ਸ,** ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਪਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ **ਮਣਿਰਤਨਸ੍ਸ,** ਛਬ੍ਬਿਧੰ ਦੋਸੰ ਵਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਨਾਪਚਾਰਿਨੇ **ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ,** ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪਦੇਸੇ ਅਨ੍ਤੋਪਥਵਿਗਤਾਨੰ ਨਿਧੀਨੰ ਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ **ਗਹਪਤਿਰਤਨਸ੍ਸ,** ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਰਜ੍ਜਾਨੁਸਾਸਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ **ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਸ੍ਸ** ਚ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤੀਤਿ । ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਤੇਸੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨਾਦੀਨੰ ਪਾਤੁਭਾਵਵਿਧਾਨੰ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਆਗਤਮੇਵ। ਅਤ੍ਥੋਪਿਸ੍ਸ ਤੇਸੰ ਵਣ੍ਣਨਾਯ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤੋਯੇਵ।

ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਸ੍ਸਾਤਿਆਦੀਸੁ ਸਰਿਕ੍ਖਕਤਾ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਯਥੇਵ ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਸਬ੍ਬਰਤਨਾਨੰ ਪੁਰੇਚਰੰ, ਏਵੰ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੰ** ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪੁਰੇਚਰਨ੍ਤਿ, ਪੁਰੇਚਰਣਟ੍ਠੇਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਚ ਰਤਨੇਸੁ ਮਹਾਕਾਯੂਪਪਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤੰ ਵਿਪੁਲੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨੰ, ਇਦਮ੍ਪਿ **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੰ** ਮਹਨ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਕਾਯੂਪਪਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤੰ ਵਿਪੁਲੰ ਮਹਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਸ੍ਸਰਤਨੰ ਸੀਘੰ ਲਹੁ ਜਵੰ, ਇਦਮ੍ਪਿ **ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੰ** ਸੀਘੰ ਲਹੁ ਜਵਨ੍ਤਿ ਇਮਾਯ ਸੀਘਲਹੁਜਵਤਾਯ ਅਸ੍ਸਰਤਨਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਮਣਿਰਤਨੰ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮਤਿ, ਆਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ **ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੰ** ਤਾਯ ਏਕਨ੍ਤਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮਤਿ, ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯਾਦਿਵਸੇਨ ਞਾਣਾਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਵਿਧਮਨਆਲੋਕਦਸ੍ਸਨਭਾਵੇਨ ਮਣਿਰਤਨਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ।

ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨੰ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦਰਥੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਿ, ਪਰਿਲ਼ਾਹੰ ਵੂਪਸਮੇਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੰ** ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦਰਥੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਿ, ਪਰਿਲ਼ਾਹੰ ਵੂਪਸਮੇਤੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਗਹਪਤਿਰਤਨੰ

ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਧਨਦਾਨੇਨ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਂ** ਯਥਿਚ੍ਛਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਨਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਗਹਪਤਿਰਤਨਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਚ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਿਚ੍ਚਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਂ** ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਯੋਗਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਠਪਯਮਾਨਂ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਭੂਮਕੋ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਹਿਕਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪-੧੦. ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੫-੨੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਏਲ਼ਮੂਗੋ**ਤਿ ਮੁਖੇਨ ਵਾਚਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ ਦੋਸੇਹਿ ਮੂਗੋ ਅਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਚਨੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ।

੬. ਸਾਕਚ੍ਛਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਹਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੨. ਛਟ੍ਠਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਪੁਰਿਮਨਯਤੋ ਵਿਸੇਸੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦੀਨਂ ਏਤੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਵ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਾ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਪਨ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਰੇਪਿ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਸੁ ਹਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ, ਭਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਕਸਦਿਸੇ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇਨ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਅਭਯਤ੍ਥੇਰਾਦਿਸਦਿਸੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨੇਨ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਮਗ੍ਗਙ੍ਗਝਾਨਙ੍ਗਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਤਾ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਵਿਸਦਭਾਵਕਰਣਂ। ਯਦਾ ਹਿਸ੍ਸ ਕੇਸਨਖਲੋਮਾਨਿ ਦੀਘਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਵਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਦੋਸਞ੍ਚੇਵ ਸੇਦਮਲਮਕ੍ਖਿਤਞ੍ਚ, ਤਦਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਚੀਵਰਂ ਜਿਣ੍ਣਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਉਕ੍ਲਾਪਂ, ਤਦਾ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੇਸਾਦਿਛੇਦਨੇਨ ਉਦ੍ਧਂਵਿਰੇਚਨਅਧੋਵਿਰੇਚਨਾਦੀਹਿ ਸਰੀਰਸਲ੍ਲਹੁਕਭਾਵਕਰਣੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨਨਹਾਪਨੇਨ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਧੋਵਨਰਜਨਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਾਦੀਹਿ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਵਿਸਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਵਿਸਦਂ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਕਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਵਿਸਦੇ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ

ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਕਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਮਭਾਵਕਰਣਂ। ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਮਨ੍ਦਾਨਿ, ਤਤੋ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਹਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਕਿਚ੍ਚਂ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ । ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਵਾ, ਯਥਾ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਬਲਵਂ ਜਾਤਂ, ਤਥਾ ਅਮਨਸਿਕਰਣੇਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ** ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਨਿ ਇਤਰਕਿਚ੍ਚਭੇਦਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦਿਭਾਵਨਾਯ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ **ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ** ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ ਸਤਿ ਇਤਰੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਾਧਿਵੀਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਸਮਤਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਬਲਵਸਦ੍ਧੋ ਹਿ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਮੁਧਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਪਞ੍ਞੋ ਪਨ ਮਨ੍ਦਸਦ੍ਧੋ ਕੇਰਾਟਿਕਪਕ੍ਖਂ ਭਜਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਰੋਗੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੁਸਲਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਮਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਸਮਾਧਿਂ ਪਨ ਮਨ੍ਦਵੀਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਕੋਸਜ੍ਜਂ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਬਲਵਵੀਰਿਯਂ ਮਨ੍ਦਸਮਾਧਿਂ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਸਮਾਧਿ ਪਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸਂਯੋਜਿਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜੇ ਪਤਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਵੀਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸਂਯੋਜਿਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯਂ ਸਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਉਭਯਸਮਤਾਯ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿ ਚ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਬਲਵਤੀਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਓਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ ਪਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸਮਤਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਸਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਸਦ੍ਧਾਵੀਰਿਯਪਞ੍ਞਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਾਤਤੋ , ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਿਕੇਨ ਚ ਸਮਾਧਿਨਾ ਕੋਸਜ੍ਜਪਾਤਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਲੋਣਧੂਪਨਂ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁ, ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕਅਮਚ੍ਚੋ ਵਿਯ ਚ ਸਬ੍ਬਰਾਜਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ ''ਸਤਿ ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟਿਸਰਣਂ, ਆਰਕ੍ਖਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚ ਸਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਸਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਨਾਮ ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇ ਅਨੋਗਾਲ੍ਹਪਞ੍ਞਾਨਂ ਦੁਮ੍ਮੇਧਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਂ। **ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ** ਨਾਮ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਉਦਯਬ੍ਬਯਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ** ਨਾਮ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾਯ ਪਭੇਦਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਪਾਯਭਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਾਵਿਤਾ, ਗਮਨਵੀਥਿਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਤਾ, ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਨਿਰਯੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਾਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਜਾਲਖਿਪਨਕੁਮੀਨਾਦੀਹਿ ਗਹਿਤਕਾਲੇਪਿ, ਪਾਜਨਕਣ੍ਟਕਾਦਿਪ੍ਪਹਾਰਤੁਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸਕਟਵਹਨਾਦਿਕਾਲੇਪਿ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ

ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਹਿ ਆਤੁਰੀਭੂਤਕਾਲੇਪਿ, ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਅਸੁਰੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਾਤਾਤਪਾਦਿਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ। ਅਯਮੇਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਏਵੰ **ਅਪਾਯਭਯੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਨਵਲੋਕੁੱਤਰਧਮ੍ਮੰ ਲਦ੍ਧੁੰ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਅਯਮਾਨਿਸੰਸੋ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵੰ **ਆਨਿਸੰਸਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧ-ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧ-ਮਹਾਸਾਵਕੇਹੇਵ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਤੇ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ **ਗਮਨਵੀਥਿੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

''ਯੇ ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨੇਵ ਞਾਤਕਾ, ਨ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾ, ਨਾਪਿ 'ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਤੇ ਪਣੀਤਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲਤੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ''ਅਯੰ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਦਲ੍ਹਿਬਹੁਲੋ ਸੁਖੰ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨ ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਾ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਅਥ ਖੋ ''ਅਯੰ ਇਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵੰ ਕੁਸੀਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਤੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਅਪਚਾਯਿਸ੍ਸਸਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ **ਮਹਾਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਵਿਯ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣੇ ਨਾਮ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਏਕਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਧੀਤਰੰ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਖੀਰੰ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਸਪ੍ਪਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਫਾਣਿਤੰ, ਤਵ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦੇਹਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਹੰ ਪਨ ਹਿਯ੍ਯੋ ਪਕ੍ਕੰ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤੰ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਭੁਤ੍ਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਦਿਵਾ ਕਿੰ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਸਾਕਪਣ੍ਣੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਣਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਅਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋਵ ਤੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਓਵਦਿ ''ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਕਿਰ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਪਿ ਕਣਪਣ੍ਣਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁੰ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਯ੍ਹੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੋ ਪਨੇਸਾ ਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤੰ ਨ ਵਤ੍ਥੁੰ ਨ ਭਤ੍ਤੰ ਨ ਵਤ੍ਥੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਦੇਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ , ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ, ਅਯੰ ਖੋ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਤਯਾ ਸਰਾਗੇਨ ਸਦੋਸੇਨ ਸਮੋਹੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤੰ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇ, ਚੀਵਰੰ ਚੀਵਰਵੰਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੀਰਿਯੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ । ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਕਸਮਾਨਮਿਵ ਪਦੁਮੰ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਸਿਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਰੁਕ੍ਖਮ੍ਹਿ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ –

> ''ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞ, ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮ।
> ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋਸਿ ਮਾਰਿਸਾ''ਤਿ॥ –

ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨੰ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਪਾਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਗਾਮੰ ਪਾਵਿਸਿ।

ਦਾਰਿਕਾਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਭਾਤਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਥੇਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਖੀਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਸੁਖਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਪਿ ਤਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਤਦਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਤ੍ਤਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ।

ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਿਕੋ ਤੇ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਭਿਰਮਤਿ ਤੇ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ, ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤੀ’’ਤਿ ਆਹ।

‘‘ਮਹਨ੍ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਤ੍ਥੁਦਾਯਜ੍ਜਂ, ਯਦਿਦਂ ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਧਨਾਨਿ ਨਾਮ, ਤਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਹੇਤੁਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ‘ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਪੁਤ੍ਤੋ’ਤਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵਂ ਕੁਸੀਤੋਪਿ ਇਦਂ ਅਰਿਯਧਨਦਾਯਜ੍ਜਂ ਨ ਲਭਤਿ , ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋਵ ਲਭਤੀ’’ਤਿ **ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਮਹਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਹਿ ਤੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਕਾਲੇਪਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇਪਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ-ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯ-ਦੇਵੋਰੋਹਨ-ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਸੁਪਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਯੁਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਭਵਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ **ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਜਾਤਿਯਾਪਿ ਤ੍ਵਂ ਇਦਾਨਿ ਨ ਲਾਮਕਜਾਤਿਕੋ, ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਪਵੇਣਿਯਾ ਆਗਤਉਕ੍ਕਾਕਰਾਜਵਂਸੇ ਜਾਤੋਸਿ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਚ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵਿਯਾ ਚ ਨਤ੍ਤਾ, ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ, ਤਯਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇਨ ਜਿਨਪੁਤ੍ਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਕੁਸੀਤੇਨ ਵਿਹਰਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ **ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ ਚੇਵ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਚ ਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਏਤੇਸਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸਿ, ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸੀ’’ਤਿ ਏਵਂ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਅਜਗਰਸਦਿਸੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇ ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇ ਪਹਿਤਤ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਵੀਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮੋ, ਸਙ੍ਘੋ, ਸੀਲਂ, ਚਾਗੋ, ਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਯਾਵ ਉਪਚਾਰਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਮਾਨੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤਂ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋ ਦਸਸੀਲਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਭਯਾਦੀਸੁ ਪਣੀਤਂ ਭੋਜਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਨਾਮ ਅਦਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਚਾਗਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਯੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦੇਵਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਥਿਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤ੍ਤਤਿਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨ

ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਬੋਧਿਦਸ੍ਸਨਥੇਰਦਸ੍ਸਨੇਸੁ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਸੰਸੂਚਿਤਲੂਖਭਾਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਸਿਨੇਹਾਭਾਵੇਨ ਗਦ੍ਰਭਪਿਟ੍ਠਰਜਸਦਿਸੇ ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਬਹੁਲੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਪਰਿਦੀਪਕੇ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪੀਤਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਪਣੀਤਭੋਜਨਸੇਵਨਤਾ, ਉਤੁਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਇਰਿਯਾਪਥਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗਤਾ, ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯ-ਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਪਣੀਤਞ੍ਹਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧੰ ਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੀਤੁਣ੍ਹੇਸੁ ਉਤੂਸੁ ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਉਤੁਞ੍ਚ ਇਰਿਯਾਪਥਞ੍ਚ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਮਹਾਪੁਰਿਸਜਾਤਿਕੋ ਸਬ੍ਬਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥਕ੍ਖਮੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਸ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸਭਾਗੇ ਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਗੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। ਇਮਿਨਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਰੰ ਵਿਹੇਠਯਮਾਨੋਵ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੰਯਤਪਾਦਪਾਣਿੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ, ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ** ਚ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ ਨਾਮ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹਣਕੁਸਲਤਾ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਤਿਸਿਥਿਲਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਲੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਵੀਰਿਯਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ। **ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਪਯੋਗਮਨ੍ਦਤਾਯ ਵਾ ਉਪਸਮਸੁਖਾਨੰ ਵਿਗਮੇਨ ਵਾ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਟ੍ਠਸੰਵੇਗਵਤ੍ਥੁਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸੰਵੇਜੇਤਿ। **ਅਟ੍ਠ ਸੰਵੇਗਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਨਾਮ ਜਾਤਿਜਰਾਬਜਾਧਿਮਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖੰ ਪਞ੍ਚਮੰ, ਅਤੀਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚ ਪਸਾਦੰ ਜਨੇਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ''ਤਿ।

ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਆਗਮ੍ਮ ਅਲੀਨੰ ਅਨੁਦ੍ਧਤੰ ਅਨਿਰਸ੍ਸਾਦੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਸਮਥਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਹੰਸਨੇਸੁ ਨ ਬਜਾਪਾਰੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਸਾਰਥਿ ਵਿਯ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ''ਤਿ। **ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੰ। **ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਾ ਸਮਾਹਿਤਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਸੇਵਨਾ ਭਜਨਾ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਮਾਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਮੇਵ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਏਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ – ''ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ – ''ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਤ੍ਤੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ। ਦ੍ਵੀਹੇਵਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ – ''ਇਦਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਣ੍ਣਵਿਕਾਰਤਞ੍ਚੇਵ ਜਿਣ੍ਣਭਾਵਞ੍ਚ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਛਡ੍ਡਨੀਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ , ਨਾਯਂ ਏਵਂ ਵਿਨਸ੍ਸਿਤੁਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ, ''ਅਨਦ੍ਧਨਿਯਂ ਇਦਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ। ਯਥਾ ਚ ਚੀਵਰੇ, ਏਵਂ ਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਿਹਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦਿਕੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦਿਕੇ ਮਮਾਯਤਿ, ਸਹਤ੍ਥਾਵ ਨੇਸਂ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨ-ਸੂਚਿਕਮ੍ਮ-ਚੀਵਰਧੋਵਨ-ਰਜਨ-ਪਤ੍ਤਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਅਸੁਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਕੁਹਿਂ, ਅਸੁਕੋ ਦਹਰੋ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਭਨ੍ਤਮਿਗੋ ਵਿਯ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਆਲੋਕੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਅਸੁਕਂ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ''ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਮੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਕੇਲਾਯਨੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਚੀਵਰਪਤ੍ਤਥਾਲਕਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਮਮਾਯਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਚਿਤੋਪਿ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਧਨਾਯਨ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯਂ **ਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਉਦਾਸਿਨੋ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ। ਇਤਿ ਅਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਏਵਰੂਪਂ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਦੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ।

ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਭੇਦਾ ਦਸ ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣਾ ਧਮ੍ਮਾ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਾਮ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਉਪ੍ਪਾਦਕਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਾ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ।

ਦਸਵਿਧਞ੍ਹਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸਾਪਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਆਲੋਪਾਨਂ ਓਕਾਸੇ ਸਤਿ ਉਦਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਤਾਯ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਚ ਆਲੋਪੇ, ਅਭੁਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪਿਵੇ।
> ਅਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੯੮੩)।

ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਦਸਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਾਯ-ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ । ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਮੇਤ੍ਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੇਤ੍ਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਨਾਪਿ ਉਪਚਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਯੇਵ। ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋਵ। ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ,

ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਹੁਲਤਾ, ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ।

ਓਦਿਸ੍ਸਕਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਦਿਸਾਫਰਣਾਨਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬਜਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਤਥਾ ਓਧਿਸੋਅਨੋਧਿਸੋਦਿਸਾਫਰਣਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਏਤਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ? ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਨਾਸੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ? ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ? ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨਂ ਨਾਮ ਵੀਤਚ੍ਚਿਕਙ੍ਗਾਰਤਤ੍ਤਅਯਸਲਾਕਗੂਥਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਂ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਏਸੋਪਿ ਤਵ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ? ਕਿਂ ਤੇ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਵਿਨਾਸੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ? ਏਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ? ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਪਹੇਣਕਂ ਵਿਯ ਪਟਿਵਾਤਂ ਖਿਤ੍ਤਰਜੋਮੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਚ ਏਤਸ੍ਸੇਵੇਸ ਕੋਧੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ, ਉਭਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਅਸ੍ਸਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬਜਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਬਜਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ । ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਬਜਾਪਾਦਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਰਤੀਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ। ਅਪਿ ਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ, ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤਾ, ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਵਾਸੋ, ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ।

ਆਹਰਹਤ੍ਥਕਂ, ਭੁਤ੍ਤਵਮਿਤਕਂ, ਤਤ੍ਰਵਟ੍ਟਕਂ, ਅਲਂਸਾਟਕਂ, ਕਾਕਮਾਸਕਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਚਤੁਪਞ੍ਚਆਲੋਪਓਕਾਸਂ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਚਨ੍ਦਾਲੋਕਦੀਪਾਲੋਕਉਕ੍ਕਾਲੋਕੇ ਦਿਵਾ ਸੂਰਿਯਾਲੋਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਪਹੀਨਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧੁਤਙ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਚੇਤਸੋ ਵੂਪਸਮੋਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਸੇਵਿਤਤਾ, ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ।

ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਹਿ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਤਾਯ ਪਕਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ, ਵੁਦ੍ਧੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਵਿਨਯਧਰੇ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਤਾ, ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ।

ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਹਿ ਏਕੰ ਵਾ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ , ਵਿਨਯੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਸ੍ਸਾਪਿ, ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਸਦ੍ਧਾਸਙ੍ਖਾਤਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤੇ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਿਣ੍ਣੰ ਰਤਨਾਨੰ ਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਨੰ ਤੀਹਿ ਭਵੇਹਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਕੂਟੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

੨. ਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਯੋ ਜਨਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਸਙ੍ਘੋ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਯੋ ਤਯੋ ਏਵ, ਤਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ। ਇਧ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿੰਸੂ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਤੇ ਪਨ ਨ ਤਾਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ''ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਵਿਸਿੰਸੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਕਿੰ? ਯਥਾ ''ਗਾਮੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਪੁਰਿਸੋ ਤੰ ਗਾਮੰ ਅਪਤ੍ਤੋਪਿ ''ਕਹੰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਗਾਮੰ ਗਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ। **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨੰ ਆਰਾਮੋ**ਤਿ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨੰ ਆਰਾਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਮਣੋ ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਆਵੁਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ।

ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਸਾਵਕਾਨੰ ਏਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮਾਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਸਮਯੇ ''ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਏਤੰ ਨਤ੍ਥਿ । ਤੇ ਪਨ ਆਰਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਕਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ 'ਇਦੰ ਪਜਹਥ ਇਦੰ ਭਾਵੇਥਾ'ਤਿ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਰਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਮਜ੍ਝੇ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਕਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਸੀਸੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯੰ ਉਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਯਮ੍ਭੂਞਾਣੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ – ''ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਨਾਮ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਾਮ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ।

ਇਧ ਨੋ ਆਵੁਸੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ। **ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਕਿੰ ਅਧਿਕੰ? **ਕੋ ਅਧਿਪ੍ਪਯਾਸੋ**ਤਿ ਕੋ ਅਧਿਕਪ੍ਪਯੋਗੋ? **ਕਿੰ ਨਾਨਾਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਿੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ? **ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿਦੰ ਸਮਣਸ੍ਸ ਵਾ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਵੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਕਿਨ੍ਨਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿੰਸੂਤਿ ''ਏਵਮੇਵ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿੰਸੁ। **ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿੰਸੂ**ਤਿ ''ਨਯਿਦੰ ਏਵ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਪਟਿਸੇਧਿੰਸੁ। ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ ਪਹੋਨ੍ਤਾ ਏਵੰ ਅਕੰਸੁ, ਉਦਾਹੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਾਤਿ? ਪਹੋਨ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਥੰ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ''ਆਵੁਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੋ ਏਤੰ ਕਥਾਪਾਭਤੰ, ਮਯੰ ਏਤੰ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਕਾਰਣੰ। **ਨ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਰਿਞ੍ਚ ਵਿਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਾਯਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਯਥਾ ਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸਯਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, **ਯਥਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨੰ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦੇਵਕੇ**ਤਿ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦੇਵਕੇ। **ਸਮਾਰਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵੰ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ ਲੋਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਜਾਯਾਤਿ,

ਪਞ੍ਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਮੇਵ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸਦੇਵਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਦੇਵਂ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਵਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਇਤੋ ਵਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਵਾ ਪਨ ਮਮ ਸਾਸਨਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਇਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਹਿ ਤਥਾਗਤੋ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੋਪਿ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯ, ਪਰਿਤੋਸੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਆਰਾਧਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਰਾਧਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਤਮੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਛਨ੍ਦਰਾਗੋ । **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਛਨ੍ਦਰਾਗੋ। **ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਗਣਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਟਿਘੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਟਿਘੋ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਵਿਮਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮਹਾਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਤੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਤਿ। **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਕਾਯਿਕਨ੍ਤਿ ਚਙ੍ਕਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ। **ਚੇਤਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ – ''ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਇਮਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਾਯਪਯੋਗਂ ਵਿਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ। **ਕਾਯਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦਰਥਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਦਰਥਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ** ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਮਿਸ੍ਸਕਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਤਿ, ਪਵਿਚਯੋ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਇਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਨ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ਲੋਕਿਯਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਮਗ੍ਗਂ ਅਪਤ੍ਤਂ ਕਾਯਿਕਵੀਰਿਯਂ। ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾ ਪਨ ਪੀਤਿਸਮਾਧੀ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਰੂਪਾਵਚਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰੂਪਾਵਚਰੇ ਪਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਚ ਥੇਰਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਰੂਪਾਵਚਰਾਪਿ ਅਰੂਪਾਵਚਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ ਹਿ ਅਰੂਪਾਵਚਰੇ ਪੀਤਿਯੇਵ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਸੇਸਾ ਛ ਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੇਚਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਜਾਤਾ, ਕੇਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਕੇਚਿ ਅਨਾਗਾਮੀ, ਕੇਚਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋਤਿ।

੩. ਅਗ੍ਗਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੪. ਤਤਿਯੇ **ਸਤਿਞ੍ਚ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਲੋਣਧੂਪਨਂ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕਾਮਚ੍ਚਂ ਵਿਯ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਲੋਣਧੂਪਨਂ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁਪਿ ਨਿਵਿਸਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਯੋਧਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ ਮਨ੍ਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਪਟਿਹਾਰਕਮ੍ਮਮ੍ਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਾਧੇਤਿ, ਏਵਂ ਉਦ੍ਧਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ, ਲੀਨਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਸਤਿਯਾ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਨਾ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੪. ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੪੦-੨੪੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਵਕਾਨਂ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮਾ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਤੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਾ ਮੇਤ੍ਤਾਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਭਾਵਨਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕਿਂ ਗਤਿਕਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਿਂ

ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਕਿਂ ਪਰਮਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਉਤ੍ਤਮਾ। **ਕਿਂ ਫਲਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਆਨਿਸਂਸਾ। **ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਨਿਟ੍ਠਾ। **ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਹਗਤਂ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਾ**ਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ – ਸਤ੍ਤਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਞ੍ਚ, ਸਙ੍ਖਾਰਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਞ੍ਚ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਇਟ੍ਠੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞੀ। ਕਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਿਹਰਤਿ? ਅਸੁਭਫਰਣਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ ''ਕਥਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਟ੍ਠਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਸੁਭਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਤੀ''ਤਿ। ਪਟਿਕੂਲੇ ਪਨ ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣਂ ਵਾ ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ** ਨਾਮ। ਯਥਾਹ ''ਕਥਂ ਪਟਿਕੂਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਨਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਧਾਤੁਤੋ ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੧੭)। ਉਭਯਮਿਸ੍ਸਕਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇਸੁ ਹਿ ਤਦੇਵ ਅਸੁਭਫਰਣਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ** ਨਾਮ। ਪਟਿਕੂਲਾਪਟਿਕੂਲੇਸੁ ਚ ਤਦੇਵ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣਂ ਵਾ ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ** ਨਾਮ। ''ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੇਵ ਸੁਮਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੧੭) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਛਲਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਂ ਪਵਤ੍ਤਯਮਾਨੋ ''ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਅਭਿਨਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ ਅਰਿਯਿਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ। ਇਦਂ ਪਨ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋਪਿ ਯੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਮਾ ਮੇਤ੍ਤਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਂਪਰਮਾ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਪਰਤੋ **ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਨ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪੁਨ ਦੇਸਨਾਰਮ੍ਭਪਯੋਜਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸੁਭਪਰਮਨ੍ਤਿ ਸੁਭਨਿਟ੍ਠਂ, ਸੁਭਕੋਟਿਕਂ, ਸੁਭਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ। **ਇਧਪਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਧੇਵ ਪਞ੍ਞਾ ਅਸ੍ਸ, ਨਯਿਮਂ ਲੋਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਇਧਪਞ੍ਞੋ, ਤਸ੍ਸ ਇਧਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਤ੍ਤਰਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤੋ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਯੋ ਪਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਮਾਵ ਮੇਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਰੁਣਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਾਸਂ ਮੇਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਸੁਭਪਰਮਾਦਿਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾਤਿ? ਸਭਾਗਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ। ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰਿਸ੍ਸ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਪਰਿਚਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇਸੁ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣੇਸੁ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਇਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਸੁਭਵਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸੁਭਪਰਮਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਕਰੁਣਾਵਿਹਾਰਿਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਾਭਿਘਾਤਾਦਿਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰੁਣਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਰੂਪੇ ਆਦੀਨਵੋ ਪਰਿਵਿਦਿਤੋ ਹੋਤਿ , ਅਥਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਦਿਤਰੂਪਾਦੀਨਵਤ੍ਤਾ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪਨਿਸ੍ਸਰਣੇ ਆਕਾਸੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਇਤਿ ਕਰੁਣਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ **ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਪਰਮਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਮੁਦਿਤਾਵਿਹਾਰਿਸ੍ਸ ਪਨ ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਾਮੋਜ੍ਜਕਾਰਣੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਾਮੋਜ੍ਜਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਦਿਤਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਗ੍ਗਹਣਪਰਿਚਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਨੁਕ੍ਕਮਾਧਿਗਤਂ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਆਕਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਗੋਚਰੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਇਤਿ ਮੁਦਿਤਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ **ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਪਰਮਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾਵਿਹਾਰਿਸ੍ਸ ਪਨ ''ਸਤ੍ਤਾ ਸੁਖਿਤਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸੁਖਤੋ ਵਾ ਮਾ ਵਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਭੋਗਾਭਾਵਤੋ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਦਿਪਰਮਤ੍ਥਗਾਹਵਿਮੁਖਸਮ੍ਭਵਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗ੍ਗਹਣਦੁਕ੍ਖਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਰਮਤ੍ਥਗਾਹਤੋ ਵਿਮੁਖਭਾਵਪਰਿਚਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗ੍ਗਹਣਦੁਕ੍ਖਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਕ੍ਕਮਾਧਿਗਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨੰ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਭਵਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਰਮਤ੍ਥਭੂਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਸੰਹਰਤੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਇਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰੰ, ਤਸ੍ਮਾ **ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਪਰਮਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

੫. ਸਙ੍ਗਾਰਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਗੇਵਾ**ਤਿ ਪਠਮਞ੍ਞੇਵ। **ਕਾਮਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਗਹਿਤੇਨ। **ਕਾਮਰਾਗਪਰੇਤੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਾਨੁਗਤੇਨ। **ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧੰ ਕਾਮਰਾਗਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਤਦਙ੍ਗਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਅਸੁਭੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਨਾਮ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਤਦਙ੍ਗਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਨਾਮ। ਤੰ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਪਰਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਸ੍ਵੇਵ ਦੁਵਿਧੋਪਿ ਉਭਯਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯੰ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – **ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਹਿ ਦ੍ਵੇਵ ਨਿਸ੍ਸਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਤਾਵ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ, ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣੰ। ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣੰ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸਮਥੋ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣੰ। ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਧਮ੍ਮਵਵਤ੍ਥਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਨਿਸ੍ਸਰਣੰ, ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਨਿਸ੍ਸਰਣੰ।

ਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਉਦਪਤ੍ਤੋ ਸੰਸਟ੍ਠੋ ਲਾਖਾਯ** ਵਾਤਿਆਦਿਕਾ ਉਪਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਾਸੁ **ਉਦਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਦਕਭਰਿਤਾ ਪਾਤਿ। **ਸੰਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਭੇਦਕਰਣਵਸੇਨ ਸੰਸਟ੍ਠੋ। **ਪਕ੍ਕੁਥਿਤੋ**ਤਿ ਕੁਥਿਤੋ। **ਉਸ੍ਮੁਦਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਉਸ੍ਮਜਾਤੋ। **ਸੇਵਾਲਪਣਕਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਤਿਲਬੀਜਕਾਦਿਭੇਦੇਨ ਸੇਵਾਲੇਨ ਵਾ ਨੀਲਮਣ੍ਡੂਕਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠਿੰ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪਣਕੇਨ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ। **ਵਾਤੇਰਿਤੋ**ਤਿ ਵਾਤੇਨ ਏਰਿਤੋ ਕਮ੍ਪਿਤੋ। **ਆਵਿਲੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ। **ਲੁਲਿਤੋ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। **ਕਲਲੀਭੂਤੋ**ਤਿ ਕਦ੍ਦਮੀਭੂਤੋ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਨ੍ਤਰਾਦਿਭੇਦੇ ਅਨਾਲੋਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਤੀਹਿ ਭਵੇਹਿ ਦੇਸਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਨ ਸਰਣਮਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੬. ਅਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਞ੍ਞਾਣਾਯ ਅਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਤ੍ਥਾਯ ਅਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ। **ਤਗ੍ਘ ਭਗਵਾ ਨੀਵਰਣਾ**ਤਿ ਏਕੰਸੇਨ ਭਗਵਾ ਨੀਵਰਣਾ। **ਕਾਯਕਿਲਮਥੋ**ਤਿ ਕਾਯਦਰਥੋ। **ਚਿਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਦਰਥੋ। **ਸੋਪਿ ਮੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸੀਤਲੰ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਟ੍ਠਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਯਦਰਥੋ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਤਦਨ੍ਵਯੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਦਰਥੋਪਿ। ਅਪਿਚ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵਸ੍ਸ ਏਤੰ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੭. ਆਨਾਪਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਟ੍ਠਿਕਮਹਪ੍ਫਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੮. ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਸੁ **ਅਟ੍ਠਿਕਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਕੰ ਅਟ੍ਠਿਕਨ੍ਤਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਭਾਵਯਤੋ ਯਾਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਛਵਿਪਿ ਚਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਵਿਚਮ੍ਮਾਨਿ ਨੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣੋ ਸੁਦ੍ਧਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਘਾਟੋਵ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਗਤੰ ਧਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਰਾਜਾਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਪਟਿਮਗ੍ਗੇ ਹਸਮਾਨੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤਵਾਸਿਨੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚਾਤਿ। ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੫) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ। **ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ**ਤਿ ਗਹਣਸੇਸੇ ਉਪਾਦਾਨਸੇਸੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਹਿ।

੨-੧੦. ਪੁਲ਼ਵਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੯-੨੪੭. **ਪੁਲ਼ਵਕਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਪੁਲ਼ਵਂ ਪੁਲ਼ਵਨ੍ਤਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। **ਵਿਨੀਲਕਸਞ੍ਞਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਾਵਨਾਨਯੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੦੨) ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਮੇਤ੍ਤਾ**ਦਯੋ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, **ਉਪੇਕ੍ਖਾ** ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨੇਵ।

੮. ਨਿਰੋਧਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੦. ਅਸੁਭਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੮-੨੫੭. **ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਸੁਭੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾ। **ਮਰਣਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ‘‘ਅਵਸ੍ਸੰ ਮਰਿਤਬ੍ਬੰ, ਮਰਣਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਮੇ ਜੀਵਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ । **ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸਾਦਿਮ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾ। **ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਅਨਭਿਰਤਿਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਸਕਲਲੋਕਸ੍ਮਿੰ ਅਨਭਿਰਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। **ਪਹਾਨਸਞ੍ਞਾਵਿਰਾਗਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। **ਨਿਰੋਧਸਞ੍ਞਾ** ਮਿਸ੍ਸਕਾ। ਏਵਮੇਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਿਕਸਞ੍ਞਾਦੀਨਿ ਵੀਸਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨਿ। ਤੇਸੰ ਨਵਸੁ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਾਦਸ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਿਕਾ। ਸੇਸਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੯੪) ਆਗਤਾਵ। ਗਙ੍ਗਾਪੇਯ੍ਯਾਲਾਦਯੋ ਮਗ੍ਗਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੭. ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਯਾ ਨਾਮ ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਨਿਯਾ ਰੋਪਿਤੇ ਅਮ੍ਬਵਨੇ। ਤਂ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਾਯਨ੍ਵਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਾਯਨੋ**ਤਿ ਏਕਮਗ੍ਗੋ। ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ –

> ''ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ੍ਥੋ ਪਥੋ ਪਜ੍ਜੋ, ਅਞ੍ਜਸਂ ਵਟੁਮਾਯਨਂ।
> ਨਾਵਾ ਉਤ੍ਤਰਸੇਤੂ ਚ, ਕੁਲ੍ਲੋ ਚ ਭਿਸਿ ਸਙ੍ਕਮੋ''ਤਿ॥ (ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਪਾਰਾਯਨਤ੍ਥੁਤਿਗਾਥਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੧੦੧) –

ਬਹੂਨਿ ਨਾਮਾਨਿ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਇਧ ਅਯਨਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ **ਏਕਾਯਨ੍ਵਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਮਗ੍ਗੋ। ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ, ਨ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਭੂਤੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਮਗ੍ਗੋ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨਟ੍ਠੇਨ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਚ।

ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਮਲੇਹਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਸਮਲੋਭਾਦੀਹਿ ਚ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ। **ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ**ਤਿ ਸੋਕਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਦੇਵਸ੍ਸ ਚ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ, ਪਹਾਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਚੇਤਸਿਕਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ, ਨਿਰੋਧਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਞਾਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਲੋਕਿਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ । ਤੇਨਾਹ ''ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਾਨਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਸ੍ਸ ਅਮਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ, ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਦੇਹਿ ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਭਾਸਿਤੋ, ਸੋ ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥਂ। ਵਣ੍ਣਭਾਸਨਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ – ''ਅਯਂ ਕਿਰ ਮਗ੍ਗੋ ਹਦਯਸਨ੍ਤਾਪਭੂਤਂ ਸੋਕਂ, ਵਾਚਾਵਿਪ੍ਪਲਾਪਭੂਤਂ ਪਰਿਦੇਵਂ, ਕਾਯਿਕਅਸਾਤਭੂਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਚੇਤਸਿਕਅਸਾਤਭੂਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਦ੍ਦਵੇ ਹਰਤਿ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ, ਞਾਯਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਵਿਸੇਸੇ ਆਵਹਤੀ''ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬਂ, ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਮਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ ਕਮ੍ਬਲਵਾਣਿਜਾਦਯੋ ਕਮ੍ਬਲਾਦੀਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਵਿਯ।

ਯਦਿਦਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਯੇ ਇਮੇਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਤੇਨ ''ਨ ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਨ ਉਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਸਤਿਗੋਚਰੋਪਿ, ਤਿਧਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਘਾਨੁਨਯਵੀਤਿਵਤ੍ਤਤਾਪਿ, ਸਤਿਪਿ। ''ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਤਂ ਸੁਣਾਥ। ਕੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ? ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਕਾਯਸਮੁਦਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੪੦੮) ਹਿ ਸਤਿਗੋਚਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਥਾ ''ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਨੋ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚਾ''ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੩੫)। ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ – ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਕਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਤਿ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ**। ਪਧਾਨਂ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਅਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਵਿਯ।

‘‘ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਯਦਰਿਯੋ ਸੇਵਤਿ, ਯਦਰਿਯੋ ਸੇਵਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਗਣਮਨੁਸਾਸਿਤੁਮਰਹਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੧) ਏਤ੍ਥ ਤਿਧਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਘਾਨੁਨਯਵੀਤਿਵਤ੍ਤਤਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਪਵਤ੍ਤਯਿਤਬ੍ਬਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਨ ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ? ਸਤਿਯਾ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ।

‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੭; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੮੯) ਪਨ ਸਤਿਯੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਤਿਯੇਵ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਸਰਣਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਇਤਿ ਸਤਿ ਚ ਸਾ ਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾਤਿਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਇਦਮਿਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ’’ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ ਕਤਨ੍ਤਿ? ਸਤੀਨਂ ਬਹੁਤ੍ਤਾ। ਆਰਮ੍ਮਣਭੇਦੇਨ ਹਿ ਬਹੁਕਾ ਸਤਿਯੋ। ਅਥ ‘‘ਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਕਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਮਗ੍ਗਨਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤ੍ਤਾ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਹਿ ਏਤਾ ਸਤਿਯੋ ਮਗ੍ਗਨਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ‘‘ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਮਗ੍ਗੋ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਗ੍ਗਨਟ੍ਠੇਨ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਚਾ’’ਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਚੇਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਕਾਯਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗਿਯਨ੍ਤੀਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਏਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਵਚਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਾਵ ਦੇਸਨਾ ਹੋਤਿ।

ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਕਥੇਤੁਕਮਜਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਕਾਯੇ**ਤਿ ਰੂਪਕਾਯੇ। **ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਕਾਯਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਸੀਲੋ, ਕਾਯਂ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਕਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦੀਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਨਿਚ੍ਚਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਸੁਖਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਤ੍ਤਤੋ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਨੋ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਰਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਰੋਧੇਤਿ, ਨੋ ਸਮੁਦੇਤਿ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਦਿਯਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ , ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਿਂ ਪਜਹਤਿ, ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਰਾਗਂ ਪਜਹਤਿ, ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਹਤਿ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਆਦਾਨਂ ਪਜਹਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਇਰੀਯਤਿ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਕਿਲੇਸੇ ਆਤਪਤੀਤਿ ਆਤਾਪੋ, ਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਆਤਾਪੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਤਾਪੀ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਤਿਮਾ**ਤਿ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਤਿਯਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਤਿਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਵਾਹ ‘‘ਸਤਿਞ੍ਚ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਂ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੪)। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਾਤਾਪਿਨੋ ਅਨ੍ਤੋਸਙ੍ਖੇਪੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਉਪਾਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਅਨੁਪਾਯਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇ ਚ ਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਤਿ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਉਪਾਯਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਅਨੁਪਾਯਾਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਚ ਅਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ’’ਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਤਿ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਯੋਗਙ੍ਗਞ੍ਚਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਹਾਨਙ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਵਿਨੇਯਜ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਨੇਯਜਾ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਨਯੇਨ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਨਯੇਨ ਵਾ ਵਿਨਯਿਤ੍ਵਾ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਾਯੇ। ਕਾਯੋ ਹਿ ਇਧ ਲੁਜ੍ਜਨਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਲੋਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਕਾਯਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਪਹੀਯਤਿ ਏਵ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਞ੍ਚਪਿ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਲੋਕੋ’’ਤਿ ਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੩੬੨) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਲੋਕਸਙ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਨਯੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨਾਹ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਲੋਕੋ, ਸ੍ਵੇਵ ਕਾਯੋ ਲੋਕੋ’’ਤਿ, ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵਿਨੇਯਜਾਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਵੇਦਨਾਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ, ਤਾ ਚ ਲੋਕਿਯਾ ਏਵ, ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਂ, ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਯਥਾ ਪਨ ਵੇਦਨਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਥਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਏਸ **ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ **ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁ**। ਕਥਞ੍ਚ ਵੇਦਨਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾਤਿ? ਸੁਖਾ ਤਾਵ ਵੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਸਲ੍ਲਤੋ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ। ਯਥਾਹ –

''ਯੋ ਸੁਖਂ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਦ੍ਦ, ਦੁਕ੍ਖਮਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਸਲ੍ਲਤੋ।
ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ।
ਸ ਵੇ ਸਮ੍ਮਦ੍ਦਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥

ਸਬ੍ਬਾ ਏਵ ਚੇਤਾ ਦੁਕ੍ਖਾਤਿਪਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਯਿਤਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੫੯)। ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਤੋਪਿ ਚ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਯਥਾਹ – ''ਸੁਖਾ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਵਿਸਾਖ, ਵੇਦਨਾ ਠਿਤਿਸੁਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਦੁਕ੍ਖਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੫) ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਚ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਤ੍ਤਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨਪਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ।

ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਆਰਮ੍ਮਣਾਧਿਪਤਿਸਹਜਾਤਭੂਮਿਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਕਿਰਿਯਾਦਿਨਾਨਤ੍ਤਭੇਦਾਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਸਰਾਗਾਦੀਨਞ੍ਚ ਭੇਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਾ ਸਲਕ੍ਖਣਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਾਨਂ ਸੁਞ੍ਞਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਤ੍ਤਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ''ਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਞ੍ਚ ਪਭੇਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਦੀਘਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੭੩ ਆਦਯੋ; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੫ ਆਦਯੋ) ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨. ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਾਦਿਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਮਨਂ, ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਨਂ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਗਮਨੇ ਤਾਵ ਪੁਰਤੋ ਕਾਯਂ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ, ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ। ਠਾਨੇਪਿ ਠਿਤਕੋਵ ਕਾਯਂ ਪੁਰਤੋ ਓਨਮਨ੍ਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਪਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ। ਨਿਸਜ੍ਜਾਯਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਆਸਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਅਙ੍ਗਾਭਿਮੁਖੋ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ, ਪਚ੍ਛਿਮਅਙ੍ਗਪ੍ਪਦੇਸਂ ਪਚ੍ਚਾਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨਾਮ। ਨਿਪਜ੍ਜਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਕਾਰੀ, ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਕਾਰੀ। ਸੋ ਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਸੁ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਕਰੋਤੇਵ, ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਿਰਹਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਗਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ **ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ**। ਤਤ੍ਥ ਚ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਬੋਧਿਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨਥੇਰਦਸ੍ਸਨਅਸੁਭਦਸ੍ਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਡ੍ਢਿ । ਚੇਤਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਙ੍ਘਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਖਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਤਿਂਸਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰੇ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇ ਚ, ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਮਣ੍ਡਪਟ੍ਠਾਨੇ ਅਭਯਵਾਪਿਪਾਲ਼ਿਯਂ, ਥੂਪਾਰਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨੁਰਾਧਵਾਪਿਪਾਲ਼ਿਯਂ।

ਮਹਾਅਰਿਯਵ◌ਂਸਭਾਣਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ ''ਕਿੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਦਥ, ਮਹਾਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਕੁਚ੍ਛਿਵ◌ੇਦਿਕਾਯ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਨਟ੍ਠਾਨੇ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਦ੍ਵ◌ੇ ਪਾਦਾ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਮਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਏਕਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਤਿਂਸਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ । ਅਪਰੋ ਪਨ ਮਹਾਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਮਹਾਚੇਤਿਯਤਲੇ ਆਕਿਣ੍ਣਵ◌ਾਲਿਕਾਯ ਬਹੁਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਥੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਤੇਸਂ ਓਵ◌ਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਸੁਭਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਦੇਵ ਖਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਾਤ੍ਥਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ – ''ਆਮਿਸਤੋਪਿ ਵਡ੍ਢਿ ਅਤ੍ਥੋਯੇਵ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਗਮਨੇ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਪ੍ਪਾਯਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ **ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ**। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ? ਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਂ ਤਾਵ ਸਾਤ੍ਥਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਮਹਾਪੂਜਾਯ ਦਸਦ੍ਵ◌ਾਦਸਯੋਜਨਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵ◌ਿਭਵ◌ਾਨੁਰੂਪਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋਪਿ ਪੁਰਿਸਾਪਿ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਰੂਪਕਾਨਿ ਵ◌ਿਯ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚਸ੍ਸ ਇਟ੍ਠੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਲੋਭੋ, ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਪਟਿਘੋ, ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਨੇ ਮੋਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਜੀਵ◌ਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾਨਂ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਏਵ◌ਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਹੋਤਿ, ਵ◌ੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਅਨ੍ਤਰਾਯਾਭਾਵ◌ੇ ਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਵ◌ੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨੇਵ ਜਨਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਚੇਵ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਾਭਾਵ◌ੇ ਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਮਹਾਪਰਿਵ◌ਾਰਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਸੁਭਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਂ। ਤਦਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਸਾਮਣੇਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯ ਗਤੋ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਦੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਦਹਰੋ ਤਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿ । ਸੋ – ''ਮਯਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵ◌ੇ ਕਥਾ ਨਾਮ ਨ ਕਥਿਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਉਪਰਿਵ◌ਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ,''ਤਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਦਾਸਿ। ''ਏਹੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਿਨਾ ਤਾਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਮਯਾ ਠਿਤੋਕਾਸੇ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਓਲੋਕੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਵ◌ਿਸੇਸਮੇਵ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵ◌ਂ ਏਕਂ ਅਸੁਭਂ ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਜਾਤਂ। ਏਵ◌ਂ ਸਾਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਾਤੁਗਾਮਾਸੁਭਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਪੁਰਿਸਾਸੁਭਂ, ਸਭਾਗਮੇਵ ਸਪ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਸਪ੍ਪਾਯਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ।

ਏਵ◌ਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਾਤ੍ਥਸਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਗੋਚਰਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗੋਚਰੇ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਗਮਨਂ **ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ** ਨਾਮ।

ਤਸ੍ਸਾਵ◌ਿਭਾਵਤ੍ਥਂ ਇਦਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹਰਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਨ ਹਰਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਨੇਵ ਹਰਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਰਤਿ ਚ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਿਵਸਂ ਚਙ੍ਕਮੇਨ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਚ ਆਵਰਣੀਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਥਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਠਮਂ ਯਾਮਂ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਪਿ ਨਿਸਜ੍ਜਾਚਙ੍ਕਮੇਹਿ ਵ◌ੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਪਗੇਵ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੇ ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਸੋ ਸਰੀਰਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਵ◌ਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦ੍ਵ◌ੇ ਤਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਉਸੁਮਂ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵ◌ੇਲਾਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸੇਨਾਸਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਸਚੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਪਵ◌ਿਸਤਿ। ਅਞ੍ਞਂ ਚੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ

ਹੋਤਿ, ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪੀਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਹਨ੍ਤਂ ਚੇਤਿਯਂ ਚੇ, ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਚੇ, ਤਥੇਵ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਂ ਪਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਿਯ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੋ ਏਵਂ ਚੇਤਿਯਞ੍ਚ ਬੋਧਿਞ੍ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਮਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਮਿਤਭਣ੍ਡਕਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਸਮੀਪੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤਿ।

ਅਥ ਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯ੍ਯੋ ਨੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਵਾ ਗੇਹੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਤ੍ਤਂ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਨ ਕਥਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਜਨਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਨਾਮ ਕਾਤਬ੍ਬਾਯੇਵਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਆਹਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨੇਹਿਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਨੁਗਤੋਵ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਥ ਨਂ ਪੁਰੇਤਰਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਗਾਮੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਸਾਮਣੇਰਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਸ੍ਸ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਪੋਰਾਣਕਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਰ ਨ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਚਰਿਯੋ’’ਤਿ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਿਪਕ੍ਖਤੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾ ਪਿਤਿਪਕ੍ਖਤੋ’’ਤਿ? ਕਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਥਾਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਏਤੇਸਂ ਪੇਮਂ ਬਹੁਮਾਨਨ੍ਤਿ। ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਯਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰਂ, ਤਂ ਏਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਨੋ ਏਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ, ਏਤੇਸਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਨੇਵ ਭਯੇ ਭਯਂ, ਨ ਛਾਤਕੇ ਛਾਤਕਂ ਜਾਨਾਮ, ਏਦਿਸਾ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਕਾਰਿਨੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਗੁਣੇ ਕਥਯਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ **ਹਰਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਗੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋ ਪਜ੍ਜਲਤਿ, ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਰੀਰਤੋ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵੀਥਿਂ ਨਾਰੋਹਤਿ, ਸੋ ਪਗੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵੇਗਸਾਵ ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਰੂਪਾਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨਵੇਲਾਯਮੇਵ ਗਾਮਂ ਯਾਗੁਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਵਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਘਟਸਤੇਨ ਨ੍ਹਾਤੋ ਵਿਯ ਤੇਜੋਧਾਤੁਪਰਿਲ਼ਾਹਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਯਾਗੁਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮੁਖਞ੍ਚ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਭਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਆਹਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੋਙ੍ਖਾਨੁਪੋਙ੍ਖਂ ਉਪਟ੍ਠਹਮਾਨਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ **ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਨ ਹਰਤੀ**ਤਿ। ਏਦਿਸਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ। ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇਯੇਵ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਗਾਮੇਸੁ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਨ ਤਂ ਆਸਨਮਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੀ ਹੋਤਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ, ਸਬ੍ਬਵਤ੍ਤਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧਚੇਤੋਵਿਨਿਬਨ੍ਧਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿਪਿ ਸਞ੍ਞਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਨ ਗਿਹਿਸਂਸਗ੍ਗੇਨ ਸਂਸਟ੍ਠੋ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਤੁਚ੍ਛੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ **ਨੇਵ ਹਰਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ।

ਯੋ ਪਨਾਯਂ **ਹਰਤਿ ਚ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਚਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਿਕਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਤਕਾਮਾ ਹਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸਪਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਸਤਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋ ਵਸਨ੍ਤਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਇਣਟ੍ਟਾ, ਨ ਭਯਟ੍ਟਾ, ਨ ਜੀਵਿਕਾਪਕਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਮਨੇ

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਂ ਗਮਨੇਯੇਵ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥ, ਠਾਨੇ, ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ, ਸਯਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਂ ਸਯਨੇਯੇਵ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਏਵਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਡ੍ਢਉਸਭਉਸਭਅਡ੍ਢਗਾਵੁਤਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪਾਸਾਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਗਮਨੇ ਕਿਲੇਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੋ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਯ੍ਹਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਤਕ੍ਕਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਤੇ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤੀਤਿ ਸੋ ਏਵ ਨਯੋ। ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ, ਤਂ ਕਿਲੇਸਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਦਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ। ਉਦ੍ਧਰਤਿ ਚੇ, ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਦੇਸਂਯੇਵ ਏਤਿ ਆਲਿਨ੍ਦਕਵਾਸੀ **ਮਹਾਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਏਵ ਵਿਹਾਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਦਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਸਨ੍ਤਾ ਚ ਵਪਨ੍ਤਾ ਚ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਥੇਰਂ ਤਥਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮਗ੍ਗਮੂਲ੍ਹੋ, ਉਦਾਹੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਮੁਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਸਮੁਲ੍ਲਪਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨਕੋਟਿਯਂ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਦੀਪਂ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਕ੍ਕੋ ਚ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਚ ਸਹਮ੍ਪਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਤਞ੍ਚ ਓਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨਵਾਸੀਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਓਭਾਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਕਿਂ ਸੋ ਓਭਾਸੋ''ਤਿ? ਥੇਰੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਓਭਾਸੋ ਨਾਮ ਦੀਪੋਭਾਸੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਮਣਿਓਭਾਸੋਪੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਮਾਹ। ਤਤੋ ''ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧੋ ਆਮਾਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਕਾਲ਼ਵਲ੍ਲਿਮਣ੍ਡਪਵਾਸੀਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਚ। ਸੋਪਿ ਕਿਰ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ''ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਪਧਾਨਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਨ ਸੋਲ਼ਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਦਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਧਟੇ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਗਾਮਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਗਾਵੀ ਨੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨੂ''ਤਿ ਆਸਙ੍ਕਨੀਯਪਦੇਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਕਚ੍ਛਕਰਕਤੋ ਉਦਕੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਗਣ੍ਡੂਸਂ ਕਰੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ''ਮਾ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਤੁਂ ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਾ ਆਗਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ 'ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਹੋਥਾ'ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ''ਅਜ੍ਜ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤਿਮੀ''ਤਿ ਦਿਵਸਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਂ ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਪਨ ਉਦਕਂ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ। ਸਚੇ ਦਿਵਸਾਦਿਪੁਚ੍ਛਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਮਨਵੇਲਾਯਂ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਟ੍ਠੁਭਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ।

ਕਲਮ੍ਬਤਿਤ੍ਥਵਿਹਾਰੇ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ ਪਞ੍ਞਾਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ ਚ। ਤੇ ਕਿਰ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਿਯਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਅਕਂਸੁ – ''ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨਾਲਪਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਗਾਮਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਉਦਕਗਣ੍ਡੂਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਟ੍ਠੁਭਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਾਨਿਂਸੁ – ''ਅਜ੍ਜੇਕੋ ਆਗਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਦ੍ਵੇ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇ ਅਮ੍ਹੇਹੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ। ਯਦਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਵਿਵਾਦਜਾਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਥ ਨੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਦ੍ਵੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕੋਕਾਸੇ ਨਾਦ੍ਦਸਂਸੁ। ਤਤੋ ਯੋ ਤੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ, ਸੋ ਆਹ – ''ਨ ਭੋ ਕਲਹਕਾਰਕਾਨਂ ਓਕਾਸੋ ਈਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਸੁਸਮ੍ਮਟ੍ਠਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਂ, ਸੁਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਯੋ, ਸੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯ''ਨ੍ਤਿ । ਤੇ ਤਤੋਵ ਨਿਵਤ੍ਤਾ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨ੍ਤੋਤੇਮਾਸੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਸੁਂ।

ਏਵਂ ਕਾਲ਼ਵਲ੍ਲਿਮਣ੍ਡਪਵਾਸੀ ਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਕਲਮ੍ਬਤਿਤ੍ਥਵਿਹਾਰੇ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਦਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋ ਗਾਮਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦਕਗਣ੍ਡੂਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੀਥਿਯੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡਧੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਕਲਹਕਾਰਕਾ ਚਣ੍ਡਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵੀਥਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨੋ ਨ

ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤੋ ਵਿਯ ਜਵੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਨ ਹਿ ਜਵੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਧੁਤਙ੍ਗੰ ਨਾਮ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਵਿਸਮਭੂਮਿਭਾਗਪਤ੍ਤੰ ਪਨ ਉਦਕਸਕਟੰ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਨੁਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਚ ਦਾਤੁਕਾਮੰ ਵਾ ਅਦਾਤੁਕਾਮੰ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਤਦਨੁਰੂਪੰ ਕਾਲੰ ਆਗਮੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਾ ਬਹਿਗਾਮੇ ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਫਾਸੁਕੇ ਪਤਿਰੂਪੇ ਓਕਾਸੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਬ੍ਭਞ੍ਜਨਵਣਲੇਪਨਪੁਤ੍ਤਮੰਸੂਪਮਾਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਆਹਾਰੰ ਆਹਾਰੇਤਿ, ਨੇਵ ਦਵਾਯ ਨ ਮਦਾਯ ਨ ਮਣ੍ਡਨਾਯ ਨ ਵਿਭੂਸਨਾਯ...ਪੇ॰... ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ ਚ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਭਤ੍ਤਕਿਲਮਥੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ , ਏਵੰ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪੁਰਿਮਯਾਮੰ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ **ਹਰਤਿ ਚ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਚਾ**ਤਿ।

ਇਮੰ ਪਨ ਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤੰ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਿਕਵਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਯਦਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪਠਮਵਯੇ ਏਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਪਠਮਵਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਥ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਥ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਨੋ ਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਥ ਮਰਣਸਮਯੇ। ਨੋ ਚੇ ਮਰਣਸਮਯੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਥ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਅਥ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਬਾਹਿਯੋ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ, ਧੁਤਵਾਦੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ, ਵਿਨਯਧਰੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਪੁਣ੍ਣੋ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਰੇਵਤੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋ ਵਾ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਥੇਰੋ ਰਾਹੁਲੋ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਯ੍ਵਾਯੰ ਹਰਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਸ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਸਿਖਾਪਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਦੀਸੁ ਪਨ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨੰ **ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ**। ਤੰ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਵਾ ਯਥਾ ਅਨ੍ਧਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਦੀਸੁ – ''ਅਤ੍ਤਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਹੰ ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਮਿ, ਮਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ''ਤਿ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਯੋਧਾਤੁ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਨਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰਵਸੇਨ ਅਯੰ ਕਾਯਸਮ੍ਮਤੋ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਟੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤੋ ਏਕੇਕਪਾਦੁਦ੍ਧਰਣੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੂਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਓਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਦਾ, ਇਤਰਾ ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਬਲਵਤਿਯੋ, ਤਥਾ ਅਤਿਹਰਣਵੀਤਿਹਰਣੇਸੁ, ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਓਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਦਾ, ਇਤਰਾ ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਬਲਵਤਿਯੋ, ਤਥਾ ਸਨ੍ਨਿਕ੍ਖੇਪਨਸਨ੍ਨਿਰੁਮ੍ਭਨੇਸੁ।

ਤਤ੍ਥ ਉਦ੍ਧਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਅਤਿਹਰਣੰ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਤਿਹਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਵੀਤਿਹਰਣੰ, ਵੀਤਿਹਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ, ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਨਿਕ੍ਖੇਪਨੰ, ਸਨ੍ਨਿਕ੍ਖੇਪਨੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਨਿਰੁਮ੍ਭਨੰ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਬ੍ਬਪਬ੍ਬੰ ਸਨ੍ਧਿਸਨ੍ਧਿ ਓਧਿਓਧਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਤਕਪਾਲੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਿਲਾਨਿ ਵਿਯ ਤਟਤਟਾਯਨ੍ਤਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਏਕੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨੰ? ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਹਿ ਧਾਤੂਨੰਯੇਵ ਗਮਨੰ, ਧਾਤੂਨੰ ਠਾਨੰ, ਧਾਤੂਨੰ ਨਿਸਜ੍ਜਾ, ਧਾਤੂਨੰ ਸਯਨੰ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰੂਪੇਨ –

> ''ਅਞ੍ਞੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਅਞ੍ਞੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।
> ਅਵੀਚਿਮਨੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਨਦੀਸੋਤੋਵ ਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ॥ –

ਏਵੰ ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਦੀਸੁ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨੰ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਨਾਮਾਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤੀ’’ਤਿਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਲੋਕਿਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਲੋਕਿਤਂ ਨਾਮ ਪੁਰਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨਂ, ਵਿਲੋਕਿਤਂ ਨਾਮ ਅਨੁਦਿਸਾਪੇਕ੍ਖਨਂ। ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਪੇਕ੍ਖਨਵਸੇਨ ਓਲੋਕਿਤਉਲ੍ਲੋਕਿਤਾਪਲੋਕਿਤਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਇਧ ਨ ਗਹਿਤਾਨਿ, ਸਾਰੁਪ੍ਪਵਸੇਨ ਪਨ ਇਮਾਨੇਵ ਦ੍ਵੇ ਗਹਿਤਾਨਿ। ਇਮਿਨਾ ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੇਵਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ‘‘ਆਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਤਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਨ੍ਦਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

> ‘‘ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ ਦਿਸਾ ਆਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਦਿਸਂ ਆਲੋਕੇਤਿ ‘ਏਵਂ ਮੇ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਦਿਸਂ ਆਲੋਕਯਤੋ ਨਾਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਇਤਿਹ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਦਿਸਾ, ਉਤ੍ਤਰਾ ਦਿਸਾ, ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਦਿਸਾ, ਉਦ੍ਧਂ, ਅਧੋ, ਅਨੁਦਿਸਾ ਆਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦੋ ਅਨੁਦਿਸਂ ਆਲੋਕੇਤਿ ‘ਏਵਂ ਮੇ ਅਨੁਦਿਸਂ ਆਲੋਕਯਤੋ’...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੯)।

ਅਪਿਚ ਇਧਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਸਾਤ੍ਥਕਤਾ ਚ ਸਪ੍ਪਾਯਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਵਿਜਹਨਮੇਵ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨੇਵ ਕਸਿਣਾਦਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੇਹਿ ਵਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਆਲੋਕਨਵਿਲੋਕਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਆਲੋਕੇਤਾ ਵਾ ਵਿਲੋਕੇਤਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ‘ਆਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਯੋਧਾਤੁ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਨਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰਵਸੇਨ ਹੇਟ੍ਠਿਮਂ ਅਕ੍ਖਿਦਲਂ ਅਧੋ ਸੀਦਤਿ, ਉਪਰਿਮਂ ਉਦ੍ਧਂ ਲਙ੍ਘੇਤਿ, ਕੋਚਿ ਯਨ੍ਤਕੇਨ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਨ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਜਾਨਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਨਾਮ।

ਅਪਿਚ ਮੂਲਪਰਿਞ੍ਞਾਆਗਨ੍ਤੁਕਤਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਵਸੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਮੂਲਪਰਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਤਾਵ –

> ‘‘ਭਵਙ੍ਗਾਵਜ੍ਜਨਞ੍ਚੇਵ, ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਂ।
> ਸਨ੍ਤੀਰਣਂ ਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਂ, ਜਵਨਂ ਭਵਤਿ ਸਤ੍ਤਮਂ’’॥

ਤਤ੍ਥ ਭਵਙ੍ਗਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਂ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਿਰਿਯਮਨੋਧਾਤੁ ਆਵਜ੍ਜਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਰੋਧਾ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਂ, ਤਨ੍ਨਿਰੋਧਾ ਵਿਪਾਕਮਨੋਧਾਤੁ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਰੋਧਾ ਵਿਪਾਕਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਸਨ੍ਤੀਰਣਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਰੋਧਾ ਕਿਰਿਯਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ, ਤਨ੍ਨਿਰੋਧਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਜਵਨਂ ਜਵਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਜਵਨੇਪਿ ‘‘ਅਯਂ ਇਤ੍ਥੀ, ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨਵਸੇਨ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਜਵਨੇਪਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਮਜਵਨੇਪਿ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਯੁਦ੍ਧਮਣ੍ਡਲੇ ਯੋਧੇਸੁ ਵਿਯ ਹੇਟ੍ਠੁਪਰਿਯਵਸੇਨ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੇਸੁ ‘‘ਅਯਂ ਇਤ੍ਥੀ, ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਰਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ **ਮੂਲਪਰਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ** ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਪਨ ਰੂਪੇ ਆਪਾਥਮਾਗਤੇ ਭਵਙ੍ਗਚਲਨਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਕਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਾਦਨਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਅਵਸਾਨੇ ਜਵਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਨਂ ਗੇਹਭੂਤੇ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ

ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਥਾ ਪਰਗੇਹੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਯਾਚਿਤੁੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਗੇਹਸਾਮਿਕੇਸੁ ਤੁਣ੍ਹੀਮਾਸਿਨੇਸੁ ਆਣਾਕਰਣੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਨੰ ਗੇਹਭੂਤੇ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇਸੁ ਅਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੇਸੁ ਚ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨੰ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵੰ **ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਾਵਵਸੇਨ** ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਯਾਨਿ ਪਨੇਤਾਨਿ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਹਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਤਰਾਨਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਘਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਮਾਨੁਸਕੇਸੁ ਮਤੇਸੁ ਅਵਸੇਸਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੰਯੇਵ ਮਰਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾ ਨਚ੍ਚਗੀਤਾਦੀਸੁ ਅਭਿਰਤਿ ਨਾਮ, ਏਵਮੇਵ ਏਕਦ੍ਵਾਰੇ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਤੇਸੁ ਅਵਸੇਸਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੰਯੇਵ ਮਰਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਜਵਨਸ੍ਸਾਪਿ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨਵਸੇਨ ਅਭਿਰਤਿ ਨਾਮ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵੰ **ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਵਸੇਨ** ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਪਿਚ ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਧਾਤੁਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨਪੇਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਚ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਦਸ੍ਸਨੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਫਸ੍ਸਾਦਿਕਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਸਮਵਾਯੇ ਆਲੋਕਨਵਿਲੋਕਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਏਕੋ ਆਲੋਕੇਤਿ, ਕੋ ਵਿਲੋਕੇਤਿ? ਤਥਾ ਚਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖਾਯਤਨੰ, ਰੂਪੰ ਰੂਪਾਯਤਨੰ, ਦਸ੍ਸਨੰ ਮਨਾਯਤਨੰ, ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੰ, ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਆਯਤਨਾਨੰ ਸਮਵਾਯੇ ਆਲੋਕਨਵਿਲੋਕਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਏਕੋ ਆਲੋਕੇਤਿ, ਕੋ ਵਿਲੋਕੇਤਿ? ਤਥਾ ਚਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਧਾਤੁ, ਰੂਪੰ ਰੂਪਧਾਤੁ, ਦਸ੍ਸਨੰ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ, ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਧਾਤੂਨੰ ਸਮਵਾਯੇ ਆਲੋਕਨਵਿਲੋਕਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਏਕੋ ਆਲੋਕੇਤਿ, ਕੋ ਵਿਲੋਕੇਤਿ? ਤਥਾ ਚਕ੍ਖੁ ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੋ, ਰੂਪੰ ਆਰਮ੍ਮਣਪਚ੍ਚਯੋ, ਆਵਜ੍ਜਨੰ ਅਨਨ੍ਤਰਸਮਨਨ੍ਤਰੂਪਨਿਸ੍ਸਯਨਤ੍ਥਿਵਿਗਤਪਚ੍ਚਯੋ, ਆਲੋਕੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੋ, ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੋ। ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਸਮਵਾਯੇ ਆਲੋਕਨਵਿਲੋਕਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਏਕੋ ਆਲੋਕੇਤਿ, ਕੋ ਵਿਲੋਕੇਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਧਾਤੁਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨਪਿ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਪਸਾਰਿਤੇਤਿ ਪਬ੍ਬਾਨੰ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣੇ। ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਨੰ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ। ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਅਤਿਚਿਰੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਖਣੇ ਖਣੇ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਰਿਪਤਤਿ, ਵਿਸੇਸੰ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਾਲੇ ਸਮਿਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਲੇ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਫਾਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਤ੍ਥੇ ਪਨ ਸਤਿਪਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਨਯੋ – ਮਹਾਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਕਿਰ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਦਹਰੋ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੰ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਗਿਹੀ ਜਾਤੋ। ਅਪਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਦੰ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਅਟ੍ਠਿੰ ਆਹਚ੍ਚ ਪਾਦੋ ਝਾਯਿ। ਅਪਰੋ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਸੋ ਆਸੀਵਿਸੇਨ ਦਟ੍ਠੋ। ਅਪਰੋ ਚੀਵਰਕੁਟਿਦਣ੍ਡਕੇ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਤੰ ਮਣਿਸਪ੍ਪੋ ਡੰਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪੇ ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਅਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯੇ ਪਸਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ।

ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਪਨ ਮਹਾਥੇਰਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੰ – ਮਹਾਥੇਰੋ ਕਿਰ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਯਮਾਨੋ ਸਹਸਾ ਹਤ੍ਥੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕੰ ਸਮਿਞ੍ਜੇਸਿ। ਤੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਹਸਾ ਹਤ੍ਥੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਾਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧੋ, ਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਯਮਾਨੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ

ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਿਞ੍ਜੇਸਿਨ੍ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥਾਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਵਿਜਹਨਮੇਵ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਸਮਿਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਾਕਡ੍ਢਨਵਸੇਨ ਦਾਰੁਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਲਲ਼ਨਂ ਵਿਯ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਪਰਿਜਾਨਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਚੀਵਰਾਨਂ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵਸੇਨ, ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋ ਧਾਰਣਂ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਤਾਵ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੋ ਆਮਿਸਲਾਭੋ, ''ਸੀਤਸ੍ਸ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋਯੇਵ ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਉਣ੍ਹਪਕਤਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬਲਸ੍ਸ ਚ ਚੀਵਰਂ ਸੁਖੁਮਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਸੀਤਾਲੁਕਸ੍ਸ ਘਨਂ ਦੁਪਟ੍ਟਂ। ਵਿਪਰੀਤਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਜਿਣ੍ਣਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਮੇਵ। ਅਗ੍ਗਲ਼ਾਦਿਦਾਨੇਨ ਹਿਸ੍ਸ ਤਂ ਪਲਿਬੋਧਕਰਂ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਦੁਕੂਲਾਦਿਭੇਦਂ ਲੋਭਨੀਯਚੀਵਰਂ। ਤਾਦਿਸਞ੍ਹਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਏਕਕਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨ੍ਤਰਾਯਕਰਂ , ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਕਰਞ੍ਚਾਪਿ ਹੋਤਿ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਯਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸੇਵਮਾਨਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ , ਤਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਵਿਪਰੀਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਵਿਜਹਨਵਸੇਨੇਵ ਚ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਪਨ ਚੀਵਰਪਾਰੁਪਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਅਚੇਤਨਂ, ਕਾਯੋਪਿ ਅਚੇਤਨੋ। ਚੀਵਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ''ਮਯਾ ਕਾਯੋ ਪਾਰੁਪਿਤੋ''ਤਿ। ਕਾਯੋਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ''ਅਹਂ ਚੀਵਰੇਨ ਪਾਰੁਪਿਤੋ''ਤਿ। ਧਾਤੁਯੋਵ ਧਾਤੁਸਮੂਹਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ ਪਟਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੇ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਚੀਵਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਸੁਨ੍ਦਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਨਾਗਵਮ੍ਮਿਕਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਹਿ ਕੇਚਿ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਧੂਮਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਗੂਥਮੁਤ੍ਤਕਦ੍ਦਮਦਣ੍ਡਸਤ੍ਥਪਹਾਰਾਦੀਹਿ ਅਸਕ੍ਕਾਰਂ। ਨ ਤੇਹਿ ਨਾਗਵਮ੍ਮਿਕਰੁਕ੍ਖਾਦਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵਾ। ਏਵਮੇਵਂ ਨੇਵ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਚੀਵਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਸੁਨ੍ਦਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਤ੍ਤਧਾਰਣੇਪਿ ਪਤ੍ਤਂ ਸਹਸਾਵ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ''ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪਟਿਲਭਿਤਬ੍ਬਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਸਦੁਬ੍ਬਲਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਨ ਗਰੁਪਤ੍ਤੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਚਤੁਪਞ੍ਚਗਣ੍ਠਿਕਾਹਤੋ ਦੁਬ੍ਬਿਸੋਧਨੀਯੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋਵ। ਦੁਦ੍ਧੋਤਪਤ੍ਤੋ ਹਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਂ ਧੋਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ। ਮਣਿਵਣ੍ਣਪਤ੍ਤੋ ਪਨ ਲੋਭਨੀਯੋ ਚੀਵਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧੋ, ਪਨ ਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸੇਵਮਾਨਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਏਕਨ੍ਤਅਸਪ੍ਪਾਯੋਵ। ਵਿਪਰੀਤੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਵਿਜਹਨਵਸੇਨੇਵ ਚ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਅਚੇਤਨੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਿ ਅਚੇਤਨਾ। ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ''ਅਹਂ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਗਹਿਤੋ''ਤਿ। ਹਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ''ਪਤ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤੋ''ਤਿ। ਧਾਤੁਯੋਵ ਧਾਤੁਸਮੂਹਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਅਗ੍ਗਿਵਣ੍ਣਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣੇ ਵਿਯਾਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਯਥਾ ਛਿਨ੍ਨਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਕਿਮਿਕੁਲੇ ਨੀਲਮਕ੍ਖਿਕਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣੇ ਅਨਾਥਸਾਲਾਯ ਅਨਾਥਮਨੁਸ੍ਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਯਾਲੁਕਾ ਪੁਰਿਸਾ ਤੇਸਂ ਵਣਪਟ੍ਟਚੋਲ਼ਕਾਨਿ ਚੇਵ ਕਪਾਲਾਦੀਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਚ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚੋਲ਼ਕਾਨਿਪਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਸਣ੍ਹਾਨਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਥੂਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਕਪਾਲਾਨਿਪਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਸੁਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਸੁਮਨਾ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਵਣਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਚੋਲ਼ਕੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਪਟਿਗ੍ਗਹਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚ ਕਪਾਲਕੇਨ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮੇਵ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਣਚੋਲ਼ਕਂ ਵਿਯ ਚੀਵਰਂ, ਭੇਸਜ੍ਜਕਪਾਲਕਂ ਵਿਯ ਚ ਪਤ੍ਤਂ, ਕਪਾਲੇ ਭੇਸਜ੍ਜਮਿਵ ਚ ਪਤ੍ਤੇ ਲਦ੍ਧਭਿਕ੍ਖਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ। ਅਯਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਉਤ੍ਤਮਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਸਿਤਾਦੀਸੁ **ਅਸਿਤੇ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਭੋਜਨੇ। **ਪੀਤੇ**ਤਿ ਯਾਗੁਆਦਿਪਾਨੇ। **ਖਾਯਿਤੇ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਖਜ੍ਜਕਾਦਿਖਾਦਨੇ। **ਸਾਯਿਤੇ**ਤਿ ਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦਿਸਾਯਨੇ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਨੇਵ ਦਵਾਯਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਵਿਧੋਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਲੂਖਪਣੀਤਤਿਤ੍ਤਮਧੁਰਾਦੀਸੁ ਪਨ ਯੇਨ ਭੋਜਨੇਨ ਯਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਯਂ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਂ, ਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਏਕਨ੍ਤਅਸਪ੍ਪਾਯਮੇਵ। ਵਿਪਰੀਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਵਿਜਹਨਵਸੇਨੇਵ ਚ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਭੁਞ੍ਜਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਆਲੋਪਕਰਣਂ ਆਲੋਪੁਦ੍ਧਰਣਂ ਮੁਖਵਿਵਰਣਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਨ ਕੋਚਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਨ ਯਨ੍ਤਕੇਨ ਹਨੁਕਟ੍ਠੀਨਿ ਵਿਵਰਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਠਪਨਂ ਉਪਰਿਦਨ੍ਤਾਨਂ ਮੁਸਲਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾਦਨ੍ਤਾਨਂ ਉਦੁਕ੍ਖਲਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਂ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਹਤ੍ਥਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਨਂ ਤਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਜਿਵ੍ਹਾਯ ਤਨੁਕਖੇਲ਼ੋ, ਮੂਲਜਿਵ੍ਹਾਯ ਬਹਲਖੇਲ਼ੋ ਮਕ੍ਖੇਤਿ। ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾਦਨ੍ਤਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਜਿਵ੍ਹਾਹਤ੍ਥਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਂ ਖੇਲ਼ਉਦਕਤੇਮਿਤਂ ਉਪਰਿਦਨ੍ਤਮੁਸਲਸਞ੍ਚੁਣ੍ਣਿਤਂ ਕੋਚਿ ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਵਾ ਦਬ੍ਬਿਯਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਾਯੋਧਾਤੁਯਾਵ ਪਵਿਸਤਿ। ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਕੋਚਿ ਪਲਾਲਸਨ੍ਥਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਾਯੋਧਾਤੁਵਸੇਨੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਠਿਤਂ ਠਿਤਂ ਕੋਚਿ ਉਦ੍ਧਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਚਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਜੋਧਾਤੁਯਾਵ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਪਕ੍ਕਂ ਪਕ੍ਕਂ ਕੋਚਿ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਬਹਿ ਨੀਹਰਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਾਯੋਧਾਤੁਯੇਵ ਨੀਹਰਤਿ। ਇਤਿ ਵਾਯੋਧਾਤੁ ਅਤਿਹਰਤਿ ਚ ਵੀਤਿਹਰਤਿ ਚ ਧਾਰੇਤਿ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ ਚ ਸਞ੍ਚੁਣ੍ਣੇਤਿ ਚ ਵਿਸੋਸੇਤਿ ਚ ਨੀਹਰਤਿ ਚ; ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਧਾਰੇਤਿ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ ਚ ਸਞ੍ਚੁਣ੍ਣੇਤਿ ਚ ਵਿਸੋਸੇਤਿ ਚ; ਆਪੋਧਾਤੁ ਸਿਨੇਹੇਤਿ ਚ ਅਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਨੁਪਾਲੇਤਿ; ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠਂ ਪਰਿਪਾਚੇਤਿ; ਆਕਾਸਧਾਤੁ ਅਞ੍ਜਸੋ ਹੋਤਿ; ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਪਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਆਭੁਜਤੀਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਗਮਨਤੋ, ਪਰਿਯੇਸਨਤੋ, ਪਰਿਭੋਗਤੋ, ਆਸਯਤੋ, ਨਿਧਾਨਤੋ, ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਤੋ, ਪਰਿਪਕ੍ਕਤੋ, ਫਲਤੋ, ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਤੋ, ਸਮ੍ਮਕ੍ਖਨਤੋਤਿ ਏਵਂ ਦਸਵਿਧਂ ਪਟਿਕੂਲਭਾਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤੋਪੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੯੪ ਆਦਯੋ) ਆਹਾਰਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾਨਿਦ੍ਦੇਸਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇਤਿ ਉਚ੍ਚਾਰਸ੍ਸ ਚ ਪਸ੍ਸਾਵਸ੍ਸ ਚ ਕਰਣੇ। ਤਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰਤੋ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਭਮਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਰੋਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਅਯਸੋ ਵਡ੍ਢਤਿ,

ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋਪਿ ਹੋਤਿ। ਪਤਿਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯੰ। ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਵਿਜਹਨਵਸੇਨ ਚ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨੇਵ ਪਨ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਪਕ੍ਕੇ ਗਣ੍ਡੇ ਗਣ੍ਡਭੇਦੇਨ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤੰ ਅਕਾਮਤਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਤਿਭਰਿਤਾ ਉਦਕਭਾਜਨਾ ਉਦਕੰ ਅਕਾਮਤਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਏਵੰ ਪਕ੍ਕਾਸਯਮੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੀਸੁ ਸਨ੍ਨਿਚਿਤਾ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਾ ਵਾਯੁਵੇਗਸਮੁਪ੍ਪੀਲ਼ਿਤਾ ਅਕਾਮਤਾਯਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਨਾਯੰ ਏਵੰ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵੋ ਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੋਤਿ ਨ ਪਰਸ੍ਸ, ਕੇਵਲੰ ਸਰੀਰਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਕਿੰ? ਯਥਾ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਤੋ ਪੁਰਾਣਉਦਕੰ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੋਤਿ ਨ ਪਰੇਸੰ, ਕੇਵਲੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਗਤਾਦੀਸੁ **ਗਤੇ**ਤਿ ਗਮਨੇ। **ਠਿਤੇ**ਤਿ ਠਾਨੇ। **ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ। **ਸੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਯਨੇ। **ਜਾਗਰਿਤੇ** ਤਿ ਜਾਗਰਣੇ। **ਭਾਸਿਤੇ**ਤਿ ਕਥਨੇ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ**ਤਿ ਅਕਥਨੇ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯੋ ਚਿਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਠਿਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਚਙ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਗਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮ।

ਯੋ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਹੰ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਿਰੰ ਠਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਠਿਤਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਠਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮ।

ਯੋ ਸਜ੍ਝਾਯਾਦਿਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ਚਿਰੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਨਿਪਨ੍ਨਕੋਵ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – ‘‘ਸਯਨਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਜਾਗਰਿਤੇ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮ। ਕਿਰਿਯਮਯਚਿਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ, ਪਵਤ੍ਤੰ ਜਾਗਰਿਤੰ ਨਾਮਾਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਭਾਸਮਾਨੋ – ‘‘ਅਯੰ ਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਓਟ੍ਠੇ ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦਨ੍ਤੇ ਚ ਜਿਵ੍ਹਞ੍ਚ ਤਾਲੁਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਤਦਨੁਰੂਪੰ ਪਯੋਗੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਾਯਤੀ’’ਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਭਾਸਤਿ, ਚਿਰੰ ਵਾ ਪਨ ਕਾਲੰ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਭਾਸਿਤਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਅਯੰ ਭਾਸਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮ।

ਯੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਚਿਰੰ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – ‘‘ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ। ਉਪਾਦਾਰੂਪਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਭਾਸਤਿ ਨਾਮ, ਅਸਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਤਿ ਨਾਮਾਤਿ, ਅਯੰ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਨਾਮਾਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਿਸ੍ਸਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੰ ਕਥਿਤੰ।

੩. ਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੯. ਤਤਿਯੇ **ਏਵਮੇਵ ਪਨਿਧੇਕਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਆਹਿਣ੍ਡਤਿ, ਕਾਯਵਿਵੇਕੰ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਨੰ ਭਗਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੰਖਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਸਨੰ ਯਾਚਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਦਿਟ੍ਠਿ।

੪. ਸਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਉਭਯਮੇਤਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। **ਸਮਾਦਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। **ਏਕੋਦਿਭੂਤਾ**ਤਿ ਖਣਿਕਸਮਾਧਿਨਾ ਏਕਗ੍ਗਭੂਤਾ। **ਸਮਾਹਿਤਾ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਚ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾ ਚ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਨਵਕਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚੇਵ ਖੀਣਾਸਵੇਹਿ ਚ ਭਾਵਿਤਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ, ਸਤ੍ਤਹਿ ਸੇਖੇਹਿ ਭਾਵਿਤਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾ।

੬. ਸਕੁਣਗ੍ਘਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਕੁਣਗ੍ਘੀ**ਤਿ ਸਕੁਣੇ ਹਨਤੀਤਿ ਸਕੁਣਗ੍ਘਿ, ਸੇਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਹਸਾ ਅਜ੍ਝਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲੋਭਸਾਹਸੇਨ ਪਤ੍ਤਾ। **ਅਲਕ੍ਖਿਕਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਿਰਿਕਾ। **ਅਪ੍ਪਪੁਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਪੁਞ੍ਞਾ। **ਸਚੇਜ੍ਜ ਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਅਜ੍ਜ ਮਯਂ। **ਨਙ੍ਗਲਕਟ੍ਠਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਙ੍ਗਲੇਨ ਕਸਿਕਰਣਂ, ਅਧੁਨਾ ਕਟ੍ਠਂ ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੇਡ੍ਡੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੂਨਂ ਠਾਨਂ। **ਸਂਵਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਹਨ੍ਤੇ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਨਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਠਿਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਲੇਡ੍ਡੂਸੁ ''ਇਤੋ ਸੇਨੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਇਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਇਤੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਏਕਂ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ ਅਵਦਮਾਨੋ। **ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਮਾਨੋ ਵਿਯ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਬਹੁਆਗਤੋ ਖੋ ਮਜਾਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਯਂ ਬਹੁਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਤੋ, ਅਪ੍ਪਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ, ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਗੁਲ਼ੋ ਵਿਯ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਲੇਡ੍ਡੁਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਚ੍ਚੁਪਾਦਿ, ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਰਂ ਪਚ੍ਚਤਾਲ਼ੇਸੀ**ਤਿ ''ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਲਾਪਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਵੇਗਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਲੇਡ੍ਡੁਸ੍ਮਿਂ ਉਰਂ ਪਤਾਲ਼ੇਸਿ। ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਹਦਯਮਂਸਂ ਫਾਲਿਯਿਤ੍ਥ। ਅਥ ਲਾਪੋ ''ਦਿਟ੍ਠਾ ਵਤ ਸਤ੍ਤੁਨੋ ਪਿਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਸ ਹਦਯੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਚਙ੍ਕਮਿ।

੭. ਮਕ੍ਕਟਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਦੁਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਮਾ। **ਚਾਰੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਚਾਰੋ। **ਲੇਪਂ ਓਡ੍ਡੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਟਰੁਕ੍ਖਖੀਰਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਲੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਮਕ੍ਕਟਾਨਂ ਧੁਵਗਮਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਦੀਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਚੋਡ੍ਡਿਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਾਜਦਣ੍ਡਕਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ ਕਾਜਸਿਕ੍ਕਾ ਵਿਯ ਓਡ੍ਡਿਤੋ। **ਥੁਨਂ ਸੇਤੀ**ਤਿ ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਸਯਤਿ।

੮. ਸੂਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੂਦੋ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਕਾਰਕੋ। **ਨਾਨਚ੍ਚਯੇਹੀ**ਤਿ ਨਾਨਾਚਯੇਹਿ, ਨਾਨਾਵਿਧੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਮ੍ਬਿਲਗ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਿਲਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਅਭਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤਿ। **ਬਹੁਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਏਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਬਹੁਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਂ ਗਣ੍ਹਤੇਵ। **ਅਭਿਹਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਹਟਾਨਂ ਦਾਯਾਨਂ। **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ''ਇਮਂ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਲੋਮਂ ਵਾ ਗੋਤ੍ਰਭੁਂ ਵਾ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੯. ਗਿਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੫. ਨਵਮੇ **ਬੇਲ਼ੁਵਗਾਮਕੇ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਸਮੀਪੇ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਪਾਦਗਾਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ। **ਯਥਾਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਮਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤਾਵ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾ ਨਾਤਿਦਲ਼੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ । **ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਤ੍ਤਾ ਸਿਨੇਹਵਨ੍ਤੋ ਦਲ਼੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ। ਯੇਸਂ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ

ਏਵਰੂਪਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ? ਤੇਸਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਬੇਲ਼ੁਵਗਾਮਕੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਮਨ੍ਦਾ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਪਨ ਬਹੂਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਸੁਲਭਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਯਥਾਸੁਖਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ? ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਹਂ ਦਸਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਇਮੇ ਦੂਰਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ 'ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਦਾਸਿ। ਸਚੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਮ, ਨ ਏਵਂ ਦੂਰੇ ਵਸੇਯ੍ਯਾਮਾ'ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਗਤੋਵਾਦਂ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

ਖਰੋਤਿ ਫਰੁਸੋ। **ਆਬਾਧੋ**ਤਿ ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੋ। **ਬਾਲ਼੍ਹਾ**ਤਿ ਬਲਵਤਿਯੋ। **ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਮਰਣਨ੍ਤਂ ਮਰਣਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਪਨਸਮਤ੍ਥਾ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸੀ**ਤਿ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। **ਅਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਨੁਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਅਪਰਾਪਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋ ਅਦੁਕ੍ਖਿਯਮਾਨੋ ਚ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। **ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਅਦਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵੀਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵੀਰਿਯੇਨ ਚੇਵ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੀਰਿਯੇਨ ਚ। **ਪਟਿਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ। **ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜੀਵਿਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ। ਯੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਸਙ੍ਖਰੀਯਤਿ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪੀਯਤਿ, ਸੋ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ। ਸੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਠਪਨਸਮਤ੍ਥਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ।

ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਖਣਿਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿ। ਖਣਿਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂਯੇਵ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਟ੍ਠਪਾਤੇਨ ਵਾ ਕਠਲਪਾਤੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਸੇਵਾਲੋ ਵਿਯ ਉਦਕਂ, ਪੁਨ ਸਰੀਰਂ ਵੇਦਨਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਂ ਅਰੂਪਸਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬਂ ਨਿਜ੍ਜਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ , ਸਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਓਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਪਾਦੇਹਿ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਪਬ੍ਯੂਲ਼੍ਹਸੇਵਾਲੋ ਚਿਰੇਨ ਉਦਕਂ ਓਤ੍ਥਰਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਚਿਰੇਨ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤਂਦਿਵਸਂ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਭਿਨਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਂ ਅਰੂਪਸਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬਂ ਨਿਜ੍ਜਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਨ੍ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ''ਦਸਮਾਸੇ ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਵੇਦਨਾ ਦਸ ਮਾਸੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਯੇਵ।

ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ। **ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਗਰੁਭਾਵੋ ਸਞ੍ਜਾਤਥਦ੍ਧਭਾਵੋ ਸੂਲੇ ਉਤ੍ਤਾਸਿਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ। **ਨ ਪਕ੍ਖਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਕਾਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਾਕਾਰਤੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਮਂ ਨਪ੍ਪਟਿਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਧਮ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਕਟਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਗੁਣਾ। **ਨ ਉਦਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਓਵਾਦਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਅਬਾਹਿਰਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਵਾ ਉਭਯਂ ਅਕਤ੍ਵਾ। ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਸ੍ਸ ਨ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ, ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਬਾਹਿਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ, ''ਇਮਸ੍ਸ ਨ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬਾਹਿਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਰਿਯਮੁਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਬਾਹਿਰਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਮੁਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਦਹਰਕਾਲੇ ਕਸ੍ਸਚਿ

ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਲੇ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਪਿਯਮਨਾਪਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ''ਇਦਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਚ੍ਛਿਮਠਾਨੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਨ੍ਤਿ ਅਹਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ, **ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ, ਮਮੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਹੋਤੁ ਮਮ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਾ ਵਾ ਅਹੋਸਿ, ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਹੋਤੂਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਯੇਵ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛੇਰਾਨਂ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਸ ਕਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਕਿਂ। **ਆਸੀਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਸਂਵਚ੍ਛਰਿਕੋ, ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਬਾਹਬਨ੍ਧਚਕ੍ਕਬਨ੍ਧਾਦਿਨਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣੇਨ ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ। **ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਜਰਸਕਟਂ ਵਿਯ ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ ਮਞ੍ਞੇ ਯਾਪੇਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵੇਠਨੇਨ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਕਪ੍ਪਨਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਸ੍ਮਿਂ ਆਨਨ੍ਦ ਸਮਯੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ। **ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਵੇਦਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਾਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੇਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਏਵਂ ਵਿਹਰਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ**ਤਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਗਤਾ ਦੀਪਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦੀਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ। **ਅਤ੍ਤਸਰਣਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਗਤਿਕਾਵ ਹੋਥ, ਮਾ ਅਞ੍ਞਗਤਿਕਾ। **ਧਮ੍ਮਦੀਪਧਮ੍ਮਸਰਣ**ਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਨਵਵਿਧੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਮਤਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਤਮਅਗ੍ਗੇ, ਮਜ੍ਝੇ ਤ-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਅਗ੍ਗਤਮਾਤਿ ਤਮਤਗ੍ਗਾਤਿ । ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਮਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਅਗ੍ਗੇ ਉਤ੍ਤਮਭਾਵੇ ਏਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਮ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਕੇਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਤੇਸਂ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਗੋਚਰਾਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਗ੍ਗੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਂ ਗਣ੍ਹੀਤਿ।

੧੦. ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੬. ਦਸਮੇ **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਸ੍ਸਯੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਮ੍ਮਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਸਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਉਲ਼ਾਰਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਵਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸਤੋ ਅਪਰਂ ਉਲ਼ਾਰਵਿਸੇਸਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸੋ, ਉਪਾਦਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਅਪਰਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਸਕਲਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸੋ, ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਅਪਰਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ। ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸੋ, ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਅਪਰਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸੋ, ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਰੋਪਨਂ ਅਪਰਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਉਲ਼ਾਰਵਿਸੇਸਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਾਯਾਰਮ੍ਮਣੋਤਿ ਯਂ ਕਾਯਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਮੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਣਿਦਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹੇ ਚ ਲੀਨਤ੍ਤੇ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵਿਕ੍ਖੇਪੇ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਲੇਸਾਨੁਰਞ੍ਜਿਤੇਨ ਨ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਪਸਾਦਾਵਹੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮ੍ਮਾ ਆਧਿਯਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਂ ਠਪਿਯਤਿ। **ਪਟਿਸਂਹਰਾਮੀ**ਤਿ ਪਸਾਦਨੀਯਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟਿਸਂਹਰਾਮਿ, ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂਯੇਵ ਨਂ ਕਰੋਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਪਟਿਸਂਹਰਤਿ ਚੇਵਾ**ਤਿ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਞ੍ਚ ਪੇਸੇਤਿ। **ਨ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ ਨ ਚ ਵਿਚਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ, ਕਿਲੇਸਵਿਚਾਰਂ ਨ ਵਿਚਾਰੇਤਿ। **ਅਵਿਤਕ੍ਕੋਮ੍ਹਿ ਅਵਿਚਾਰੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇਹਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰੋ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ''ਸਤਿਮਾਹਮਸ੍ਮਿ ਸੁਖਿਤੋ ਚਾ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਏਵੰ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਣਿਧਾਯ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤੰ ਉਚ੍ਛੁਭਾਰੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਨ੍ਤਸਾਲੰ ਨੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲਨ੍ਤਕਿਲਨ੍ਤਕਾਲੇ ਭੂਮਿਯੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਖਣ੍ਡੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੰ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਕਾਯਪਰਿਲ਼ਾਹਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਤੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਦਿਅਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਾਵਨਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਣਿਧਾਯ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੁਭਾਰੰ ਯਨ੍ਤਸਾਲੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਰਸਪਾਨੰ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਾਨੁਭਵਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਬਹਿਦ੍ਧਾਤਿ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਹਾਯ ਬਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ। **ਅਪ੍ਪਣਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇ ਅਸੰਖਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਵਾ ਸਰੀਰਵਸੇਨ ਵਾ ਦੇਸਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਤਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਪੁਰੇ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹਸ੍ਸ ਵਾ ਲੀਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਓਕਾਸੰ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਸੁਦਨ੍ਤਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਤੁਰਸ੍ਸਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇ ਸੁਤਚ੍ਛਿਤੰ ਚਤੁਰਸ੍ਸਘਟਿਕੰ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਅਲਗ੍ਗਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਸੋ ਪੁਰੇਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇ ਅਸੰਖਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ।

ਸਰੀਰੇ ਪਨ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲੀਨੰ ਅਗ੍ਗਪਬ੍ਬਾਨਿ ਪੁਰੇ ਨਾਮ, ਸੀਸਕਟਾਹੰ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲੀਨੰ ਅਗ੍ਗਪਬ੍ਬਅਟ੍ਠਿਕੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਬਜਾਭਙ੍ਗਿਯਾ ਯਵਕਲਾਪੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਦਿਸੋਕਾਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੀਸਕਟਾਹਾ ਭਾਵਨੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਸੋ ਪੁਰੇਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗਪਾਦਙ੍ਗੁਲਿਪਬ੍ਬਾਨੰ ਪਚ੍ਛਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸੀਸਕਟਾਹਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇ ਅਸੰਖਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ।

ਦੇਸਨਾਯਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰਦੇਸਨਾਯ ਕੇਸਾ ਪੁਰੇ ਨਾਮ, ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗੰ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੇਸੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਦਿਸੋਕਾਸਵਸੇਨ ਕੇਸਾਦਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਾ ਭਾਵਨੰ ਪਾਪੇਤਿ। ਸੋ ਪੁਰੇਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਕੇਸਾਨੰ ਪਚ੍ਛਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇ ਅਸੰਖਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ।

ਏਵੰ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਪ੍ਪਣਿਧਾਯ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਗੁਲ਼ਭਾਰੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਮੰ ਅਤਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਗੁਲ਼ਖਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਖਾਦਨੀਯਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਮੇਯੇਵ ਓਤਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧਭਾਵਨਸ੍ਸ ਕਾਯਪਰਿਲ਼ਾਹਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਪ੍ਪਣਿਧਾਯ ਭਾਵਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤੰ ਗੁਲ਼ਭਾਰੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਮੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੋ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਾਨੁਭਵਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਨਾਲਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੨. ਨਾਲਨ੍ਦਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੮. ਦੁਤਿਯਵੱਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੇ **ਨਾਲਨ੍ਦਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਲਨ੍ਦਾਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ, ਤਂ ਨਗਰਂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨੇ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਮ੍ਬਵਨੇ। ਤਂ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਿ ਪਸਨ੍ਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਕੁਟਿਲੇਣਮਣ੍ਡਪਾਦਿਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਭਗਵਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸਿ। ਸੋ ਵਿਹਾਰੋ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਂ ਵਿਯ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂਪਸਨ੍ਨੋਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਦ੍ਧੋ, ਏਵਂ ਸਦ੍ਦਹਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋਭਿਞ੍ਞਤਰੋ**ਤਿ ਭਿਯ੍ਯਤਰੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੋ ਭਿਯ੍ਯਤਰਾਭਿਯ੍ਯੋ ਵਾ, ਉੱਤਰਿਤਰਞਾਣੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗਞਾਣੇ ਵਾ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗੇਨੇਵ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਾ ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਅੱਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗੇਨੇਵ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣਂ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ, ਪੱਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਪੱਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਂ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਸਕਲੇ ਚ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨੇਸਂ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗੇਨੇਵ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗਞਾਣਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਉੱਤਰਿਤਰੋ ਚ ਭਗਵਤਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਭਗਵਤਾ ਭਿਯ੍ਯੋਭਿਞ੍ਞਤਰੋ, ਯਦਿਦਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯ''ਨ੍ਤਿ।

ਉਲ਼ਾਰਾਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਉਲ਼ਾਰਸਦ੍ਦੋ ''ਉਲ਼ਾਰਾਨਿ ਖਾਦਨੀਯਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੬੬) ਮਧੁਰੇ ਆਗੱਛਤਿ। ''ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਖਲੁ ਭਵਂ ਵੱਛਾਯਨੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਸਂਸਾਯ ਪਸਂਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੮) ਸੇਟ੍ਠੇ। ''ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੨; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੦੧) ਵਿਪੁਲੇ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਸੇਟ੍ਠੇ ਆਗਤੋ। ਤੇਨ ਵੁੱਤਂ ''ਉਲ਼ਾਰਾਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾ''ਤਿ। **ਆਸਭੀ**ਤਿ ਉਸਭਸ੍ਸ ਵਾਚਾਸਦਿਸੀ ਅਚਲਾ ਅਸਮ੍ਪਵੇਧੀ। **ਏਕਂਸੋ ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵੇਨ ਵਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਵਾ ਇਤਿਕਿਰਾਯ ਵਾ ਪਿਟਕਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਆਕਾਰਪਰਿਵਿਤੱਕੇਨ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਨਿਜ੍ਝਾਨੱਖਨ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਤੱਕਹੇਤੁ ਵਾ ਨਯਹੇਤੁ ਵਾ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੱਚੱਖਤੋ ਞਾਣੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਏਕਂਸੋ ਗਹਿਤੋ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਕਥਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੀਹਨਾਦੋ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਨਾਦੋ, ਵਨੇ ਉਨ੍ਨਾਦਯਨ੍ਤੇਨ ਸੀਹੇਨ ਵਿਯ ਉੱਤਮਨਾਦੋ ਨਦਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਿਂ ਨੁ ਤੇ ਸਾਰਿਪੁੱਤਾਤਿ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਭਿ? ਅਨੁਯੋਗਦਾਪਨੱਤ੍ਥਂ। ਏਕੱਚੋ ਹਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਅੱਤਨੋ ਸੀਹਨਾਦੇ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸੱਕੋਤਿ, ਨਿਘਂਸਨਂ ਨ ਖਮਤਿ, ਸਿਲੇਸੇ ਪਤਿਤਮੱਕਟੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਧਮਮਾਨਂ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਲੋਹਂ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਝਾਮਙ੍ਗਾਰੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਏਕੋ ਸੀਹਨਾਦੇ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਪਿਯਮਾਨੋ ਦਾਤੁਂ ਸੱਕੋਤਿ, ਨਿਘਂਸਨਂ ਖਮਤਿ , ਧਮਮਾਨਂ ਨਿੱਦੋਸਜਾਤਰੂਪਂ ਵਿਯ ਅਧਿਕਤਰਂ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਥੇਰੋ। ਤੇਨ ਨਂ ਭਗਵਾ ''ਅਨੁਯੋਗੱਖਮੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸੀਹਨਾਦੇ ਅਨੁਯੋਗਦਾਪਨੱਤ੍ਥਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ।

ਤੱਥ **ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਤਯਾ। **ਏਵਂਸੀਲਾ**ਤਿ ਮੱਗ੍ਗਸੀਲੇਨ ਫਲਸੀਲੇਨ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁੱਤਰਸੀਲੇਨ ਏਵਂਸੀਲਾ। **ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏੱਥ ਸਮਾਧਿਪੱਖਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਮੱਗ੍ਗਸਮਾਧਿਨਾ ਫਲਸਮਾਧਿਨਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁੱਤਰੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਏਵਂਸਮਾਧੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਮੱਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ। **ਏਵਂਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਏੱਥ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਮਾਧਿਪੱਖਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਗਹਿਤੱਤਾ ਵਿਹਾਰੋ ਗਹਿਤੋਪਿ ਪੁਨ ਕਸ੍ਮਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਤੀਤਿ ਚੇ। ਥੇਰੇਨ ਇਦਂ ਗਹਿਤਮੇਵ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪੱਤਿਦੀਪਨੱਤ੍ਥਂ ਵੁੱਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪੱਤਿਵਿਹਾਰਿਨੋ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇੱਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂਵਿਮੁੱਤਾਤਿ ਏੱਥ ਵਿੱਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁੱਤਿ, ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁੱਤਿ, ਸਮੁੱਛੇਦਵਿਮੁੱਤਿ, ਪਟਿਪੱਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁੱਤਿ, ਨਿੱਸਰਣਵਿਮੁੱਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਵਿਮੁੱਤਿ। ਤੱਥ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪੱਤਿਯੋ ਸਯਂ ਵਿੱਖਮ੍ਭਿਤੇਹਿ ਨੀਵਰਣਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁੱਤੱਤਾ **ਵਿੱਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁੱਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗੱਛਨ੍ਤਿ। ਅਨਿੱਚਾਨੁਪੱਸਨਾਦਿਕਾ ਸੱਤ ਅਨੁਪੱਸਨਾ ਸਯਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪੱਚਨੀਕਵਸੇਨ ਪਰਿੱਚੱਤਾਹਿ ਨਿੱਚਸਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁੱਤੱਤਾ **ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁੱਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗੱਛਨ੍ਤਿ। ਚੱਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮੱਗ੍ਗਾ ਸਯਂ ਸਮੁੱਛਿੰਨੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ

ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਮਗ੍ਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਅਪਗਤਤ੍ਤਾ ਦੂਰੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੰ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਨੰ ਵਸੇਨ ਏਵੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਯੇ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤੀਤਾ ਤਾਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੰ ਗਤਾ ਦੀਪਸਿਖਾ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ, ਏਵੰ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੰ ਗਤੇ ਤ੍ਵੰ ਕਥੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਨਾਗਤਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨ ਗੁਣਾ ਕਿੰ ਤਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦਿਤਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਯਾਹੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਏਤਰਹੀਤਿ ਅਨਾਗਤਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਜਾਤਾ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਕਥੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਸਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਜਾਨਨੰ ਅਪਦੇ ਆਕਾਸੇ ਪਦਦਸ੍ਸਨੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਵਸਸਿ, ਏਕਤੋ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਸਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਕਾਲੇ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸੀਦਸਿ, ਕਿੰ ਪਨ ਮਯ੍ਹੰ ਗੁਣਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦਿਤਾ ਤਯਾਤਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ‘‘ਨੋ ਹੇਤੰ ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ।

ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਵਿਦਿਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਵਿਦਿਤਮ੍ਪਿ। ਕਿੰ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਦਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਵਿਦਿਤਟ੍ਠਾਨੇਤਿ? ਵਿਦਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਵਿਦਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਨੁਯੋਗੇ ਆਰਦ੍ਧੇ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ‘‘ਨਾਯੰ ਅਨੁਯੋਗੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੇ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਪਨ ਅਯੰ ਅਨੁਯੋਗੋ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੇ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ਇਦਮ੍ਪਿ ਦੀਪੇਤਿ – ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕਾਰਣਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ। **ਅਥ ਕਿਞ੍ਚਰਹੀ**ਤਿ ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਞਾਣੇ ਅਸਤਿ ਤਯਾ ਏਵੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। **ਧਮ੍ਮਨ੍ਵਯੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨੁਮਾਨਞਾਣੰ ਨਯਗ੍ਗਾਹੋ ਵਿਦਿਤੋ, ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ਇਮਿਨਾ ਆਕਾਰੇਨ ਜਾਨਾਮਿ ਭਗਵਾਤਿ ਵਦਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਨਯਗ੍ਗਾਹੋ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। ਯਥਾ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਮਾਣੰ ਵਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵੰ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨੋ ਨਯਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ। ਤੇਨ ਸੋ – ‘‘ਇਮਿਨਾ ਏਵੰਵਿਧੋ ਇਮਿਨਾ ਏਵੰਵਿਧੋ, ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਸਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਨਯਗ੍ਗਾਹੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਗਤਿਕੋ ਏਵ।

ਇਦਾਨਿ ਤੰ ਨਯਗ੍ਗਾਹੰ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ ਉਪਮੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਨਗਰਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਪਪਾਕਾਰਾਦੀਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਿ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਨ ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਚੋਰਾਨੰ ਆਸਙ੍ਕਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ **ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੰ ਨਗਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਦਲ਼੍ਹੁਦ੍ਧਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਮੂਲਪਾਕਾਰੰ। **ਦਲ਼੍ਹਪਾਕਾਰਤੋਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਪਾਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਥਿਰਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਞ੍ਚ। **ਏਕਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਬਹੁਦ੍ਵਾਰੇ ਹਿ ਨਗਰੇ ਬਹੂਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਦੋਵਾਰਿਕੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਏਕਦ੍ਵਾਰੇਵ ਏਕੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਦਿਸੋ ਅਞ੍ਞੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੰ ਏਕੰਯੇਵ ਦੋਵਾਰਿਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ‘‘ਏਕਦ੍ਵਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ। **ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਠਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਮੇਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਪਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨਾਮਕੰ ਪਾਕਾਰਮਗ੍ਗੰ। **ਪਾਕਾਰਸਨ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਇਟ੍ਠਕਾਨੰ ਅਪਗਤਟ੍ਠਾਨੰ। **ਪਾਕਾਰਵਿਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਾਰਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ। **ਚੇਤਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਉਪਤਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਚੇਤਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣੇ**ਤਿ ਨੀਵਰਣਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਞ੍ਞਾਯ

ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸੁਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਯਥਾਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਯਥਾਸਭਾਵੇਨ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿੰਸੂਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ। ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਮਿਸ੍ਸਕਾ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ। ਦੀਘਭਾਣਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗੋ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਤਿ ਗਹਿਤੇ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਪਞ੍ਹੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਨੇਵੰ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਨੰ ਵਿਯ ਨਾਨਤ੍ਤਾਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਮਾ ਸੰਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾ – ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਨਗਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਪਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਪਥੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਦੋਵਾਰਿਕੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨਕਨਿਕ੍ਖਮਨਕੇ ਓਲਾਰਿਕੇ ਪਾਣੇ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਦੋਵਾਰਿਕਸ੍ਸ ਤੇਸੰ ਪਾਣਾਨੰ ਪਾਕਟਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿੰ ਕੇਨ ਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਨਗਰੰ ਵਿਯ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਪਾਕਾਰੋ ਵਿਯ ਸੀਲੰ, ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਪਥੋ ਵਿਯ ਹਿਰੀ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਯ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ, ਪਣ੍ਡਿਤਦੋਵਾਰਿਕੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ, ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨਕਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾ ਓਲਾਰਿਕਪਾਣਾ ਵਿਯ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਦੋਵਾਰਿਕਸ੍ਸ ਤੇਸੰ ਪਾਣਾਨੰ ਪਾਕਟਭਾਵੋ ਵਿਯ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸੀਲਸਮਥਾਦੀਹਿ ਪਾਕਟਭਾਵੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਥੇਰੇਨ ਭਗਵਤੋ – ''ਏਵਮਹੰ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਨ੍ਵਯੇਨ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਹਨਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ ਦਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਨ ਖੋ ਮੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਪਿਚ ਧਮ੍ਮਨ੍ਵਯੋ ਵਿਦਿਤੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾਸਿ, ''ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮੇ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਦੀਸੁ ਨ ਕਥਯਿਤ੍ਥ, ''ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਮੇ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਪਰਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਨ ਕਥਯਿਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਪਿ ਨਾਮ ਞਾਣਜਵਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਾਵਕੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਜਾਨਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਾ ਤਥਾਗਤਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾਨੰ ਯਾ ਤਥਾਗਤੇ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ, ਸਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

੩. ਚੁਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੯. ਤਤਿਯੇ **ਮਗਧੇਸੂ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਨਾਲਕਗਾਮਕੇ**ਤਿ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕੇ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਗਾਮੇ। **ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ, ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ''ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ''ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਕਾਲੇਪਿ ਤਥੇਵ ਸਮੁਦਾਚਰਿੰਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ''ਤਿ। **ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮੁਖੋਦਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਦਾਨੇਨ ਚੇਵ ਪਰਿਵੇਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ-ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣ-ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਰੋ ਹੋਤਿ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਕਤਰਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੰਵਚ੍ਛਰੇ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ''ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤੋ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਥਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਯੰ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨੁ ਖੋ ਪਠਮੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਤਿ, ਤਤੋ ''ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਠਮ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੰ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸੋ ''ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਮੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਤਤੋ "**ਰਾਹੁਲੋ** ਤਾਵਤਿੰਸੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, **ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ** ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹੇ, ਅਹੰ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਮਾਤਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਸਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਮਾਤਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਮਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ। ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਮਮੇਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨਾਹੰ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯੰ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਵਸੇਸਜਨਾਨਮ੍ਪਿ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਸਮਚਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਦੇਸਨਾਦਿਵਸੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੩-੩੭) ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਦੇਵਤਾਨੰ ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਠਾਨੇਸੁ ਅਨੇਕਾ ਅਭਿਸਮਯਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਥੇਰੇ ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨੇਵ ਅਸੀਤਿ ਕੁਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਸਕਮਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਰਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾਤਰੰ ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤੋਵਰਕੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੁਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਵੁਸੋ, ਚੁਨ੍ਦ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਸਞ੍ਞੰ ਦੇਹਿ। 'ਗਣ੍ਹਥਾਵੁਸੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਨਾਲਕਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ'''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੇਨਾਸਨੰ ਸੰਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਸੇਨਾਸਨੰ ਸੰਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਦਾਨਿ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨੰ, ਪੁਨ ਆਗਮਨੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ ਸੁਗਤੋ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋ ਮੇ, ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਮੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ''ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਰਣਵਣ੍ਣੰ ਸੰਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੀਤਿ, ''ਮਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੀਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਦੋਸੰ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨੰ ਭਗਵਾ – ''ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਸਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗਧੇਸੁ ਨਾਲਕਗਾਮੇ ਜਾਤੋਵਰਕੋ, ਤਤ੍ਥਾਹੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੇ ਜੇਟ੍ਠਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾਨੰ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਸ੍ਸਨੰ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਸੇਹਿ ਨੇਸੰ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰੋ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਮਯ੍ਹੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੰ ਆਕਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿ, ਪੁਨ ਦ੍ਵਿਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿ, ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਆਰਭਿ। ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਨਪਿ ਕਾਯੇਨ ਕਥੇਤਿ, ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਨਪਿ। ਉਪਰਿਮੇਨ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਨ ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਕਾਯੇਨ ਕਥੇਤਿ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਨਪਿ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਨਪਿ, ਕਾਲੇਨ ਚਨ੍ਦਵਣ੍ਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਸੂਰਿਯਵਣ੍ਣੰ, ਕਾਲੇਨ ਪਬ੍ਬਤਵਣ੍ਣੰ, ਕਾਲੇਨ ਸਮੁਦ੍ਦਵਣ੍ਣੰ, ਕਾਲੇਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ ਹੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਵੇਸ੍ਸਵਣਮਹਾਰਾਜਾ, ਕਾਲੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਕਾਲੇਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਤਿ ਏਵੰ ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਸਕਲਨਗਰੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਥੇਰੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕੋ ਨਾਮੋ ਅਯੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੋ''ਤਿ। ਸੀਹਵਿਕੀਲ਼ਿਤੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਗ੍ਘ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸੀਹਵਿਕੀਲ਼ਿਤੋ ਤਗ੍ਘ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸੀਹਵਿਕੀਲ਼ਿਤੋਤਿ।

ਥੇਰੋ ਅਲਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣੇ ਹਤ੍ਥੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਵਣ੍ਣਕਚ੍ਛਪਸਦਿਸੇ ਪਾਦੇ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇਸੰ ਪਾਦਾਨੰ ਵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਸੋ ਮੇ ਮਨੋਰਥੋ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਨ ਪੁਨ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਸਮਾਗਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਛਿਨ੍ਨੋ ਏਸ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ, ਅਨੇਕੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਅਜਰੰ ਅਮਰੰ ਖੇਮੰ ਸੁਖੰ ਸੀਤਲੰ ਅਭਯੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪੁਰੰ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਚੇ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਯਿਕੰ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕੰ ਵਾ ਨ ਰੋਚੇਥ, ਖਮਥ ਤੰ ਭਗਵਾ, ਗਮਨਕਾਲੋ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ। ਖਮਾਮਿ ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਯਿਕੰ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕੰ ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਅਰੁਚ੍ਚਨਕੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਸੀਤਿ।

ਇਤਿ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮਨਨ੍ਤਰੰ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੇ ਸਿਨੇਰੁਚਕ੍ਕਵਾਲਹਿਮਵਨ੍ਤਪਰਿਭਣ੍ਡਪਬ੍ਬਤੇ ਧਾਰਯਮਾਨਾਪਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਇਮੰ ਗੁਣਰਾਸਿੰ ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਵਿਰਵਮਾਨਾ ਮਹਾਪਥਵੀ ਯਾਵ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਅਕਮ੍ਪਿ, ਆਕਾਸੇ ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਫਲਿੰਸੁ, ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸੰ ਵਸ੍ਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ – ''ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿੰ ਪਟਿਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਅਭਿਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਣਿਫਲਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਭਗਵਾ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿੰ, ਸਾ ਮੇ ਪਤ੍ਥਨਾ ਸਮਿਦ੍ਧਾ, ਦਿਟ੍ਠਾ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤੰ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੰ, ਇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨੰ। ਪੁਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲੰ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਯਾਵ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯਾ ਅਭਿਮੁਖੋਵ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਪੁਨ ਮਹਾਪਥਵੀ ਧਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿ।

ਭਗਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ''ਅਨੁਗਚ੍ਛਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਏਕਕੰਯੇਵ ਜੇਤਵਨੇ ਓਹਾਯ ਨਿਰਵਸੇਸਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਵਾਸਿਨੋਪਿ – ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਨਿਰੋਕਾਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਕੇਸੇ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਦਾਨਿ ਮਯੰ ਕਹੰ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਕਹੰ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ – ''ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾ ਰੋਦਨ੍ਤਾ ਥੇਰੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ।

ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਯ ਠਿਤਤ੍ਤਾ – ''ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯੋ ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੰ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਿਟ੍ਠਥ, ਮਾ ਦਸਬਲੇ ਪਮਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮ੍ਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਯੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਯ੍ਯੋ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਚਾਰਿਕੰ ਚਰਤਿ, ਇਦੰ ਇਦਾਨਿ ਗਮਨੰ ਨ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਾਯਾ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁਯੇਵ। ਤੇਪਿ – ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ, ਆਵੁਸੋ, ਹੋਥ, ਏਵੰਭਾਵਿਨੋ ਨਾਮ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਾਯੰ ਨਾਲਕਗਾਮੰ ਪਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਉਪਰੇਵਤੋ ਨਾਮ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਬਹਿਗਾਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤੰ ਆਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਗੇਹੇ ਤੇ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ। ਆਮ ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਗਚ੍ਛ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਧਾਗਤਭਾਵੰ ਆਰੋਚੇਹਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਅਜ੍ਜ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਜਾਤੋਵਰਕੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਅਯ੍ਯਿਕੇ ਮਯ੍ਹੰ ਮਾਤੁਲੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਨ੍ਤਿ? ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਤਿ। ਏਕਕੋਵ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ। ਕਿੰਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਤਿ? ਸੋ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਤਕਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤਿ , ਦਹਰਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਗਿਹੀ ਹੋਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ ਜਾਤੋਵਰਕੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਹੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਜਾਤੋਵਰਕੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਗਤਮਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਖਰੋ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ ਵੇਦਨਾ

ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਏਕਂ ਭਾਜਨਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਕਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ – ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ‘‘ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਕੁਹਿਂ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਨਾਲਕਗਾਮੇ ਜਾਤੋਵਰਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਗਮ੍ਮ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ? ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤਤ੍ਥਾਤਿ? ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ‘‘ਹੋਤੁ, ਅਤ੍ਥਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਚ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਥੇਰੋ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਗਮਨਞ੍ਚ ਗਮਨਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੇ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤ, ਚੁਨ੍ਦ, ਕਾ ਪਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਅਵੇਲਾਯ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ‘‘ਤੁਯ੍ਹਂ, ਤਾਤ, ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤ, ਪਠਮਂ ਕੇ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਰਾਜੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਆਰਾਮਿਕਸਦਿਸਾ ਏਤੇ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਅਕਂਸੂਤਿ। ਤੇਸਂ ਤਾਤ ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਕੋ ਆਗਤੋਤਿ? ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋਤਿ। ਦੇਵਰਾਜਤੋਪਿ ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਾਹਕਸਾਮਣੇਰਸਦਿਸੋ ਏਸ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਤਾਵਤਿਂਸਤੋ ਓਤਰਣਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਤਿਣ੍ਣੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਾਤ ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਜੋਤਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਕੋ ਆਗਤੋਤਿ? ਉਪਾਸਿਕੇ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਗਵਾ ਚ ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਾਮ ਏਸੋਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਤੋਪਿ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ, ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਆਮ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਏਤੇ ਨਾਮ ਕਿਰ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੂਤਿ।

ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ – ‘‘ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਮੇ ਅਯਂ ਆਨੁਭਾਵੋ, ਕੀਦਿਸੋ ਵਤ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਨੁਭਾਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤਿਯਾ ਸਹਸਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਿ। ਥੇਰੋ – ‘‘ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੇ ਮਾਤੁ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਕਾਲੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ‘‘ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਮੇ ਅਯਂ ਗੁਣੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨਸ੍ਸ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਦਂ, ਤਾਤ, ਚਿਨ੍ਤੇਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਤ੍ਥੁਜਾਤਕ੍ਖਣੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਸੀਲੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਥੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਪਿਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ ਉਪਤਿਸ੍ਸ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਕਾਸਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਅਮਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਨ ਅਦਾਸੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ – ‘‘ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਮਾਤੁ ਰੂਪਸਾਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੋਸਾਵਨਿਕਮੂਲਂ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਗਚ੍ਛ ਮਹਾਉਪਸਿਕੇ’’ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਚੁਨ੍ਦ ਕਾ ਵੇਲਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਭਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਤਿ। ‘‘ਮਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਹਿ ਚੁਨ੍ਦਾ’’ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਵੋ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਯਂ ਮੇ ਕਾਯਿਕਂ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕਂ ਵਾ ਨ ਰੋਚੇਥ, ਤਂ ਖਮਥ ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰੁਚ੍ਚਨਕਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਮਥਾਤਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ਮਹਾਚੀਵਰਂ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪਿਧਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਯ ਨਵ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਤੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ । ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਂਯੇਵ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਨ੍ਨਾਦੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਉਪਾਸਿਕਾ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਤੀ’’ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੇ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਤਾਤ ਮਯਂ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਵ ਗੁਣਂ ਨ ਜਾਨਿਮ੍ਹਾ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਸਤੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇ ਅਨੇਕਸਤਸਹਸ੍ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ, ਚੀਵਰੇਹਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ, ਵਿਹਾਰਸਤਂ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਪਰਿਦੇਵਿ । ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਘਟਿਯੋ ਮਹਾਤੁਲਾਯ ਤੁਲਾਪੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਗ੍ਘਿਕਸਤਾਨਿ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਦਾਪੇਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਤਾਤ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਗ੍ਘਿਕਸਤਾਨਿ ਚ ਮਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਿ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਕਾਰਿਤਾਨਿ ਚ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਿ ਚ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਸਾਰਮਯਂ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਕੂਟਾਗਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਕਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਦੇਵਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਦੇਵਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਰੇਵਤੀ ਨਾਮ ਏਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ – ‘‘ਅਹਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਤਯੋ ਕੁਮ੍ਭੇ ਕਾਰੇਸਿ। ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਕੋਟਿਨਾਟਕੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਓਤਰਿ। ‘‘ਸਕ੍ਕੋ ਓਤਰਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਪਚ੍ਛਾਮੁਖੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਾਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਮਾਨਾ ਗਰੁਭਾਰਤ੍ਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਸਕ੍ਕਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਤਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵਸ੍ਸਾ ਰਤਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਹੋਸਿ ਸਟ੍ਠਿਸਕਟਪੂਰਪ੍ਪਮਾਣਅਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਿਤਾ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਦਿਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਕਾਯਿਕਾਦਾਸਂ ਪੁਰਤੋ ਠਪਯਿਂਸੁ । ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਉਲ਼ਾਰਾ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਅਦ੍ਦਸ – ‘‘ਮਯਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤੀਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਹਿ ਪੂਜਾ ਕਤਾ, ਮਹਾਜਨੋ ਮਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਸਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ, ਥੇਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਂ ਇਦਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਵਿਪਾਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਹ ਵਿਮਾਨੇਨੇਵ ਓਤਰਿ।

ਮਹਾਜਨੋ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਦ੍ਵੇ ਸੂਰਿਯਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾ’’ਤਿ? ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਵਿਮਾਨੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨਾਯਂ ਸੂਰਿਯੋ, ਵਿਮਾਨਮੇਤਂ ਏਕ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਮਾਨਂ ਤਾਵਦੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਾਰੁਚਿਤਕਮਤ੍ਥਕੇ ਵੇਹਾਸਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੇਵਧੀਤਾ ਵਿਮਾਨਂ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਓਤਰਿ। ਮਹਾਜਨੋ – ‘‘ਕਾ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੇ’’ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਨ ਮਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ, ਰੇਵਤੀ ਨਾਮਾਹਂ, ਤੀਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਹਿ ਥੇਰਂ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਮਦ੍ਦਿਤਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਪਸ੍ਸਥ ਮੇ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਦਾਨਿ ਦਾਨਾਨਿ ਦੇਥ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਿਤਕਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂਯੇਵ ਗਤਾ।

ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਕਂ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧੇਹਿ ਚਿਤਕਂ ਅਕਾਸਿ, ਚਿਤਕਾ ਏਕੂਨਰਤਨਸਤਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਚਿਤਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸੀਰਕਲਾਪਕੇਹਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸੁਂ। ਆਲ਼ਾਹਨੇ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸਿ। ਚੁਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਧਾਤੁਯੋ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਨ ਦਾਨਿ ਮਯਾ ਇਧੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਠਾਤੁਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਚ ਦ੍ਵੇ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਉਜੁਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸੀਤਿ? ਸਤ੍ਥਰਿ ਚ ਥੇਰੇ ਚ ਗਾਰਵੇਨ। ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥਸੁਪਾਰੁਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਾਸਾਣਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਗਰੁਨੋ, ਫਣਕਤਸਪ੍ਪ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਮਤ੍ਤਵਰਵਾਰਣਾਦਯੋ ਵਿਯ ਚ ਦੁਰਾਸਦਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੇ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਮਸਹਾਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਚੇਵ ਥੇਰੇ ਚ ਗਾਰਵੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ''ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਪਤ੍ਤੋ, ਇਦਂ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਏਕੇਕਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਥਾਪਾਭਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਾਮੂਲਂ। ਮੂਲਞ੍ਹਿ **ਪਾਭਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਅਪ੍ਪਕੇਨਪਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਾਭਤੇਨ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ।
> ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਅਣੁਂ ਅਗ੍ਗਿਂਵ ਸਨ੍ਧਮ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੪)।

ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ। ਕਿਂ ਪਨਿਮਿਨਾ ਭਗਵਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋਤਿ? ਨੋ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਦਿਵਾ ਨਵ ਵਾਰੇ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਵ ਵਾਰੇਤਿ ਏਕਾਹਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਾਰੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਪਨ ਸਤਵਾਰਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਵਾਰਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਨ ਅਕਾਰਣਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਕਂ ਪਞ੍ਹੁਦ੍ਦਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਤਂਦਿਵਸਂ ਤੇਨ ਕਥਾਪਾਭਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਏਵਮਾਹ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋਪਿ – ''ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਤਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਇਮਾ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਸਨ੍ਨਿਭਾ ਧਾਤੁਯੋਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਏਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਯਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਅਨੁਪਵਤ੍ਤਕੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਟਿਲਦ੍ਧਦੁਤਿਯਆਸਨੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪੂਰਿਤਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਦਸਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਸਦਿਸੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪੁਥੁਪਞ੍ਞੋ ਹਾਸਪਞ੍ਞੋ ਜਵਨਪਞ੍ਞੋ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਅਸਂਸਟ੍ਠੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਚੋਦਕੋ ਪਾਪਗਰਹੀ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਪਥਵੀਸਮਖਨ੍ਤਿਕੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਛਿਨ੍ਨਵਿਸਾਣਉਸਭਸਦਿਸੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਚਣ੍ਡਾਲਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਨੀਚਚਿਤ੍ਤੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋ, ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਾਸਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਜਵਨਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਂਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ , ਚੋਦਕਸ੍ਸ, ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਪਗਰਹਿਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋਤਿ।

> ''ਯੋ ਪਬ੍ਬਜੀ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ,
> ਪਹਾਯ ਕਾਮਾਨਿ ਮਨੋਰਮਾਨਿ।
> ਤਂ ਵੀਤਰਾਗਂ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ,
> ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਵਨ੍ਦਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ॥

> ''ਖਨ੍ਤਿਬਲੋ ਪਥਵਿਸਮੋ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ,
> ਨ ਚਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤਤਿ।
> ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੋ ਕਾਰੁਣਿਕੋ ਚ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ,

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵਨ੍ਦਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੰ॥

''ਚਣ੍ਡਾਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਥਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ,
ਨੀਚਮਨੋ ਚਰਤਿ ਕਲ਼ੋਪਿਹਤ੍ਥੋ।
ਤਥਾ ਅਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ,
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵਨ੍ਦਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੰ॥

''ਉਸਭੋ ਯਥਾ ਛਿਨ੍ਨਵਿਸਾਣਕੋ,
ਅਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ ਪੁਰਨ੍ਤਰੇ ਵਨੇ।
ਤਥਾ ਅਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ,
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵਨ੍ਦਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗਾਥਾਸਤੇਹਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਸਿ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਭਗਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਸਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬਿਲ਼ਾਰਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਕੁਕ੍ਕੁਟੋ ਵਿਯ ਪਵੇਧਤਿ। ਤੇਨਾਹ **ਅਪਿਚ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ ਵਿਯ ਕਾਯੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ **ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। ਇਧ ਪਨ **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਧਮ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਧਮ੍ਮੇ ਅਗਹਿਤੇ ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ, ਗਹਿਤੇ ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਾਤੁੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਪਸਾਦਵਿਚਿਤ੍ਰਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਅਸ੍ਸਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੀਲੰ। **ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ** ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੰ, ਤੰ ਲੋਕਿਯਮੇਵ। **ਓਵਾਦਕੋ**ਤਿ ਓਵਾਦਦਾਯਕੋ। **ਓਤਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਓਤਰਣਸੀਲੋ। **ਵਿਞ੍ਞਾਪਕੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਾਕਾਲੇ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਾ। **ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਕੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਵਸੇਨ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਾ। **ਸਮਾਦਪਕੋ**ਤਿ ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਗਣ੍ਹਾਪਕੋ। **ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਕੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਾਹਕੋ। **ਸਮ੍ਪਹੰਸਕੋ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣੇਹਿ ਮੋਦਾਪਕੋ ਜੋਤਾਪਕੋ।

ਅਕਿਲਾਸੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ''ਸੀਸੰ ਵਾ ਮੇ ਰੁਜ੍ਜਤਿ, ਹਦਯੰ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿ ਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਓਸਕ੍ਕਨਾਕਾਰਵਿਰਹਿਤੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲਾਸੁ ਵਿਸਾਰਦੋ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸੀਹਵੇਗੇਨੇਵ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। **ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਕੋ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਖਨ੍ਧਕਵਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ। **ਧਮ੍ਮੋਜੰ ਧਮ੍ਮਭੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਯੇਨਪਿ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਵ ਕਥਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹਣੰ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਤਿਵਿਯ ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਿਲਮਤੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਨਨੁ ਤੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹੀ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨੀਆਦਿਕੇਹਿ ਜਾਤਿਯਾ ਨਾਨਾਭਾਵੋ, ਮਰਣੇਨ ਵਿਨਾਭਾਵੋ, ਭਵੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ। **ਤੰ ਕੁਤੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦੇਵੋਰੋਹਨੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਯੰ ਤੰ ਜਾਤੰ ਭੂਤੰ ਸਙ੍ਖਤੰ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮੰ, ਤੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਰੀਰੰ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀਤਿ ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਰੋਦਨ੍ਤੇਨਪਿ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ। **ਸੋ ਪਲੁਜ੍ਜੇਯ**ਜਾਤਿ ਸੋ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਂ ਗਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਿਕੋ ਮਹਾਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਖਨ੍ਧੇ ਭਿਨ੍ਨੇ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦੀਹਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਵਿਯ ਥੇਰੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਪਞ੍ਞਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਾਵੋ। ਤਾਯ ਪਰਿਭਿਨ੍ਨਾਯ ਸੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਖਨ੍ਧੋਤ੍ਵੇਵ ਜਾਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ।

੪-੫. ਉਕ੍ਕਚੇਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦-੩੮੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਨਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਸੁ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਤਤੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਮਾਵਸੁਪੋਸਥੇ। ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾਮਣ੍ਡਲੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਉਕ੍ਕਚੇਲਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਪਿਟ੍ਠੇ ਰਜਤਪਟ੍ਟਵਣ੍ਣਵਾਲਿਕਾਪੁਲਿਨੇ ਵਿਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੂ''ਤਿ। **ਯੇ ਮਹਨ੍ਤਤਰਾ ਖਨ੍ਧਾ ਤੇ ਪਲੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਤੋ ਚ ਗਤਾ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਿਕਾ ਦ੍ਵੇ ਮਹਾਖਨ੍ਧਾ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਦਿਟ੍ਠਿ।

੬. ਉਤ੍ਤਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਪਾਰਭੂਤਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ।

੮. ਬ੍ਰਹ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਾਯੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੁਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਵੇਤਿ, ਸੋ ਕਿਲੇਸਭਿਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਏਕਾਯਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮਗ੍ਗਂ। **ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਨ੍ਤਦਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਖਯੋਤਿ ਚ ਅਨ੍ਤੋਤਿ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਗ੍ਗਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਏਕਾਯਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਏਕਮਗ੍ਗਭੂਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋ, ਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯. ਸੇਦਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੫. ਨਵਮੇ **ਸੁਮ੍ਭੇਸੂ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਮੇਦਕਥਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ। **ਮਮਂ ਰਕ੍ਖ, ਅਹਂ ਤਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿ – ਆਚਰਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਂਸਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਪਕ੍ਖਨ੍ਤਦਿਸਂ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਕਾਲਞ੍ਚ ਵਂਸਗ੍ਗਂ ਅਨੁਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ, ਏਵਂ ਅਰਕ੍ਖਿਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਵਂਸਂ ਪਨ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਤੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਪਕ੍ਖਨ੍ਤਦਿਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਕਾਲਞ੍ਚ ਵਂਸਗ੍ਗਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋਪਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗੋ ਵਿਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯਂ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਤਿਖਿਣਵਂਸਕੋਟਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਗਲਵਾਟਕੇ ਵਾ ਨਲਾਟੇ ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਯ ਪਨ ਯਤੋ ਵਂਸੋ ਨਮਤਿ, ਤਤੋ ਅਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਆਕਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਕਤੋਭਾਗਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਤੂਪਥਮ੍ਭਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮਾਤਿ।

ਤ੍ਵਂ ਆਚਰਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਆਚਰਿਯੋ ਵਂਸਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤੁਪਕ੍ਖਨ੍ਤੁਦਿਸਂਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ , ਸਬ੍ਬਕਾਲਞ੍ਚ ਵਂਸਗ੍ਗਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ, ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋਪਿ ਕਾਯਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋਭਾਗਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਤੂਪਥਮ੍ਭਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਨਿਸੀਦਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ, ਨ ਆਚਰਿਯਂ।

ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਞਾਯੋਤਿ ਯਂ ਮੇਦਕਥਾਲਿਕਾ ਆਹ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਞਾਯੋ, ਸੋ ਉਪਾਯੋ, ਤਂ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਸੇਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਸੇਵਨਾਯ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਰਂ ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਤਾਦੀਨਿ ਪਹਾਯ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਸੇਵਨ੍ਤੋ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਪਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਭਦ੍ਦਕੋ ਵਤਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਰਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ।

ਖਨ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਯਾ। **ਅਵਿਹਿਂਸਾਯਾ**ਤਿ ਸਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਯ ਕਰੁਣਾਯ। **ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਯ ਮੇਤ੍ਤਾਯ। **ਅਨੁਦਯਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਵਡ੍ਢਿਯਾ, ਸਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਯ ਮੁਦਿਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ ਤੀਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇਸੁ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਅਯਂ ਪਰਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੬. ਦਸਮੇ **ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ**ਤਿ ਜਨਪਦਮ੍ਹਿ ਕਲ੍ਯਾਣੀ ਉਤ੍ਤਮਾ ਛਸਰੀਰਦੋਸਰਹਿਤਾ ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਸਾ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਦੀਘਾ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸਾ, ਨਾਤਿਕਿਸਾ ਨਾਤਿਥੂਲਾ, ਨਾਤਿਕਾਲ਼ਾ ਨਾਚ੍ਚੋਦਾਤਾ, ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਮਾਨੁਸਵਣ੍ਣਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਵਣ੍ਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਛਸਰੀਰਦੋਸਰਹਿਤਾ। ਛਵਿਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਮਂਸਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਨ੍ਹਾਰੁਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਅਟ੍ਠਿਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਵਯਕਲ੍ਯਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਕਲ੍ਯਾਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸਾ ਹਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋਭਾਸਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੋਭਾਸੇਨੇਵ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨੇ ਆਲੋਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਿਯਙ੍ਗੁਸਾਮਾ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸੁਵਣ੍ਣਸਾਮਾ ਵਾ, ਅਯਮਸ੍ਸਾ ਛਵਿਕਲ੍ਯਾਣਤਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਮੁਖਪਰਿਯੋਸਾਨਞ੍ਚ ਲਾਖਾਰਸਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਵਿਯ ਰਤ੍ਤਪਵਾਲ਼ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸਾ ਮਂਸਕਲ੍ਯਾਣਤਾ। ਵੀਸਤਿ ਪਨ ਨਖਪਤ੍ਤਾਨਿ ਮਂਸਤੋ ਅਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਲਾਖਾਰਸਪੂਰਿਤਾਨਿ ਵਿਯ, ਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਖੀਰਧਾਰਾਸਦਿਸਾਨਿ, ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸਾ ਨ੍ਹਾਰੁਕਲ੍ਯਾਣਕਤਾ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਦਨ੍ਤਾ ਸੁਫੁਸਿਤਾ ਸੁਧੋਤਵਜਿਰਪਨ੍ਤਿ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠਿਕਲ੍ਯਾਣਤਾ। ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਤਿਕਾਪਿ ਪਨ ਸਮਾਨਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ ਹੋਤਿ ਨਿਪ੍ਪਲਿਤਾ, ਅਯਮਸ੍ਸਾ ਵਯਕਲ੍ਯਾਣਤਾ।

ਪਰਮਪਾਸਾਵਿਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਸਵਨਂ ਪਸਾਵੋ, ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਸਾਵੋ ਏਵ ਪਾਸਾਵੋ। ਪਰਮੋ ਪਾਸਾਵੋ ਪਰਮਪਾਸਾਵੋ, ਸੋ ਅਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਰਮਪਾਸਾਵਿਨੀ। ਨਚ੍ਚੇ ਚ ਗੀਤੇ ਚ ਉਤ੍ਤਮਪਵਤ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਕਿਰਿਯਾ, ਉਤ੍ਤਮਮੇਵ ਨਚ੍ਚਂ ਨਚ੍ਚਤਿ, ਗੀਤਂ ਵਾ ਗਾਯਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਨਾਲਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਸੀਲਟ੍ਠਿਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਸੀਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੭-੩੮੮. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸੀਲਾਨੀ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਾਨਿ। ਦੁਤਿਯੇ **ਉਮ੍ਮਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਮਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਞਗਵੇਸਨਂ।

੩-੫. ਪਰਿਹਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੯-੩੯੧. ਤਤਿਯੇ **ਪਰਿਹਾਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਪਰਿਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਧਰਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਭਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਯ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਵ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਕਥਿਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਸਬ੍ਬਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬. ਪਦੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਦੇਸਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਦੇਸਤੋ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਿ ਮਗ੍ਗੇ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪਦੇਸਂ ਭਾਵਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੭. ਸਮਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਮਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਸਮਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੮-੧੦. ਲੋਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੪-੩੯੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਹਸ੍ਸਂ ਲੋਕਂ ਅਭਿਜਾਨਾਮੀ**ਤਿ ਸਤਤਵਿਹਾਰਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤੀਤੇ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਂ, ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਤਸ੍ਸਾਵਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਲੋਕਂ ਅਭਿਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ ਸਤਤਵਿਹਾਰੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸੀਲਟ੍ਠਿਤਿਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੧-੪੦੬. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮੇ **ਵਿਦਿਤਾ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਵੇਦਨਾ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਤਾਵਸ੍ਸ ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਯਾ ਚ ਪਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ, ਤਾਪਿ ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਵਿਤਕ੍ਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਮਤਵਗ੍ਗੋ

੨. ਸਮੁਦਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੮. ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੇ **ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਆਹਾਰਸਮੁਦਯੇਨ ਕਾਯਸਮੁਦਯੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁ। **ਮਨਸਿਕਾਰਸਮੁਦਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਮੁਦਯਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੁਦਯੋ, ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਮੁਦਯਾ

ਨੀਵਰਣਧਮ੍ਮਾਨਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਾਰਮ੍ਮਣਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੪. ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੦. ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦਯੇ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬. ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸੀਲਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋਵ ਸੀਲਂ, ਇਤਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਨਾਮ ਛਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਕਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੇ ਇਦਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਕਂ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋਵ ਸੀਲਂ। ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਿਨ੍ਨੋ, ਅਯਂ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ, ਸੇਸਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋ ਅਰੋਗੋ, ਅਯਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਜੀਵਿਤਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤੁਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋਵ ਸੀਲਂ, ਤੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੇਨ ਸਂਵੁਤੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ, ਉਪੇਤੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਆਚਾਰੇਨ ਚ ਗੋਚਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਸੁ। ਵ**ਜ੍ਜੇਸੂ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਭਯਦਸ੍ਸਾ**ਵੀਤਿ ਭਯਦਸ੍ਸੀ। **ਸਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। **ਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਤਂ ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖ, ਯਂ ਯਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਕਾਯਿਕਂ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕਂ ਵਾ, ਤਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਮ੍ਮਾ ਆਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸੂਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੪) ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੩. ਸਤ੍ਤਮੇ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਵਚੀਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ, ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਂ ਇਤਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸੀਲਾਨੀਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਨਵਦਸਸੁ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਾਪਿ ਤਯੋ ਸੀਲਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਮਤਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੁਦ੍ਧਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇਸੁ ਚੇਵ ਕਿਰਿਯਾਸੁ ਚ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। **ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ** ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲੇ ਅਕੁਸਲੇ ਵਿਪਾਕੇ ਕਿਰਿਯਾਯਾਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਭੂਮਕਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੭. ਦੁਤਿਯਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਨ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਨ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਵਸੇਨ, ਪਟਿਪਦਂ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਵਸੇਨਾਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ, ਪਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ, ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ, ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ, ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਵੀਰਿਯਸਤਿਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ। ਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ। ਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮੁਦਯਾ ਵੀਰਿਯਸਤਿਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਛਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਤ੍ਥ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਚਤੂਸੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗੇਸੂ**ਤਿਆਦਿ ਇਮੇਸਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਵਿਸਯੇ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਾ ਰਾਜਾਤਿ ਰਾਜਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਸਹਾਯੇਸੁ ‘‘ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵੀਥਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਤਕਾਲੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ – ‘‘ਇਮੇਸਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਦੇਥ, ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਗੇਹੇ ਵਿਚਾਰੇਤਿ। ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ, ਤਤਿਯਸ੍ਸ, ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਤਕਾਲੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ – ‘‘ਇਮੇਸਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਦੇਥ, ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਗੇਹੇ ਵਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹਂ ਗਤਕਾਲੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਸ੍ਸਰੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇਯੇਵ – ‘‘ਇਮੇਸਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਦੇਥ, ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਗੇਹੇ ਵਿਚਾਰੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਚਮਕੇਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਤੇਸੁ ਸਹਾਯੇਸੁ ਏਕਤੋ ਵੀਥਿਂ ਓਤਰਨ੍ਤੇਸੁ ਵਿਯ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁਪਿ ਯਥਾ ਪਠਮਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਵਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣਂ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਂ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਗੇਹਸਾਮਿਕੋਵ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਵਂ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਤ੍ਵਾ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਂ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ

ਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹਂ ਗਤਕਾਲੇ ਪਨ ਯਥਾ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਾਵ ਗੇਹੇ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਪਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਹੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

੯-੧੦. ਪਠਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੯-੪੮੦. ਨਵਮੇ **ਸਤਿਨੇਪਕ੍ਕੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਪਕਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਨੇਪਕ੍ਕਂ, ਪਞ੍ਞਾਯੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਤਿਭਾਜਨੇ ਪਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਸਤਿਯਾ ਬਲਵਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਬਲਵਸਤਿ ਹਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸਾ ਚ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਵ ਬਲਵਤੀ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਚਿਰਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਂ ਕਤਂ ਦਾਨਂ ਵਾ ਸੀਲਂ ਵਾ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਵਾ। **ਚਿਰਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਭਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਰਕਾਲੇ ਭਾਸਿਤਂ। ਵ**ੋਸ੍ਸਗ੍ਗਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍**ਵਾਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਦਯਤ੍ਥਗਾਮਿਨਿਯਾ**ਤਿ ਉਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ, ਉਦਯਬ੍ਬਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਦ੍ਧਾਸਤਿਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਨਿ, ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਮਿਸ੍ਸਕਂ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਦਸਮੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਮੁਦੁਤਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਟਿਲਾਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੧. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਆਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਪਟਿਚ੍ਚ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨. ਪਠਮਸਂਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਤਤੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਵਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਮਤ੍ਤਾ**ਨਿ ਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤਥਾ ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਨੋ ਪਨ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਨੇਸਂ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਆਗਮਨੇਨਪਿ ਮਗ੍ਗੇਨਪਿ। ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਿ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ ਏਕੇਨ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਸਵਨੇਹਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਨੇਸਂ ਆਗਮਨੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਸ੍ਸ ਪਨ ਮਗ੍ਗੋ ਤਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ, ਸੂਰੰ ਞਾਣੰ ৱਹਤਿ, ਅਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ৱਿਯ ਤਿਖਿਣਾ ਅਸਿਧਾਰਾ। ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਸ੍ਸ ਨ ਤਸ੍ਸ ৱਿਯ ਮਗ੍ਗੋ ਤਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਸੂਰੰ ਞਾਣੰ ৱਹਤਿ, ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ৱਿਯ ਅਤਿਖਿਣਾ ਅਸਿਧਾਰਾ। ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯੇ ਪਨ ਤੇਸੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਅৱਸੇਸਾ ਚ ਕਿਲੇਸਾ ਖੀਯਨ੍ਤਿ।

੩. ਦੁਤਿਯਸੰਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤৱਣ੍ਣਨਾ

੪੮੩. ਤਤਿਯੇ **ਤਤੋ**ਤਿ ਫਲৱਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੰ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਰਹਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯৱੇਮਤ੍ਤਤਾ ਫਲৱੇਮਤ੍ਤਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨਾਨਤ੍ਤੇਨ ਫਲਨਾਨਤ੍ਤੰ, ਫਲਨਾਨਤ੍ਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਨਾਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

੪. ਤਤਿਯਸੰਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤৱਣ੍ਣਨਾ

੪੮੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਰਿਪੂਰੰ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਆਰਾਧੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੂਰੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ ਆਰਾਧੇਤਿ। **ਪਦੇਸੰ ਪਦੇਸਕਾਰੀ**ਤਿ ਅৱਸੇਸੇ ਤਯੋ ਪਦੇਸਮਗ੍ਗੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਦੇਸੰ ਫਲਤ੍ਤਯਮਤ੍ਤਮੇৱ ਆਰਾਧੇਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇৱ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੫-੭. ਪਠਮৱਿਤ੍ਥਾਰਸੁਤ੍ਤਾਦਿৱਣ੍ਣਨਾ

੪੮੫-੪੮੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰੇਹੀ**ਤਿ ৱਿਪਸ੍ਸਨਾৱਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੰ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਹਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਦ੍ਧੰਸੋਤਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮਿਸ੍ਸ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਯੇৱ ਠਤ੍ৱਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਪਠਮਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਦੁਤਿਯਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਤਤਿਯਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਦ੍ਧੰਸੋਤਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮਿਸ੍ਸ ৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋਪਿ ਏਤੇৱ ਪਞ੍ਚ ਜਨਾ।

ਇਦਾਨਿ ਤੀਣਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਾਨਿ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਯੇৱ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। ਤੇਹਿਪਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ৱੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇৱ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗৱਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੇৱ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੮. ਪਟਿਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤৱਣ੍ਣਨਾ

੪੮੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਫਲৱਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੰ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ৱੁਤ੍ਤਮੇৱ। **ਬਾਹਿਰੋ**ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਬਹਿਭੂਤੋ। **ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਠਿਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੇৱ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੯-੧੦. ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮੯-੪੯੦. ਨਵਮੇ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। ਦਸਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

ਮੁਦੁਤਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਛਲ਼ਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ

੨. ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੨. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੇ **ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਇਤ੍ਥਿਭਾਵੇ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ**। ਪੁਰਿਸਭਾਵੇ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ**। ਜੀਵਿਤੇ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ**। ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਂ ਕਿਰੇਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ ਵਟ੍ਟਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਅਥ ਭਗਵਾ ਵਟ੍ਟਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤੀਣਿਮਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੩. ਅਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਨਞ੍ਞਾਤਞ੍ਞਸ੍ਸਾਮੀਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਅਜਾਨਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। **ਅਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਞਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਜਾਨਨਾਕਾਰੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। **ਅਞ੍ਞਾਤਾਵਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਾਵੀਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਧਮ੍ਮੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਮੇਵ। ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਅਥ ਭਗਵਾ ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤੀਣਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੪. ਏਕਬੀਜੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਤੋ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਹਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮਿਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ। ਇਧਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਯਥਾ ਪਨ ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਾਨਿ, ਏਵਮਿਧ ਪਞ੍ਚ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਤੇਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਮੁਦੁਤਰਾਨਿ ਏਕਬੀਜਿਆਦੀਨਂ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਏਕਬੀਜੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ **ਏਕਬੀਜੀ** ਨਾਮ। ਯਥਾਹ ''ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਏਕਬੀਜੀ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ, ਸੋ ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਮਾਨੁਸਕਂ ਭਵਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਏਕਬੀਜੀ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੩੩)।

ਯੋ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਭਵੇ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਕੋਲਂਕੋਲੋ** ਨਾਮ। ਯਥਾਹ ''ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕੋਲਂਕੋਲੋ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ, ਸੋ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਕੁਲਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕੋਲਂਕੋਲੋ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੩੨)। ਤਤ੍ਥ ਕੁਲਾਨੀਤਿ ਭਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਯਾਵ ਛਟ੍ਠਭਵਾ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਪਨ ਕੋਲਂਕੋਲੋਵ ਹੋਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਰਮਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿ, ਅਟ੍ਠਮਂ ਭਵਂ ਨਾਦਿਯਤਿ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋ** ਨਾਮ। ਯਥਾਹ ''ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ, ਸੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਦੇਵੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਚ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੩੧)।

ਭਗਵਤਾ ਗਹਿਤਨਾਮਵਸੇਨੇਵ ਚੇਤਾਨਿ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ। ''ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਹਿ ਠਾਨਂ ਗਤੋ ਏਕਬੀਜੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕੋਲਂਕੋਲੋ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋ''ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਏਤੇਸਂ ਨਾਮਂ ਗਹਿਤਂ। ਨਿਯਮਤੋ ਪਨ ''ਅਯਂ ਏਕਬੀਜੀ, ਅਯਂ ਕੋਲਂਕੋਲੋ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋ''ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ।

ਕੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਏਤਂ ਪਭੇਦਂ ਨਿਯਮੇਤੀਤਿ? ਕੇਚਿ ਪਨ ਥੇਰਾ ''ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ''ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ'', ਕੇਚਿ ''ਉਪਰਿਮ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ'', ਕੇਚਿ ''ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਾਦੇ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਉਪਰਿ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਅਨੁਪਨਿਸ੍ਸਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਵਚਨਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਾਦੇ ਉਪਰਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਉਪਰਿ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾਦੇ ਪਠਮਮਗ੍ਗੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਵ ਉਪਰਿ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਾਦੋ ਪਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਉਪਰਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਬਲਵਤੀ ਹੋਤਿ, ਏਕਬੀਜੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਮਨ੍ਦਤਰਾਯ ਕੋਲਂਕੋਲੋ, ਤਤੋ ਮਨ੍ਦਤਰਾਯ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਵਟ੍ਟਜ੍ਝਾਸਯੋ ਹੋਤਿ ਵਟ੍ਟਾਭਿਰਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ, ਵਿਸਾਖਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਚੂਲ਼ਰਥਮਹਾਰਥਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ, ਅਨੇਕਵਣ੍ਣੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਨਾਗਦਤ੍ਤੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਇਮੇ ਹਿ ਏਤ੍ਤਕਾ ਜਨਾ ਵਟ੍ਟਜ੍ਝਾਸਯਾ ਵਟ੍ਟਾਭਿਰਤਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛ ਦੇਵਲੋਕੇ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਇਮੇ ਇਧ ਨ ਗਹਿਤਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚਿਮੇ, ਯੋਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁਯੇਵ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਯੋਪਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦੇਵੇਸੁਯੇਵ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਮੇਪਿ ਇਧ ਨ ਗਹਿਤਾ। ਕਾਲੇਨ ਦੇਵੇ, ਕਾਲੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋਵ ਇਧ ਗਹਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋਤਿ ਇਦਂ ਇਧਟ੍ਠਕਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਧੁਰਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਸੀਸਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਭਿਨਿਵੇਸਾ – ਸਦ੍ਧਾਧੁਰਂ, ਪਞ੍ਞਾਧੁਰਂ , ਸਦ੍ਧਾਸੀਸਂ, ਪਞ੍ਞਾਸੀਸਂ, ਸਦ੍ਧਾਭਿਨਿਵੇਸੋ, ਪਞ੍ਞਾਭਿਨਿਵੇਸੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਸਚੇ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਸੋ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਬੀਜੀ ਕੋਲਂਕੋਲੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਕੋ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ''ਸਚੇ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਸੋ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਬੀਜਿਆਦਿਭੇਦੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਭੇਦੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਾ ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਤਿਪਿਟਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ‘‘ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸੋਧੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਰਤੀਰਂ ਗਤੋ। ਤਂ ਏਕੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ, ਥੇਰੋ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਉਪਾਸਕਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਹਂ ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗੁਣੋ ਞਾਤੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਕੀਦਿਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਾਮੀ’’ਤਿ? ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਅਨਾਗਾਮੀ ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੫-੧੦. ਸੁਦ੍ਧਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੫-੫੦੦. ਪਞ੍ਚਮੇ ਚਕ੍ਖੁ ਚ ਤਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚਾਤਿ **ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਸੋਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਗ੍ਗੇ ਪਠਮਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਛਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਛ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

ਛਲ਼ਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੫. ਸੁਦ੍ਧਿਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੧-੫੦੫. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਸੁਖਞ੍ਚ ਤਂ ਸਹਜਾਤਾਨਂ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚਾਤਿ **ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਾਮਾਵਚਰਾਨੇਵ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਂ ਸੇਸਂ ਤੇਭੂਮਕਂ, ਉਪੇਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਚਤੁਭੂਮਕਂ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੬. ਪਠਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਪਸਾਦਵਤ੍ਥੁਕਂ। **ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਸਰੂਪਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਸਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ, ਮਧੁਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਤੋ ਜਾਤਂ। **ਸੁਖਂ ਸਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਵੇਦਨਾਸਾਧਾਰਣੋ ਅਵ੍ਵਧਮ੍ਮਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਸਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਾਯਿਕਂ ਵਾ ਚੇਤਸਿਕਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਚਕ੍ਖਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਸਾਦਕਾਯੇ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਕਾਯਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਪਸਾਦਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੯. ਕਟ੍ਠੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੯. ਨਵਮੇ **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਰਣੀਨਂ। **ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਸਮੋਧਾਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਚੇਵ ਸਮੋਧਾਨੇਨ ਚ। **ਉਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਉਸੁਮਾਕਾਰੋ। **ਤੇਜੋ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਧੂਮੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਧਰਾਰਣੀ ਵਿਯ ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਉਤ੍ਤਰਾਰਣੀ ਵਿਯ ਫਸ੍ਸੋ, ਸਙ੍ਘਟ੍ਟੋ ਵਿਯ ਫਸ੍ਸਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਂ, ਅਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਵੇਦਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਰਣੀ ਵਿਯ, ਫਸ੍ਸੋ ਅਧਰਾਰਣੀ ਵਿਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੦. ਦਸਮਂ ਯਥਾਧਮ੍ਮਰਸੇਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਿਭਙ੍ਗੇ ਸੇਸਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਅਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਚ੍ਚਯਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। **ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ

ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਵਸੇਨੇਵ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਵਾ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਙ੍ਕੁਲੇਨ ਵਾ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਵਾ ਵਲਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸਹਗਤੰ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਏਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਪਰਤੋ **ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਕਾਰਣਵਸੇਨੇਵ ਸਮੁਦਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਵਾ ਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਨੰ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਵਿਨਾਸੇਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਤੇਸੰ ਵਿਨਾਸੰ ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸੁਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਰਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਸਮ੍ਬਾਹਨਤਾਲਵਣ੍ਟਵਾਤਾਦਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਫਸ੍ਸੰ ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨੰ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਮਨਾਪਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਪਟਿਲਾਭੰ ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਪਨ ਉਪੇਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੰ ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਅਪਰਿਸੇਸੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਯੰ ਏਕਤੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ – ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਹਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਪਹੀਨੰ ਹੋਤਿ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਦੀਨਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨੰ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤੇਸੰ ਅਤਿਸਯਨਿਰੋਧਤ੍ਤਾ ਅਯੰ ਝਾਨੇਸੁਯੇਵ ਨਿਰੋਧੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਤਿਸਯਨਿਰੋਧੋ ਹਿ ਤੇਸੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ, ਨ ਨਿਰੋਧੋਯੇਵ, ਨਿਰੋਧੋਯੇਵ ਪਨ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇ, ਨਾਤਿਸਯਨਿਰੋਧੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੁਪਚਾਰੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਡੰਸਮਕਸਾਦਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਵਿਸਮਾਸਨੁਪਤਾਪੇਨ ਵਾ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯੰ। ਉਪਚਾਰੇ ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਮ੍ਪੇਤੰ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਰੁਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਅਵਿਹਤਤ੍ਤਾ। ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯੰ ਪਨ ਪੀਤਿਫਰਣੇਨ ਸਬ੍ਬੋ ਕਾਯੋ ਸੁਖੋਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੁਖੋਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਰੁਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਵਿਹਤਤ੍ਤਾ। ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇਯੇਵ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੁਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪਚ੍ਚਯੇਪਿ ਕਾਯਕਿਲਮਥੇ ਚਿਤ੍ਤੁਪਘਾਤੇ ਚ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਭਾਵੇ ਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਭਾਵੇ, ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ ਏਵ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੁਪਚਾਰੇ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਤਿ ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਪਹੀਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੁਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਪਣੀਤਰੂਪਫੁਟ੍ਠਕਾਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਹਿ ਸੁਖਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ। ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੁਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਤ੍ਥ ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਅਪਰਿਸੇਸੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਪਰਿਸੇਸਗ੍ਗਹਣੰ ਕਤੰ।

ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਸੰਹਰਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਅਲਾਭੀ ਸਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਸੰਹਰਤਿ, ਲਾਭੀ ਸਮਾਨੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਸਨਵਾਰੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ।

ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਜਰਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਜਰਾਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੧. ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਚ੍ਛਾਤਪੇ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਚ੍ਛਾਯਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸੰ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਆਤਪੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਓਤਾਪਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਪਿ

ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰੇ ਉਣ੍ਹਕਾਲੇ ਉਣ੍ਹੰ ਹੋਤਿ, ਸੀਤਕਾਲੇ ਸੀਤੰ, ਅਯਞ੍ਚ ਹਿਮਪਾਤਸੀਤਸਮਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਚੀਵਰੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮੀਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਓਤਾਪਯਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਕਿੰ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ? ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਕਿੰ ਤਾਪੇਤੀਤਿ? ਰਸ੍ਮਿਤੇਜੰ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਠਿਤਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾਯ ਛਾਯਾਯ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਯੋ ਸਰੀਰੰ ਨ ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਪਨ ਤੇਜੋ ਫਰਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮੀਸੁ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣਨ੍ਤੀਸੁਪਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਜੰ ਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨੋਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣਵਸੇਨ ਅਨੁਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ। **ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਮਹਾਚੀਵਰੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਂਸਕੂਟਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸੁਵਣ੍ਣਾਵਟ੍ਟੇ ਵਿਯ ਕੇਸਗ੍ਗਪ੍ਪਮਾਣੰ ਵਲਿਯਾਵਟ੍ਟੰ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਏਵਰੂਪੇਪਿ ਨਾਮ ਸਰੀਰੇ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਸਂਵੇਗੋ ਜਰੰ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਗਰਹਨਚ੍ਛਰਿਯੰ ਨਾਮ ਕਿਰੇਤੰ।

ਨ ਚੇਵੰ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਤਾਵ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਥਾ ਪਕਤਿਯਾ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ਨ ਏਵਮੇਤਰਹੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦਹਰਕਾਲੇ ਸਙ੍ਕੁਸਤਸਮਬ੍ਭਾਹਤੰ ਉਸਭਚਮ੍ਮੰ ਵਿਯ ਵਿਹਤਵਲਿਕੋ ਕਾਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਪਿਤੋ ਹਤ੍ਥੋ ਭਸ੍ਸਤੇਵ, ਨ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤੇਲਪੁਞ੍ਛਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਨ ਸਿਰਾਜਾਲਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਧਿਪਬ੍ਬਾਨਿ ਸਿਥਿਲਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਂਸੰ ਅਟ੍ਠਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਸਿਥਿਲਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਓਲਮ੍ਬਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨ ਏਵਰੂਪੰ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਪਾਕਟੰ, ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰਤ੍ਤਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਸਿਥਿਲਾਨਿ ਚ ਗਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਮੁਖੇ ਅਂਸਕੂਟਨ੍ਤਰੇਹਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਲਿਯੋ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨੇਤੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਥੇਰੋ ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਂਸਕੂਟਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਲਿਯਾਵਟ੍ਟਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਵਲਿਯਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਕਟਵਸੇਨ ਏਵਮਾਹ – ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਿਯ ਵਲਿਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪੁਰਤੋ ਪਬ੍ਭਾਰੋ ਚ ਕਾਯੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਜੁਗਤ੍ਤੋ, ਦੇਵਨਗਰੇ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਸੁਵਣ੍ਣਤੋਰਣੰ ਵਿਯਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਉਜੁਕਮੇਵ ਉਗ੍ਗਤੋ। ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਨ ਕਾਯੋ ਪੁਰਤੋ ਵਙ੍ਕੋ ਹੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਯੰ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਪਾਕਟੋ, ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰਤ੍ਤਾ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪਾਕਟੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਚ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਮ ਨ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਨਿ। ਯਤੋ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ, ਇਦਾਨਿ ਨ ਤਥਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ਅਂਸਕੂਟਨ੍ਤਰੇ ਵਲਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ , ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਜੁਕਾਯੋ ਪੁਰਤੋ ਵਙ੍ਕੋ, ਇਮਿਨਾਵ ਕਾਰਣੇਨ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਞ੍ਚ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਯਗ੍ਗਾਹਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਧੀ ਤੰ ਜਮ੍ਮਿ ਜਰੇ ਅਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਲਾਮਕੇ ਜਰੇ ਧੀ ਤੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਹੋਤੁ, ਧਿਕ੍ਕਾਰੋ ਤੰ ਫੁਸਤੁ। **ਬਿਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ।

੨. ਉਣ੍ਣਾਭਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਗੋਚਰਵਿਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਚਰਭੂਤੰ ਵਿਸਯੰ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁ ਸੋਤਸ੍ਸ, ਸੋਤੰ ਵਾ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵੰ ਏਕੰ ਏਕਸ੍ਸ ਗੋਚਰਵਿਸਯੰ ਨ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਨੀਲਾਦਿਭੇਦੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਨੇਯ੍ਯ – ''ਇਙ੍ਘ ਤ੍ਵੰ ਤਾਵ ਨੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਹਿ ਵਿਭਾਵੇਹਿ 'ਕਿਨ੍ਨਾਮੇਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣ'''ਨ੍ਤਿ। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਵਿਨਾਪਿ ਮੁਖੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਅਰੇ, ਅਨ੍ਧਬਾਲ, ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਧਾਵਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਯਾ ਕੁਹਿੰ ਏਤਸ੍ਸ ਜਾਨਨਕੰ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਤੰ ਆਹਰ, ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੇ ਉਪਨੇਹਿ, ਅਹਮੇਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ – ਯਦਿ ਵਾ ਨੀਲੰ, ਯਦਿ ਵਾ ਪੀਤਕੰ। ਨ ਹਿ ਏਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਸਯੋ, ਮਯ੍ਹਮੇਵੇਸੋ ਵਿਸਯੋ''ਤਿ। ਸੇਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਮੇਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗੋਚਰਵਿਸਯੰ ਨ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਕਿਂ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਕਿਂ ਪਟਿਸਰਣਂ, ਕਿਂ ਏਤਾਨਿ ਪਟਿਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਮਨੋ ਪਟਿਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਜਵਨਮਨੋ ਪਟਿਸਰਣਂ। **ਮਨੋਵ ਨੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨਮਨੋਵ ਏਤੇਸਂ ਗੋਚਰਵਿਸਯਂ ਰਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨੁਭੋਤਿ। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਹਿ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਏਤ੍ਥ ਰਜ੍ਜਨਂ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਮੁਯ੍ਹਨਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੇ ਜਵਨਂ ਰਜ੍ਜਤਿ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਮੁਯ੍ਹਤਿ ਵਾ। ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਉਪਮਾ – ਪਞ੍ਚ ਕਿਰ ਦੁਬ੍ਬਲਭੋਜਕਾ ਰਾਜਾਨਂ ਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਚਕੁਲਿਕੇ ਗਾਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ ਆਯਂ ਲਭਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਮਚ੍ਛਭਾਗੋ ਮਂਸਭਾਗੋ, ਅਡ੍ਢਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਯੋਤ੍ਤਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਮਾਸਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਕਹਾਪਣੋ ਵਾ ਦਣ੍ਡੋਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਸਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਞ੍ਚਸਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਸਹਸ੍ਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਮਹਾਬਲਿਂ ਰਾਜਾਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਕੁਲਿਕਗਾਮਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਪਸਾਦਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਪਞ੍ਚ ਦੁਬ੍ਬਲਭੋਜਕਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ; ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਜਵਨਂ, ਦੁਬ੍ਬਲਭੋਜਕਾਨਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕਆਯਪਾਪੁਣਨਂ ਵਿਯ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਂ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਾਦਿਮਤ੍ਤਂ, ਰਜ੍ਜਨਾਦਿ ਪਨ ਏਤੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ । ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਬਲਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਜਵਨਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਨਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ **ਮਨੋ**ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਜਵਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਤਿ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਤਿ ਪਟਿਸਰਣਂ। ਜਵਨਮਨੋ ਹਿ ਮਗ੍ਗਸਤਿਂ ਪਟਿਸਰਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ। **ਪਟਿਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਟਿਸਰਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਾ ਪਟਿਸਰਤਿ। **ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣਂ ਧਮ੍ਮਂ ''ਸਪ੍ਪਟਿਸਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮੇਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣਂ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਸਰਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਾਯਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਂ ਅਯਨਮਸ੍ਸ ਪਰਾ ਗਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਅਵਸਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨਂ**।

ਮੂਲਜਾਤਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਆਗਤਸਦ੍ਧਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਇਮਮ੍ਹਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇ**ਤਿ ਕਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ? ਝਾਨਅਨਾਗਾਮਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਠਮਮਗ੍ਗੇਨ ਪਞ੍ਚ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਹੀਨਾਨਿ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨੀਤਿ ਝਾਨਅਨਾਗਾਮਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ। ਸੋ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਂ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਝਾਨੇ ਗਤਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਅਨਟ੍ਠੇ ਪਨ ਨਿਬਦ੍ਧਾਤਿ ਇਮਂ ਝਾਨਅਨਾਗਾਮਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹ।

੩. ਸਾਕੇਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਞ੍ਜਨਵਨੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਰੋਪਿਤਵਨੇ। **ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਤਂ ਸਦ੍ਧਾਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਞ੍ਹਿ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੇ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇ ਅਕਮ੍ਪਨੇਨ ਸਦ੍ਧਾਬਲਂ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਗ੍ਗਹਉਪਟ੍ਠਾਨਅਵਿਕ੍ਖੇਪਪਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵੋ, ਕੋਸਜ੍ਜਮੁਟ੍ਠਸਚ੍ਚਵਿਕ੍ਖੇਪਾਵਿਜ੍ਜਾਸੁ ਅਕਮ੍ਪਨੇਨ ਬਲਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਨਦਿਯਾ ਏਕਸੋਤਂ ਵਿਯ ਸਦ੍ਧਾਵੀਰਿਯਸਤਿਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਏਤੇਸਂ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇ ਸੋਤਾਨਿ ਵਿਯ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠਅਕਮ੍ਪਨਟ੍ਠੇਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਵਸੇਨ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪. ਪੁਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਮਤੋਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ। **ਅਮਤਪਰਾਯਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਂ। **ਅਮਤਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਤਨਿਟ੍ਠਂ। **ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੋ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦੇਤਿ।

੯. ਪਠਮਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਦਨ੍ਵਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਮਾਨਾ, ਅਨੁਵਤ੍ਤਮਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਕਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਛਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੧੦. ਆਪਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੦. ਦਸਮੇ **ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ। **ਯੇ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸੁਤਾਵ ਅਹੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ''ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਸੁਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਕਾਯੇਨ ਚ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਚ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਅਤਿਵਿਜ੍ਝ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਅਤਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। **ਯਾ ਹਿਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਕਤਰਸਦ੍ਧਾ? ਚਤੂਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਾਵ, ਅਯਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਦ੍ਧਾ। ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਦ੍ਧਾ ਹਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਦ੍ਧਾ ਲੋਕਿਯਾਵ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਜਰਾਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੂਕਰਖਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੧. ਛਟ੍ਠਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸੂਰੇਨਾ**ਤਿ ਸੂਰਭਾਵੇਨ। **ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ।

੨. ਮਲ੍ਲਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਲ੍ਲੇਸੂ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ, ਅਰਿਯਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਨ ਚਤੁਕ੍ਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਨ੍ਤਿ ਭਾਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩. ਸੇਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਨ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਫੁਸਿਤੁਂ ਪਟਿਲਭਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਅਤਿਵਿਜ੍ਝ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਞ੍ਞਾਯ ਪਨ ''ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਸੇਖਭੂਮਿਯਂ **ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਞ੍ਞਾਯ ''ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਨ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵ, ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਭਵੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨਿ, ਛ ਲੋਕਿਕਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੪-੫. ਪਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੪-੫੨੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਪਦਾਨਿ ਬੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਾ, ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬-੭. ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੬-੫੨੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਚਿਤ੍ਤੁਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਆਸਵੇਸੁ ਚ ਸਾਸਵੇਸੁ ਚ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਆਸਵੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਸਵੇਸੁ ਚ ਸਾਸਵੇਸੁ ਚ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੁਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਸਤ੍ਤਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਸੂਕਰਖਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੂਕਰਖਤਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣੇ। ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਤਂ ਲੇਣਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਪਥਵਿਯਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾਯ ਅਨ੍ਤੋਭੂਮਿਗਤਂ ਜਾਤਂ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਏਕੋ ਸੂਕਰੋ ਤਸ੍ਸ ਛਦਨਪਰਿਯਨ੍ਤਸਮੀਪੇ ਪਂਸੁਂ ਖਣਿ। ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਪਂਸੁ ਧੋਤਾ, ਛਦਨਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਂਸੁਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਲੇਣਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਸੁਧਾਕਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਰਜਤਪਟ੍ਟਸਦਿਸਾਯ ਵਾਲਿਕਾਯ ਸਨ੍ਥਰਿਤਂ ਪਰਿਵੇਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਦਾਸਿ, ਲੇਣਂ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਅਹੋਸਿ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਆਰੁਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਂ, ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। **ਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਸਜੇਟ੍ਠਕੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸੂਕਰਖਤਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਵਗ੍ਗੋ

੫੩੧-੬੫੦. ਸਤ੍ਤਮਵਗ੍ਗੇ ਸਤ੍ਤ ਫਲਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵੇ ਫਲਾਨਿ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਇਤੋ ਪਰਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੧-੭੦੪. ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਸਕਲੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਬਲਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫-੮੧੨. ਬਲਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਬਲਾਨਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਬਲਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

७. ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਚਾਪਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਪਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧੩. ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਛਨ੍ਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤੋ ਸਮਾਧਿ **ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿ**। ਪਧਾਨਭੂਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ **ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ। ਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪੇਤਂ। ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਾਦਂ, ਇਦ੍ਧਿਭੂਤਂ ਵਾ ਪਾਦਨ੍ਤਿ **ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਂ**। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੪੩੧ ਆਦਯੋ) ਆਗਤੋਵ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੩.੬੯ ਆਦਯੋ) ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋ। ਤਥਾ ਮਗ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚੇਵ ਇਧ ਚ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਵ।

੫. ਇਦ੍ਧਿਪਦੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਇਦ੍ਧਿਪਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਚ ਮਗ੍ਗੇ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ।

੬. ਸਮਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਮਤ੍ਤਂ ਇਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ। ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਨਵਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਕਾ ਏਵ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਕਥਿਤਾ।

੧੦. ਚੇਤਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨੨. ਦਸਮੇ **ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੇਨਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਗੋਤਮਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਾਵਿਤਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਬਹੁਲੀਕਤਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤਾ। **ਯਾਨੀਕਤਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਂ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ। **ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚਿਤਾ ਸੁਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾ।

ਇਤਿ ਅਨਿਯਮੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। **ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ** ਵਾਤਿ ''ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਵਾ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ ''ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਵੇਦਨਂ ਦਸ ਮਾਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਸਿ, ਏਵਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ ਦਸ ਮਾਸੇਪਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਠਿਤੋਤਿ? ਉਪਾਦਿਣ੍ਣਕਸਰੀਰਂ ਨਾਮ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਂ ਅਪਤ੍ਵਾਵ ਪਞ੍ਚਮੇ ਆਯੁਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯਮਨਾਪਕਾਲੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚ ਮਹਾਸਾਵਕੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਏਕਕੇਨ ਖਾਣੁਕੇਨ ਵਿਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਪਰਿਵਾਰਿਤੇਨ ਵਾ, ਤਤੋ – ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਸਾ''ਤਿ ਹੀਲੇਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਠਿਤੋਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੋ ਪਨ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ''ਆਯੁਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਨਿਯਮਿਤਂ।

ਯਥਾ ਤਂ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਚਿਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾਰੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਮਾਰੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਭੇਰਵਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟਮੁਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਂ ਮਦ੍ਦਤਿ, ਤੇ ਵਿਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਮੁਖੇ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਕਿਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ? ਭੇਰਵਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਂ ਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਭਗਵਾ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ। ਪਰਤੋ ‘‘ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਯਾਚਿਤੇ ‘‘ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਾਰੋਪਨੇਨ ਸੋਕਤਨੁਕਰਣਤ੍ਥਂ।

ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਥੇ ਨਿਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਮਾਰੇਤੀਤਿ ਮਾਰੋ। **ਪਾਪਿਮਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਸੋ ਹਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਾਪਿਮਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਣ੍ਹੋ, ਅਨ੍ਤਕੋ, ਨਮੁਚਿ, ਪਮਤ੍ਤਬਨ੍ਧੁਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। **ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂਯੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਯਦਤ੍ਥਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਸੋ ਵੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਕਿਂ ਵੋ ਲੋਕਵਿਚਰਣੇਨਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਜ੍ਜ, ਏਵਮੇਵ – ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ, ਸੁਗਤੋ,’’ਤਿ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਚਸ੍ਸ ‘‘ਨ ਤਾਵਾਹ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ,’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਬ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਤਥੇਵ **ਵਿਨੀਤਾ**। ਤਥਾ **ਵਿਸਾਰਦਾ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ**ਤਿ ਤੇਪਿਟਕਵਸੇਨ ਬਹੁ ਸੁਤਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ। ਤਦੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਧਰਾ**। ਅਥ ਵਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚੇਵ ਪਟਿਵੇਧਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਧਮ੍ਮਾਨਂਯੇਵ ਧਾਰਣਤੋ ਧਮ੍ਮਧਰਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਧਮ੍ਮਭੂਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਰਣਸੀਲਾ। **ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ। **ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਹੇਤੁਕੇਨ ਸਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ। **ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਕਲਂ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਇਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਿਦ੍ਧਂ ਝਾਨਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ। **ਫੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿਪਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲਂ ਵਿਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਵਸੇਨ। **ਬਾਹੁਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੂਹਿ ਞਾਤਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਜਨਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ। **ਪੁਥੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪੁਥੁਲਭਾਵਪਤ੍ਤਂ। ਕਥਂ? **ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਂ,** ਯਤ੍ਤਕਾ ਵਿਞ੍ਞੁਜਾਤਿਕਾ ਦੇਵਾ ਚੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋਤਿ ਨਿਰਾਲਯੋ। ਤ੍ਵਞ੍ਹਿ ਪਾਪਿਮ ਅਟ੍ਠਮਸਤ੍ਤਾਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ’’ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਥ, ਅਜ੍ਜ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਗਤੁਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਹਿ, ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਂ ਵਾਯਾਮਂ ਕਰੋਹੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜੀਤਿ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ ਪਜਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਭਗਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਵਿਯ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਤੇਮਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਓਸ੍ਸਜੀ’’ਤਿ। ਉਸ੍ਸਜੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ**ਤਿ

ਮਹਨ੍ਤੋ ਪਥਵਿਕਮ੍ਪੋ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। **ਭਿੰਸਨਕੋ**ਤਿ ਭਯਜਨਕੋ । **ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿੰਸੂ**ਤਿ ਦੇਵਭੇਰਿਯੋ ਫਲਿੰਸੁ, ਦੇਵੋ ਸੁਕ੍ਖਗਜ੍ਜਿਤੰ ਗਜ੍ਜਿ, ਅਕਾਲਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਿੰਸੁ, ਖਣਿਕਵਸ੍ਸੰ ਵਸ੍ਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਦਾਨੇਸਿ? ਕੋਚਿ ਨਾਮ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਥ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਭਯੇਨ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸੋਕਾਸੋ ਮਾ ਹੋਤੂਤਿ। ਭੀਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਦਾਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪੀਤਿਵੇਗਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਉਦਾਨੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਤੁਲਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ **ਤੁਲੰ**। ਕਿੰ ਤੰ? ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮੰ। ਨ ਤੁਲੰ, ਨ ਵਾ ਤੁਲੰ ਸਦਿਸਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੰ ਲੋਕਿਯਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਤੁਲੰ**। ਕਿੰ ਤੰ? ਮਹਗ੍ਗਤਕਮ੍ਮੰ। ਅਥ ਵਾ ਕਾਮਾਵਚਰੰ ਰੂਪਾਵਚਰਞ੍ਚ ਤੁਲੰ, ਅਰੂਪਾਵਚਰੰ ਅਤੁਲੰ। ਅਪ੍ਪਵਿਪਾਕੰ ਤੁਲੰ, ਬਹੁਵਿਪਾਕੰ ਅਤੁਲੰ। **ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਹੇਤੁਭੂਤੰ, ਪਿਣ੍ਡਕਾਰਕੰ ਰਾਸਿਕਾਰਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰੰ। **ਅਵਸ੍ਸਜੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ। **ਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋ। **ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਾ**ਤਿ ਕਵਚੰ ਵਿਯ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਜਾਤਕਿਲੇਸੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਸਵਿਪਾਕਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਭਵੰ ਭਵਾਭਿਸਙ੍ਖਰਣਟ੍ਠੇਨ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਤੁਲਾਤੁਲਸਙ੍ਖਾਤੰ ਲੋਕਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸੇ ਮਹਾਯੋਧੋ ਕਵਚੰ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵੰ ਕਿਲੇਸਞ੍ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨ੍ਦੀਤਿ।

ਅਥ ਵਾ **ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਲੇਨ੍ਤੋ ਤੀਰੇਨ੍ਤੋ। **ਅਤੁਲਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚੇਵ ਭਵਞ੍ਚ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੰ। **ਅਵਸ੍ਸਜਿ ਮੁਨੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤੁਲਯਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਭਵੇ ਆਦੀਨਵੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚਾਨਿਸੰਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਮੂਲਭੂਤੰ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰੰ ''ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸਜਿ। ਕਥੰ? ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵੰ। ਸੋ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ, ਸਮਥਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲੇਨ ਕਵਚਮਿਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭਵਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਸਬ੍ਬੰ ਕਿਲੇਸਜਾਤੰ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਚ ਕਮ੍ਮੰ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ ਅਵਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਜਹਿ। ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਭਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਭੀਤੋਵ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੰ ਓਸ੍ਸਜਿ। ਅਭੀਤਭਾਵਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਚਾਪਾਲਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਪਾਸਾਦਕਮ੍ਪਨਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਪੁਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨੩-੮੨੪. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨ ਚ ਅਤਿਲੀਨੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਰਤੋ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਛਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਕਥਿਤਾ, ਤਥਾ ਦੁਤਿਯੇ ਚ।

੩. ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨੫. ਤਤਿਯੇ **ਛਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੰ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਧਿਪਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਪਧਾਨਭੂਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਚਤੁਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਇਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਛਨ੍ਦੋ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਨਾ ਚੇਵ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਚ, ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਚੇਵ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਚ, ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾਪਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਚੇਵ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਨਾ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ । ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ **ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**

ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੪੩੧) ਪਨ ‘‘ਯੋ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਇਮੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਸੇਸਅਰੂਪਿਨੋ ਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਅਪਿਚ ਇਮੇਪਿ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧੀਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਪਿ। ਕਥੰ? ਛਨ੍ਦਞ੍ਹਿ ਭਾਵਯਤੋ ਛਨ੍ਦੋ ਇਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ ਨਾਮ। ਸਮਾਧਿੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿ ਇਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਛਨ੍ਦਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਮਾਧਿਦ੍ਧਿਯਾ ਪਾਦੋ ਨਾਮ। ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ ਇਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਿਦ੍ਧਿਯਾ ਪਾਦੋ ਨਾਮ, ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਇਜ੍ਝਮਾਨੇ ਸੇਸਾਪਿ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਅਪਿਚ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਸੇਨਾਪਿ ਏਤੇਸੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਞ੍ਹਿ ਇਦ੍ਧਿ ਨਾਮ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਰਿਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਦਯੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋ ਨਾਮ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਯਾਵ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਾ, ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਿਦ੍ਧਿਪਾਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਤੇਸੰ ਵਾਦਮਦ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ **ਉਤ੍ਤਰਚੂਲ਼ਵਾਰੋ** ਨਾਮ ਆਗਤੋ –

> ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ – ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਵੀਰਿਯਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਚਿਤ੍ਤਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਵੀਮੰਸਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਝਾਨੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਅਪਚਯਗਾਮਿੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨੰ ਪਹਾਨਾਯ ਪਠਮਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦੰ ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞੰ, ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਛਨ੍ਦੋ ਛਨ੍ਦਿਕਤਾ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾ ਕੁਸਲੋ ਧਮ੍ਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ। ਅਵਸੇਸਾ ਧਮ੍ਮਾ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੪੫੭-੪੫੮)।

ਇਮੇ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਸੇਨੇਵ ਆਗਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਰਟ੍ਠਪਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਛਨ੍ਦੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਵੀਰਿਯੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ; ਸਮ੍ਭੂਤਤ੍ਥੇਰੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਮੋਘਰਾਜਾ ਵੀਮੰਸੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਚਤੂਸੁ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨੇ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਅਜ੍ਝਾਸਯਞ੍ਚ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨੰ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵੰ ਛਨ੍ਦਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਕੋ ਪਨ – ‘‘ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਚ੍ਚੇ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕੁਪਿਤੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਰਞ੍ਞਾ ਪਹਿਤੋ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਸਤ੍ਤੁਮਦ੍ਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਪੁਣਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਵੀਰਿਯਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕੋ ‘‘ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਉਰੇਨ ਸਤ੍ਤਿਸਰਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਮ੍ਪਿ ਭਾਰੋਯੇਵ, ਮਨ੍ਤਬਲੇਨ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾਯ ਕਤਪਰਿਚਯਤ੍ਤਾ ਮਨ੍ਤਸੰਵਿਧਾਨੇਨ ਰਾਜਾਨੰ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਪਾਪੁਣਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ – ‘‘ਕਿੰ ਇਮੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ, ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤੋ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਵੀਮੰਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੀਮੰਸਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਕਇਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ।

੪. ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਉਦ੍ਧਤਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕਤਿਕਾ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਮਾਨਚਿਤ੍ਤਾ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ ਹਿ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ ਧਜਯਟ੍ਠਿਯਂ ਵਾਤੇਨ ਪਹਤਧਜੋ ਵਿਯ। **ਉਨ੍ਨਲ਼ਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲ਼ਾ, ਉਟ੍ਠਿਤਤੁਚ੍ਛਮਾਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚਪਲਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਾਦਿਚਾਪਲ੍ਲੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਮੁਖਰਾ**ਤਿ ਮੁਖਖਰਾ, ਖਰਵਚਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਿਕਿਣ੍ਣਵਾਚਾ**ਤਿ ਅਸਂਯਤਵਚਨਾ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਵਚਨਪ੍ਪਲਾਪਿਨੋ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਨੋ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਰਹਿਤਾ। **ਅਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਵਿਰਹਿਤਾ। **ਭਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਉਬ੍ਭਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ ਸਮਾਧਿਵਿਰਹੇਨ ਲਦ੍ਧੋਕਾਸੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ । **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਸਂਵੁਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ। **ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਪੋਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਾਸਾਦਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਥਵਿਭਾਗਂ ''ਉਦਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ, ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਠਿਤਪਾਸਾਦਂ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇਨ ਪਹਰਿ। **ਗਮ੍ਭੀਰਨੇਮੋ**ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਆਵਾਟੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਭੂਮਿਭਾਗਂ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਸੁਨਿਖਾਤੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਖਾਤੋ, ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤੋ। ਇਧ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਿਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ।

੫. ਉਣ੍ਣਾਭਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਛਨ੍ਦਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ। ਇਧਾਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਕਿਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ।

੯. ਇਦ੍ਧਾਦਿਦੇਸਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩੧. ਨਵਮੇ **ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

੧੦. ਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩੨. ਦਸਮੇ **ਕੋਸਜ੍ਜਸਹਗਤੋ**ਤਿ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇ ਲੀਨਾਕਾਰੋ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸੋ ''ਲੀਨਾਕਾਰੋ ਮੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯਭਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨ ਲੀਨਾਕਾਰੋ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਅਪਾਯਭਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜੇਨ ਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦੋ ਕੋਸਜ੍ਜਸਹਗਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਕੋਸਜ੍ਜਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸਹਗਤੋਤਿ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਤਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤੋਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਤਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤੋਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ ਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸਹਗਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸਹਗਤੋਤਿ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇਨ ਮੁਖਂ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ਕਣ੍ਣੇ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਗੁਣਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਗਹਿਤਂ ਵਾ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਂ ਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪੁਨ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇਨ ਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸਹਗਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਅਨੁਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਤਿ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਦੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਕਾਮਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਸੋ ''ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨਮਤਗ੍ਗ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੨੪-੧੨੫) ਦੇਵਦੂਤ- (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬੧) ਚੇਲੋਪਮ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੧੦੪) ਅਨਾਗਤਭਯਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੭੭) ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਸੁਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਸੁਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਦੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੁਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਵਿਸਟੋ ਹੋਤਿ।

ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨਪਿ ਦੇਸਨਾਵਸੇਨਪਿ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਥੰ? ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਤਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਪੁਰੇ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਲੀਨਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕ੍ਕਮਨੰ ਪਟਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ, ਦੁਟ੍ਠਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਤੁਰਸ੍ਸਘਟਿਕੰ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਠਾਨਾਨੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਅਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਅਯੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਤਾ। ਦੇਸਨਾਵਸੇਨ ਪਨ ਕੇਸਾ ਪੁਰੇ ਨਾਮ, ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗੰ ਪਚ੍ਛਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੇਸੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਕੇਸਾਦਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਾ ਭਾਵਨੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਦੇਸਨਾਵਸੇਨ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਯਥਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਥਾ ਪੁਰੇ**ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ।

ਯਥਾ ਅਧੋ ਤਥਾ ਉਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਸਰੀਰਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਉਦ੍ਧੰ ਪਾਦਤਲਾ ਅਧੋ ਕੇਸਮਤ੍ਥਕਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਦਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕੇਸਮਤ੍ਥਕਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲਿਅਗ੍ਗਪਬ੍ਬਟ੍ਠਿਤੋ ਯਾਵ ਸੀਸਕਟਾਹੰ, ਸੀਸਕਟਾਹਤੋ ਯਾਵ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲੀਨੰ ਅਗ੍ਗਪਬ੍ਬਟ੍ਠੀਨਿ , ਤਾਵ ਅਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਵਾ ਭਾਵਨੰ ਪਾਪੇਤਿ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਅਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ। ਅਯੰ ਯਥਾ ਉਦ੍ਧੰ ਤਥਾ ਅਧੋ, ਯਥਾ ਅਧੋ ਤਥਾ ਉਦ੍ਧੰ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ।

ਯੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀਤਿ ਯੇਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ। **ਯੇਹਿ ਲਿਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਸਣ੍ਠਾਨੇਹਿ। **ਯੇਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨੇਹਿ। **ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਙ੍ਗਣੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਨਿਮੀਲੇਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਦਾ ਨਿਮੀਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਏਕਸਦਿਸਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਦਾ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾ ਜਾਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ''ਦਿਵਾਸਞ੍ਞਾ''ਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮੰ। ਸਾ ਚ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਸ੍ਵਾਧਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਾ ਸ੍ਵਾਧਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾਯੇਵ। ਯੋ ਵਾ ਆਲੋਕੇਨ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਦੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਵਾਪਿ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਸ੍ਵਾਧਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ। ਰਤ੍ਤਿ ਵਾ ਹੋਤੁ ਦਿਵਾ ਵਾ ਯੇਨ ਆਲੋਕੇਨ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਵਿਨੋਦਨੇ ਆਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਞ੍ਞਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾਯੇਵ ਨਾਮ। ਵੀਰਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਛਨ੍ਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਨੰ ਪਾਦਕਿਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ।

ਪਾਸਾਦਕਮ੍ਪਨਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਅਯੋਗੁਲ਼ਵਗ੍ਗੋ

੨. ਅਯੋਗੁਲ਼ਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩੪. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੇ **ਇਮਿਨਾ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਮਯੇਨ ਏਵਂ ਭਾਰਿਕੇਨ ਗਰੁਕੇਨ ਸਮਾਨੇਨਾਪਿ। **ਓਮਾਤੀ**ਤਿ ਪਹੋਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਇਦਂ ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਪਦਂ। **ਕਾਯਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਸਮੋਦਹਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਗਤਿਯਾ ਪੇਸੇਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਮਹਗ੍ਗਤਚਿਤ੍ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤਗਤਿਗਮਨਂ ਲਹੁਕਂ ਹੋਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਯੇ ਸਮੋਦਹਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਕਾਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਾਯਗਤਿਯਾ ਪੇਸੇਤਿ, ਕਾਯੋ ਨਾਮ ਕਰਜਕਾਯੋ, ਕਾਯਗਤਿਗਮਨਂ ਦਨ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। **ਸੁਖਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਲਹੁਸਞ੍ਞਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਸਹਜਾਤਸਞ੍ਞਾ। ਸਾ ਹਿ ਸਨ੍ਤਸੁਖਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸੁਖਸਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਕਿਲੇਸਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਭਾਵਾ ਲਹੁਸਞ੍ਞਾ ਨਾਮ।

ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ ਲਹੁਤਰੋ ਚੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਸੋ ਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ ਜਨੇਹਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਾਰੁਦ੍ਧਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚਮਾਨੋ ਵਿਵਰਾਨੁਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ਤੇਜੇਨ ਚੇਵ ਵਾਯੇਨ ਚ ਵਾਯੋਸਹਗਤੋ ਚ ਉਸ੍ਮਾਸਹਗਤੋ ਚ ਤੇਜੋਸਹਗਤੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਲਹੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਯਥਾ ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਰੋ ਮਹਾਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ ਬਹਿ ਨੀਹਰਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਮੁਦੁ ਚ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮਨਿਯੋ ਚ। ਯਥਾ ਨਂ ਸੋ ਖਣ੍ਡਂ ਖਣ੍ਡਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਕੂਟੇਨ ਹਨਨ੍ਤੋ ਦੀਘਚਤੁਰਸ੍ਸਾਦਿਭੇਦਂ ਕਰੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ।

੩-੧੦. ਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩੫-੮੪੨. ਤਤਿਯੇ ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਕਿਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ। ਅਪਿਚ ਦ੍ਵੇ ਫਲਾਨਿ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਿਸ੍ਸਕਿਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਕਥਿਤਾ, ਸਤ੍ਤਸੁ ਫਲੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਨਯਾਨੇਵ।

੧੧-੧੨. ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪੩-੮੪੪. ਏਕਾਦਸਮਦ੍ਵਾਦਸਮੇਸੁ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਰਹੋਗਤਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਪਠਮਰਹੋਗਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯੯-੯੦੦. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਆਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਛਤ੍ਤਿੰਸਾਯ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਦੁਤਿਯੇ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੩. ਸੁਤਨੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦੧. ਤਤਿਯੇ **ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਅਭਿਞ੍ਞਾਭਾਵੰ। **ਹੀਨੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ –

> ''ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੀਨਾ? ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੀਨਾ। ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ? ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਕੁਸਲੰ, ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਵਿਪਾਕੋ, ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਕਿਰਿਯਾਬ੍ਯਾਕਤੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਰੂਪੰ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ। ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਣੀਤਾ? ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਅਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਣੀਤਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੪੨੩-੧੪੨੫)।

੪-੭. ਪਠਮਕਣ੍ਡਕੀਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦੨-੯੦੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕਣ੍ਡਕੀਵਨੇ**ਤਿ ਮਹਾਕਰਮਨ੍ਦਵਨੇ। ਛਟ੍ਠੇ **ਸਹਸ੍ਸੰ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਤਤ ਵਿਹਾਰੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਥੇਰੋ ਹਿ ਪਾਤੋਵ ਮੁਖੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਨ ਦਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੰ ਏਕਾਵਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਤਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਸਲ਼ਲ਼ਾਗਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਲ਼ਲ਼ਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਸਲ਼ਲ਼ਰੁਕ੍ਖਮਯਾਯ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ, ਸਲ਼ਲ਼ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਅਗਾਰੇ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਪਸ੍ਸਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ।

੯. ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦੭. ਨਵਮੇ **ਆਸਭਿੰ ਵਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਭਾਵਦੀਪਕੰ ਉਤ੍ਤਮਵਾਚੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਰਹੋਗਤਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦੯-੯੨੨. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗੇ **ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਥੇਰੋ ਦਸਬਲਞਾਣੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਕਿਮ੍ਪਨੇਤੰ ਸਾਵਕਾਨੰ ਹੋਤੀਤਿ? ਏਕਦੇਸੇਨ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨੇਤੰ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਨ੍ਤਿ।

ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਝਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨੩. ਝਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਝਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਆਨਾਪਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਏਕਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਏਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭੭. ਆਨਾਪਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਕਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੧੫) ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੬. ਅਰਿਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਭਾਵੇਥ ਨੋ**ਤਿ ਭਾਵੇਥ ਨੁ। **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗੋ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇਸੁ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਆਯਤਨਧਮ੍ਮੇਸੁ । **ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਪਟਿਘਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਟਿਵਿਨੀਤਾ, ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੭. ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਇਞ੍ਜਿਤਤ੍ਤਂ** ਵਾ **ਫਨ੍ਦਿਤਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਉਭਯੇਨਪਿ ਚਲਨਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਪਦੀਪੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਨੇਵ ਕਾਯੋਪਿ ਕਿਲਮਤਿ ਨ ਚਕ੍ਖੂਨੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋਪਿ ਕਿਲਮਤਿ, ਚਕ੍ਖੂਨਿਪਿ ਵਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਯਨ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੀਲ਼ਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਕਸਿਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਤਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਕਾਯੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਨ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਵਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਂ ਆਨਾਪਾਨੇ ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਨਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ? ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਯਸ੍ਮਾ ਆਨਾਪਾਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਤਾਰਕਰੂਪਮੁਤ੍ਤਾਵਲਿਕਾਦਿਸਦਿਸਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਨਂ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ''ਨ ਲਬ੍ਭਤੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਲਬ੍ਭਨ੍ਤੇ ਅਯਂ ਅਰਿਯਿਦ੍ਧਿਆਦਿਕੋ ਪਭੇਦੋ ਕਸ੍ਮਾ ਗਹਿਤੋਤਿ? ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਅਰਿਯਂ ਵਾ ਹਿ ਇਦ੍ਧਿਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਾ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਯਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਨਗਰੇ ਲਦ੍ਧੇ ਯਂ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਉਟ੍ਠਾਨਕਭਣ੍ਡਂ, ਤਂ ਚਤੂਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤੀਤਿ, ਜਨਪਦੋ ਲਦ੍ਧੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਨਗਰਸ੍ਸੇਵ ਹੇਸੋ ਆਨਿਸਂਸੋ। ਏਵਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਯ ਆਨਿਸਂਸੋ ਏਸ ਅਰਿਯਿਦ੍ਧਿਆਦਿਕੋ ਪਭੇਦੋ, ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਭਾਵਿਤੇ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਯੋਗਿਨੋ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੁਖਞ੍ਚੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੋਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਾਰੇ ਨਾਗਤਂ।

੯. ਵੇਸਾਲੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੫. ਨਵਮੇ **ਵੇਸਾਲਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਵੋਹਾਰੇ ਨਗਰੇ। ਤਞ੍ਹਿ ਨਗਰੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਡ੍ਢਨੇਨ ਵਿਸਾਲੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਚ ਨਗਰੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਵੇਪੁਲ੍ਲਤੰ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਗੋਚਰਗਾਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਮਾਹ **ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਵਨੰ ਨਾਮ ਸਯੰਜਾਤੰ ਅਰੋਪਿਮੰ ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਨੰ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸਾਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਮਹਾਵਨੰ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨ ਸਹ ਏਕਾਬਦ੍ਧੰ ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤੰ। ਇਦੰ ਤਾਦਿਸੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਨਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਵਨੰ**। ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ ਪਨ ਮਹਾਵਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤੇ ਆਰਾਮੇ ਕੂਟਾਗਾਰੰ ਅਨ੍ਤੋਕਤ੍ਵਾ ਹੰਸਵਟ੍ਟਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਕਤਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸੁਭਕਥੰ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਸੁਭਾਕਾਰਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਿਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਯਕਥੰ ਕਥੇਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਾਯੇ ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ ਨਖਾ ਦਨ੍ਤਾ...ਪੇ॰... ਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤੇ ਕਲੇਵਰੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨਪਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਨ ਕੋਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਮਣਿੰ ਵਾ ਵੇਲੁਰਿਯੰ ਵਾ ਅਗਰੁੰ ਵਾ ਚਨ੍ਦਨੰ ਵਾ ਕੁਙ੍ਕੁਮੰ ਵਾ ਕਪ੍ਪੁਰੰ ਵਾ ਵਾਸਚੁਣ੍ਣਾਦਿੰ ਵਾ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿਭਾਵੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਪਰਮਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਜੇਗੁਚ੍ਛਅਸ੍ਸਿਰਿਕਦਸ੍ਸਨੰ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਅਸੁਚਿਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਏਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰਾਗੋ ਵਾ ਕਰਣੀਯੋ। ਯੇਪਿ ਉਤ੍ਤਮਙ੍ਗੇ ਸਿਰਸਿ ਜਾਤਾ ਕੇਸਾ ਨਾਮ, ਤੇਪਿ ਅਸੁਭਾ ਚੇਵ ਅਸੁਚਿਨੋ ਚ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਚ। ਸੋ ਚ ਨੇਸੰ ਅਸੁਭਾਸੁਚਿਪਟਿਕ੍ਕੂਲਭਾਵੋ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਗਨ੍ਧਤੋਪਿ ਆਸਯਤੋਪਿ ਓਕਾਸਤੋਪੀਤਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਲੋਮਾਦੀਨਮ੍ਪੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੦੭) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸੁਭਕਥੰ ਕਥੇਤਿ।

ਅਸੁਭਾਯ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤੀਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਅਸੁਭਮਾਤਿਕੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੀਯੇਨ ਤੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਾਯ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ। **ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਯ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਯਾ ਅਯੰ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਸੁਭਾਕਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾ ਵਡ੍ਢਨਾ ਫਾਤਿਕਮ੍ਮੰ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਯ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਗੁਣੰ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤੇਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ''ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਭਿਯੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨੰ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣੰ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਚਿਤ੍ਤਮਞ੍ਜੂਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ।

ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁੰ ਨਿਲੀਯਿਤੁੰ ਏਕਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਸਦ੍ਧੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਪਟਿਯਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਨਾਮੇਤਿ, ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾ ਮਹਤੀਹਿ ਦਣ੍ਡਵਾਗੁਰਾਦੀਹਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਏਕਤੋਯੇਵ ਯਾਵਜੀਵੰ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਘਾਤਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤੇਨ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕਲ੍ਯਾਣੂਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਤਤੋ ਮੂਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਤੋ ਅਵਿਪਕ੍ਕਵਿਪਾਕਾ ਅਪਰਾਪਰਚੇਤਨਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਜੀਵਿਤੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯ ਓਕਾਸਮਕਾਸਿ। ਤੰ ਭਗਵਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਚ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ। ਤੇਸੁ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਖੀਣਾਸਵਾਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ, ਇਤਰੇ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਨਿਯਤਗਤਿਕਾ ਸੁਗਤਿਪਰਾਯਣਾ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਗਤਿ ਅਨਿਯਤਾ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਮਰਣਭਯਭੀਤਾ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਤਿਂ ਵਿਸੋਧੇਤੁਂ, ਹਨ੍ਦ ਨੇਸਂ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਮਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਗਤਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਤਾਯ ਗਤਿਵਿਸੋਧਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਸਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਸਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ, ਨੋ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸਂਵਣ੍ਣਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ। ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਮਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ‘ਅਜ੍ਜ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਦ੍ਵੇ…ਪੇ॰… ਅਜ੍ਜ ਦਸਾ’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਅਨਤ੍ਥਕੇਨ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੇਨ ਸੁਤੇਨ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਨਾਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ’’ਤਿ।

ਅਪਰੇ ਪਨਾਹੁ – ‘‘ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ’’ਤਿ। ਪਰੇ ਕਿਰ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਵਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ‘‘ਅਯਂ ‘ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਅਹਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਰਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ’ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਸਾਵਕੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤੇ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਤਤ੍ਰ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – ‘‘ਭਗਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਨ ਇਮਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੋਚਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਿਤਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ , ਸਚੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ਅਦ੍ਧਾ ਨਿਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤਂ, ਪਠਮਮੇਵੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ। **ਨਾਸ੍ਸੁਧਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸੁਧਾਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ, ਨੇਵ ਕੋਚਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੇਕੇਹਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵੋਕਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਾਰੋ**। ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਿਣ੍ਣੋ ਅਨੇਕਾਕਾਰੇਨ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕੋ ਸੋ? ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਤਂ ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਾਰਂ। **ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਟ੍ਟਾ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਹਰਾਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨਾ**ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਮਾਨਾ। **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਰਣਕਸਤ੍ਥਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤੇ ਸਤ੍ਥਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕਮ੍ਪਿ ਪਨ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਾਧੁ ਨੋ, ਆਵੁਸੋ, ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਰਿਯਾ ਨੇਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਨ ਸਮਾਦਪੇਸੁਂ, ਨ ਸਮਨੁਞ੍ਞਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮਕਂਸੁ।

ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਤਿ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕੀਭਾਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਨੁਭੂਤੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਇਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਕਪਜ੍ਜੋਤੋ ਵਿਯ ਆਰਾਮੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਨੁਭੂਤੋ ਵਿਯ ਤਨੁਕੋ ਮਨ੍ਦੋ ਅਪ੍ਪਕੋ ਵਿਰਲੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣਂ? ਕਿਂ ਦਿਸਾਸੁ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ?

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੇਨ ਤੇਸਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ **ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ତਿਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋ, **ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਰਣਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤੁ, ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ । ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਓਰੋਹਣਤਿਤ੍ਥਾਨਿ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਦਸਕਸਿਣ, ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਪਭੇਦਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਰੋਹਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਤਥਾ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ **ਤੇਨਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਾਵੁਤੇਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨੇਪਿ ਯਾਵਤਿਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਥ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਨਵਸੇਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਮੂਹਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ, ਏਸ ਕਾਲੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਾਤੁਂ, ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਦਾਤੁਂ, ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਲਂ ਜਾਨਾਥ, ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, **ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ। ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਯਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਸਮਾਧਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿ। **ਭਾਵਿਤੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋ ਵਾ। **ਬਹੁਲੀਕਤੋ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤੋ। **ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚੇਵ। ਉਭਯਤ੍ਥ ਏਵਸਦ੍ਦੇਨ ਨਿਯਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਯਥਾ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕੇਵਲਂ ਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤਞ੍ਚ ਪਣੀਤਞ੍ਚ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਟਿਕੂਲਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਨੇਵ ਸਨ੍ਤਂ ਨ ਪਣੀਤਂ, ਨ ਏਵਂ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਪ੍ਪਣੀਤੋ ਵਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਸਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਪਟਿਵੇਧਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਙ੍ਗਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ, ਆਰਮ੍ਮਣਪਣੀਤਤਾਯ ਪਣੀਤੋ ਅਤਿਤ੍ਤਿਕਰੋ, ਅਙ੍ਗਪਣੀਤਤਾਯਪੀਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚਾ''ਤਿ।

ਅਸੇਚਨਕੋ ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਨਾਸ੍ਸ ਸੇਚਨਨ੍ਤਿ ਅਸੇਚਨਕੋ, ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣੋ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਆਵੇਣਿਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਸਨ੍ਤਤਾ, ਆਦਿਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਤੋ ਪਭੁਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਣੀਤੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ''ਅਸੇਚਨਕੋ''ਤਿ ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ ਓਜਵਨ੍ਤੋ, ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਮਧੁਰੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਯਂ ਅਸੇਚਨਕੋ ਚ ਅਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਿਤਕ੍ਖਣੇ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨਤੋ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਤਿ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇ। **ਪਾਪਕੇ**ਤਿ ਲਾਮਕੇ। **ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤੇ ਧਮ੍ਮੇ। **ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ। **ਵੂਪਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਸਮੇਤਿ, ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ**ਤਿ ਆਸਾਲ਼੍ਹਮਾਸੇ। **ਊਹਤਂ ਰਜੋਜਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਵਾਤਾਤਪਸੁਕ੍ਖਾਯ ਗੋਮਹਿਂਸਾਦਿਪਾਦਪ੍ਪਹਾਰਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਉਦ੍ਧਂ ਹਤਂ ਊਹਤਂ ਆਕਾਸੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਰਜਞ੍ਚ ਰੇਣੁਞ੍ਚ। **ਮਹਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਭਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੋ ਆਸਾਲ਼੍ਹਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਸਕਲਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਨਕਮੇਘੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋਤਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾਧਾਪੇਤਿ ਵੂਪਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਨੇਤਿ ਪਥਵਿਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਾਪੇਤਿ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੧੦. ਕਿਮਿਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੬. ਦਸਮੇ **ਕਿਮਿਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਨ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਾ ਕਤਾ, ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਗਮੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੇਸਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਏਤਂ ਅਵੋਚ। **ਕਾਯਞ੍ਞਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵੀਆਦੀਸੁ ਕਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਦਾਮਿ ਵਾਯੋਕਾਯਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਚਕ੍ਖਾਯਤਨਂ...ਪੇ॰... ਕਬਲ਼ੀਕਾਰੋ ਆਹਾਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਰੂਪਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਰੂਪਕਾਯੋ ਨਾਮ, ਤੇਸੁ ਆਨਾਪਾਨਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਏਵਮਾਹ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚਤੂਸੁ ਕਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾਯੋਕਾਯਂ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਾ ਰੂਪਕਾਯੇ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਨਾਪਾਨਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵੇਦਨਾਞ੍ਞਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ, ਸੁਖਵੇਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿਕਾਰਨ੍ਤਿ ਪੀਤਿਪਟਿਸੰਵੇਦਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਮਨਸਿਕਾਰੰ। ਕਿੰ ਪਨ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਸਨਾਸੀਸੰ ਪਨੇਤੰ। ਯਥੇਵ ਹਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੭) ਏਤ੍ਥ ਸਞ੍ਞਾਨਾਮੇਨ ਪਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਮਨਸਿਕਾਰਨਾਮੇਨ ਝਾਨਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਠਮਪਦੇ ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਤਿਯਪਦੇ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਦਦ੍ਵਯੇ ''ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਵੇਦਨਾ ਚ ਚੇਤਸਿਕਾ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੪) ਵਚਨਤੋ ''ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਾਮੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਮਨਸਿਕਾਰਨਾਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ''ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿਕਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਸਾ ਵੇਦਨਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਨੋ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਹਿ ਤੰ ਤੰ ਸੁਖਾਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਯਤਿ, ਤੰ ਪਨ ਵੇਦਨਾਪਵਤ੍ਤਿੰ ਉਪਾਦਾਯ ''ਅਹੰ ਵੇਦਯਾਮੀ''ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਯਮਾਨੋ ਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਯਾਮੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਪਿਚ ''ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ''ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ –

> ''ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ – ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ। ਕਥੰ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ। ਕਥੰ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਪੀਤਿੰ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੰ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੨) '''ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਵਸੇਸਪਦਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ।

ਇਤਿ ਯਥੇਵ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿਸੁਖਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਇਮਿਨਾਪਿ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਵੇਦਨਾਸਙ੍ਖਾਤਮਨਸਿਕਾਰਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵੇਦਨਾ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਤੰ ''ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਨਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ ''ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਮਾਰਮ੍ਮਣੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਿਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵ ਨਾਮੇਸ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਵਸੇਨ ''ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਸੋ ਯੰ ਤੰ ਹੋਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨੰ ਪਹਾਨੰ, ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣਮੇਵ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦਨੀਵਰਣੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬਾਦਿਵਸੇਨ ਛਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬੰ ਆਦਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਇਦੰ ਨੀਵਰਣਦ੍ਵਯੰ ਆਦਿ। ਇਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਦਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਪਜਹਤੀਤਿ ਏਵੰ ਪਹਾਨਕਰਞਾਣੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪਹਾਨਞਾਣੰ ਅਪਰਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਰਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਰਮ੍ਪਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ । **ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ**

ਹੋਤੀਤਿ ਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਥਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤੀਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਸਹਜਾਤਾਨਮ੍ਪਿਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸਾਪਿ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ। ਇਧ ਆਰਮ੍ਮਣ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ**ਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਨ ਕੇਵਲਂ ਨੀਵਰਣਾਦਿਧਮ੍ਮੇ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਸੀਸੇਨ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਹਾਨਕਰਞਾਣਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਮਹਾਪਥੋ ਵਿਯ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਂਸੁਪੁਞ੍ਜੋ ਵਿਯ ਛਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਕਿਲੇਸਾ। ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਕਟਰਥਾ ਵਿਯ ਚਤੂਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਏਕੇਨ ਸਕਟੇਨ ਵਾ ਰਥੇਨ ਵਾ ਪਂਸੁਪੁਞ੍ਜਸ੍ਸ ਉਪਹਨਨਂ ਵਿਯ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦੀਹਿ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਘਾਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਏਕਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੭-੯੮੮. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਵਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜਾਥਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ? ਉਪਾਰਮ੍ਭਮੋਚਨਤ੍ਥਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਤੇ ''ਨ ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ 'ਅਸੁਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਮਾਸਂ ਵਿਹਾਸੀ'ਤਿਪਿ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਵਿਹਰਥਾ''ਤਿ ਉਪਾਰਮ੍ਭਂ ਆਰੋਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤੋ ਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਏਵਮਾਹ।

ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ''ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੭੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੭; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੭੭) ਏਵ-ਵਾਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਏਕਨ੍ਤਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਵਾ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ ਪਸ੍ਸਾਸੋ ਵਾ, ਭਗਵਤੋ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਪਾਕਟਮੇਵ ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਤਾਯਾਤਿ ਏਕਨ੍ਤਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਥ ''ਸਿਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵਾ। ਸਤ੍ਤ ਹਿ ਸੇਖਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਾ ਸੇਖਾ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵਾ ਅਸੇਖਾ ਨਾਮ, ਤਥਾਗਤਾ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਤੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੩-੧੦. ਪਠਮਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮੯-੯੯੬. ਤਤਿਯੇ **ਪਵਿਚਿਨਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਿਚਿਨਤਿ। ਇਤਰਂ ਪਦਦ੍ਵਯਂ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਦਰਥਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਯਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਹਜਾਤਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾਯ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਸਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞਾਣਂ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਂ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਪੀਤਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ ਪੀਤਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਇਮੇਸਂ ਛਨ੍ਨਂ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ ਸਾਰਥਿਨੋ ''ਅਯਂ ਓਲੀਯਤੀ''ਤਿ ਤੁਦਨਂ ਵਾ, ''ਅਯਂ ਅਤਿਧਾਵਤੀ''ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਵਲਂ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਮਾਨਸ੍ਸ ਠਿਤਾਕਾਰੋਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਮੇਸਂ ਛਨ੍ਨਂ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ

ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਂ ਕਥਿਤਂ? ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਾ ਨਾਨਾਸਰਸਲਕ੍ਖਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ।

ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਕਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ, ਆਨਾਪਾਨਮੂਲਕਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ , ਤੇਸਂ ਮੂਲਭੂਤਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਮੂਲਕਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ, ਤੇਪਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਵ। ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪੂਰਕਾ ਪਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ, ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋ ਅਰਿਯਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ। ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਾਨਿਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਮਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਵੇਲੁਦ੍ਵਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯੭. ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਿਞ੍ਚਾਪੀ**ਤਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਗਰਹਣੇਸੁ ਨਿਪਾਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਮਹਾਦੀਪਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚਂ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਅਪਾਯਾਨਂ ਅਪ੍ਪਹੀਨਭਾਵਂ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਦੀਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਦੀਪਾਨਂ। **ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਭਾਵੋ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ, ਅਧਿਪਤਿਭਾਵੋ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ, ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਰਜ੍ਜੇ, ਨ ਛੇਦਨਭੇਦਨਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚਂ। **ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਰਜ੍ਜਂ ਪਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਗ੍ਗਹਪਸਂਸਾਸੁ ਨਿਪਾਤੋ। ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪੇਨ ਹਿ ਯਾਪਨਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਨ੍ਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਅਪਾਯਾਨਂ ਪਹੀਨਭਾਵਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨਨ੍ਤਕਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਕਾਨਿ। ਤੇਰਸਹਤ੍ਥੋਪਿ ਹਿ ਵਤ੍ਥਸਾਟਕੋ ਦਸਚ੍ਛੇਦਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਨ੍ਤਕਨ੍ਤੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨਾਤਿ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇਨ। ਸੋ ਪਨਾਯਂ ਪਸਾਦੋ ਕਿਂ ਏਕੋ, ਅਨੇਕੋਤਿ? ਏਕੋਵ, ਸੋ ਮਗ੍ਗੇਨ ਆਗਤਪ੍ਪਸਾਦੋ। ਯੇਸੁ ਪਨ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਰੁਹਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ''ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਏਕੋ, ਤਸ੍ਮਾਵ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣੋ ਹੋਤਿ। ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇਯੇਵ ਪਸਾਦੋ ਚ ਪੇਮਞ੍ਚ ਗਾਰਵਞ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਂ, ਨ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ, ਧਮ੍ਮੇਯੇਵ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ , ਨ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ, ਸਙ੍ਘੇਯੇਵ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ, ਨ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾਤਿ ਏਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨੇਵ।

ਅਰਿਯਕਨ੍ਤੇਹੀਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਕਨ੍ਤੇਹਿ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ। ਪਞ੍ਚ ਹਿ ਸੀਲਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਰਗਤਾਪਿ ਅਰਿਯਾ ਨ ਕੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਪਿਯਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਖਣ੍ਡੇਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਸਦਿਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਞ੍ਹਿ ਛਿਨ੍ਨੇਕਦੇਸਾ ਪਾਤਿ ਖਣ੍ਡਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਾ ਛਿਦ੍ਦਾਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਵਿਸਭਾਗਵਣ੍ਣਾ ਗਾਵੀ ਸਬਲਾਤਿ, ਨਾਨਾਬਿਨ੍ਦੁਚਿਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਾਸਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨਂ ਸੀਲਂ ਖਣ੍ਡਂ ਨਾਮ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਂ ਛਿਦ੍ਦਂ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਬਲਂ, ਏਕਨ੍ਤਰਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਸਂ। ਤੇਸਂ ਦੋਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਖਣ੍ਡਾਦਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਭੁਜਿਸ੍ਸੇਹੀ**ਤਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸਭਾਵਕਰੇਹਿ। **ਵਿਞ੍ਞੁਪ੍ਪਸਤ੍ਥੇਹੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਪਸਂਸਿਤੇਹਿ। **ਅਪਰਾਮਟ੍ਠੇਹੀ**ਤਿ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਤਯਾ ਕਤਂ, ਇਦਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਾਮਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੇਹਿ। **ਸਮਾਧਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਂ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿਂ ਵਾ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੇਹਿ।

੨. ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋਗਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਯੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਾਦੋ ਗਹਿਤੋ। **ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੇਨ ਅਰਿਯਕਨ੍ਤਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ। **ਪਸਾਦੋ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਾਦੋ ਗਹਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੇਨ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਾਦੋ ਗਹਿਤੋਤਿ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਕਾਲੇਨ ਪਚ੍ਚੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋਗਧਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖਂ। ਯੋ ਪਨੇਸ ਗਾਥਾਯ ਆਗਤੋ ਪਸਾਦੋ, ਸੋ ਕਤਰਪਸਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਤਾਵ ''ਮਗ੍ਗਪਸਾਦੋ''ਤਿ ਆਹ, ਤਿਪਿਟਕਚੂਲਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ''ਆਗਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪ੍ਪਸਾਦੋ''ਤਿ। ਉਭੋਪਿ ਥੇਰਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸੁਭਾਸਿਤਂ। ਮਿਸ੍ਸਕਪ੍ਪਸਾਦੋ ਏਸੋਤਿ।

੩. ਦੀਘਾਵੁਉਪਾਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯੯. ਤਤਿਯੇ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚਤੂਸੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗੇਸੁ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯੇ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਕੋਟ੍ਠਾਸਿਕੇ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। **ਵਿਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖੰ।

੪-੫. ਪਠਮਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੦-੧੦੦੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਲਾਭਙ੍ਗੰ। ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦਾਦਯੋ ਪਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾ ਨਾਮ, ਤੇਪਿ ਪਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਆਗਤਾ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇ ਸੇਵਨ੍ਤੋ ਭਜਨ੍ਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸੰਸੇਵਾਦਯੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥਾਯ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗੰ ਨਾਮ, ਇਤਰੇ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗੰ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਯਙ੍ਗੰ।

੬. ਥਪਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਾਧੁਕੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਾਧੁਕਨਾਮਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੋਗਗਾਮਕੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਇਸਿਦਤ੍ਤੋ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਪੁਰਾਣੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸਦਾਰਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ। **ਮਗ੍ਗੇ ਪੁਰਿਸਂ ਠਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਕਿਰ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਨ ਭਗਵਤੋ ਗਮਨਮਗ੍ਗੋ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਭਗਵਾ ਕਾਲੇ ਵਾ ਅਕਾਲੇ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਪਮਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਥ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਮਜ੍ਝੇ ਪੁਰਿਸੰ ਠਪੇਸੁੰ।

ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੂਤਿ ਨ ਦੂਰਤੋਵ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ, ਭਗਵਾ ਪਨ ਸਕਟਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਜਙ੍ਘਮਗ੍ਗੇਨ ਅਗਮਾਸਿ, ਇਤਰੇ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਗਮੰਸੁ। **ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਠਿਤਕਾਨੰ , ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਿਵਸਭਾਗੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇਹਿ ਮੇ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਾਤੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤੰ, ਠਿਤਕੇਨਪਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਇਮੇ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਸਨੇ ਸਾਮਿਨੋ ਆਗਤਫਲਾ। ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਵ ਦਿਵਸਭਾਗੰ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨੰ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡੰ ਪਾਦਬ੍ਭਞ੍ਜਨਤੇਲਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਅਟ੍ਠਵਿਧਞ੍ਚ ਪਾਨਕੰ ਸਰਭਪਾਦਪਲ੍ਲਙ੍ਕਞ੍ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮੰਸੁ, ਆਭਤੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦੰਸੁ , ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਸੀਦਿ। **ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੂ**ਤਿ ਸੇਸਾਨਿ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਾਦੀਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਿਯਤਤ੍ਤਾ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਚਾਰਿਕਾਚਰਣਮ੍ਪਿ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਪਨਮ੍ਪਿ ਨਿਯਤੰ, ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸੇਯੇਵ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਪੇਤੀਤਿ ਨਿਯਤਤ੍ਤਾ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਆਸਨ੍ਨੇ ਨੋ ਭਗਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਕੇਵਲੰ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾਯੇਵ ਤੇਸੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ''ਇਦਾਨਿ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜੰ ਕਾਤੁੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੋਤੁੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇਸੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਥਪਤਯੋ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋਤਿ ਥਪਤਯੋ ਯਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮਯਿ ਦੂਰੀਭੂਤੇ ਅਨਪ੍ਪਕੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਆਸਨ੍ਨੇ ਅਨਪ੍ਪਕੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਮੇਤੰ ''ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ''ਤਿ। ਘਰਾਵਾਸਸ੍ਸ ਹਿ ਦੋਸੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਵੰ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਘਰਾਵਾਸੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਥ ਏਵੰ ਵੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਤੰ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਿਞ੍ਚਨਸਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਬਾਧਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਹਾਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਹਿ ਸਕਿਞ੍ਚਨਸਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਘਰਾਵਾਸੋ ਸਮ੍ਬਾਧੋਵ। **ਰਜਾਪਥੋ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਰਜਾਨੰ ਆਪਥੋ, ਆਗਮਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ**

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਪਨ ਅਕਿਞ੍ਚਨਅਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ। ਚਤੁਰਤਨਿਕੇਪਿ ਹਿ ਗਬ੍ਭੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਅਕਿਞ੍ਚਨਅਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਅਲਞ੍ਚ ਪਨ ਵੋ ਥਪਤਯੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਘਰਾਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੇਵ ਕਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਕੰ ਪੁਰਤੋ ਏਕੰ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਿਸੀਦਾਪੇਮਾਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਾਗੇਸੁ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਏਵੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਨਾਗੰ ਮਜ੍ਝੇ ਕਤ੍ਵਾ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ। **ਨਾਗੋਪਿ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਸੇਵਿਤੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਏਵੰ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। **ਤਾਪਿ ਭਗਿਨਿਯੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਮਾਦੰ ਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਾਪੀ**ਤਿ ਸਿਤਹਸਿਤਕਥਿਤਵਿਪੇਕ੍ਖਿਤਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਾਪਿ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। (ਤੇਹਿ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਨ ਅਤ੍ਤਾਪਿ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ)। ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ‘‘ਸਾਮਿਦੁਬ੍ਭੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਥਪਤਯੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਰਾਜਾ ਨਿਚ੍ਚੰ ਰਾਜਭਣ੍ਡੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ ਰਜਾਪਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਪੰਸੁਕੂਲਿਕਭਿਕ੍ਖੁੰ ਏਵੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਅਲਞ੍ਚ ਪਨ ਵੋ ਥਪਤਯੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੇਵ ਕਰੋਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਮੁਤ੍ਤਚਾਗੋਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚਾਗੋ। **ਪਯਤਪਾਣੀ**ਤਿ ਆਗਤਾਗਤਾਨੰ ਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਧੋਤਹਤ੍ਥੋ। **ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਰਤੋ**ਤਿ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੇ ਚਾਗੇ ਰਤੋ। **ਯਾਚਯੋਗੋ**ਤਿ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਕਯੁਤ੍ਤੋ। **ਦਾਨਸੰਵਿਭਾਗਰਤੋ**ਤਿ ਦਾਨੇਨ ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧਾ ਤਤੋਪਿ ਸੰਵਿਭਾਗੇ ਰਤੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਇਦੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਕਤਵਿਭਾਗੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. ਵੇਲੁਦ੍ਵਾਰੇਯਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਵੇਲੁਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਪਵੇਣਿਆਗਤਸ੍ਸ ਵੇਲੁਗਚ੍ਛਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਗਾਮੋ। **ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ। **ਸਮ੍ਫਭਾਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਮਨ੍ਤਭਾਸੇਨ। **ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਭਾਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਸਮ੍ਭਾਸੇਨ ਨਿਰਤ੍ਥਕੇਨ ਅਞ੍ਞਾਣਵਚਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮-੯. ਪਠਮਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੪-੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਞਾਤਿਕੇ**ਤਿ ਏਕੰ ਤਲ਼ਾਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਚੂਲ਼ਪਿਤਿਮਹਾਪਿਤਿਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਗਾਮਾ, ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮਕੇ। **ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੇ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾਮਯੇ ਆਵਸਥੇ। **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਿਯਾਨੰ, ਕਾਮਭਵੇਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਾਹਾਪਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਓਰਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਹਿ ਵਾ ਤੀਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿਪਿ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਬਜਾਪਾਦੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧੰ ਭਾਗੰ ਰੂਪਭਵੰ ਅਰੂਪਭਵੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਇਧੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੇਵ। **ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਮਨਸਭਾਵੋ।

ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਤਨੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਦਾਚਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਮਨ੍ਦਤਾਯ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਧਾਪਿ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਵਿਯ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਰਾਗਾਦਯੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਚ ਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਵਿਯ ਬਹਲਬਹਲਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਮਕ੍ਖਿਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਤਨੁਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਦੀਘਭਾਣਕਤਿਪਿਟਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਓਰੋਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬਹਲਾ ਕਿਲੇਸਾ। ਇਦੰ ਪਨ ਭਵਤਨੁਕਵਸੇਨ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ‘‘ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਭਵੇ

ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਭਵੇਸੁ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਮਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਇਮੰ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਕਾਮਾਵਚਰਲੋਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਦੇਵੇਸੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸੰ ਦੇਵਲੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ।

ਵਿਨਿਪਤਨੰ ਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ **ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ,** ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਵਿਨਿਪਾਤਨਸਭਾਵੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਯਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮੇਨ ਨਿਯਤੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਪਰੰ ਅਯਨੰ ਅਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ। **ਵਿਹੇਸਾਵੇਸਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਞਾਣਗਤਿੰ ਞਾਣੂਪਪਤ੍ਤਿੰ ਞਾਣਾਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਕਿਲਮਥੋਵ ਏਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਵਿਹੇਸਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿ।

ਧਮ੍ਮਾਦਾਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਮਯੰ ਆਦਾਸੰ। **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮਾਦਾਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਨਿਰਯਾਦੀਨੰਯੇਵ ਵੇਵਚਨਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਿਰਯਾਦਯੋ ਹਿ ਵਡ੍ਢਿਸਙ੍ਖਾਤਤੋ ਅਯਤੋ ਅਪੇਤਤ੍ਤਾ **ਅਪਾਯੋ,** ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ। **ਦੁਗ੍ਗਤਿ,** ਦੁਕ੍ਕਟਕਾਰਿਨੋ ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਸਾ ਨਿਪਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਿਨਿਪਾਤੋ**। ਨਵਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੦. ਤਤਿਯਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੬. ਦਸਮੇ **ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸਾ**ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਞਾਸ। **ਸਾਧਿਕਨਵੁਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਨਵੁਤਿ। **ਛਾਤਿਰੇਕਾਨੀ**ਤਿ ਛਹਿ ਅਧਿਕਾਨਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਗਾਮੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਾਤਿਮਹਾ ਅਹੋਸਿ, ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬਹੂ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੇਨ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਪਾਣਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਲਮਕਂਸੁ, ਤੇਸੁ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਏਤ੍ਤਕਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਵੇਲੁਦ੍ਵਾਰਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਰਾਜਕਾਰਾਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੭. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਰਾਜਕਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਕਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਆਰਾਮੇ, ਤੰ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੇਨ ਕਤੰ। ਪਠਮਬੋਧਿਯੰ ਕਿਰ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪਤ੍ਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪਤ੍ਤੋ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਸ ਅਞ੍ਞੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੀਲੰ ਵਾ ਸਮਾਧਿੰ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵੰ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪਤ੍ਤੋ। ਭੂਮਿਸੀਸੰ ਪਨ ਤੇਨ ਗਹਿਤੰ, ਸਚੇ ਮਯਮ੍ਪਿ ਜੇਤਵਨਸਮੀਪੇ ਆਰਾਮੰ ਕਾਰਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਮ, ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪਤ੍ਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਕਿੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਯੰ ਜੇਤਵਨਸਮੀਪੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮੰ ਕਰੋਮ, ਸਚੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਰੇਤੁੰ ਮਾ ਅਦਤ੍ਥਾਤਿ ਲਞ੍ਜੰ ਅਦਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਲਞ੍ਜੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਕਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਥਮ੍ਭੁਸ੍ਸਾਪਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਏਕਕੋਲਾਹਲੰ ਅਕਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਕੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਕੇਵਟ੍ਟਾ ਮਞ੍ਞੇ

ਮਚ੍ਛਵਿਲੋਪੋ’’ਤਿ?, ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ , ਜੇਤਵਨਸਮੀਪੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮੇ ਸਾਸਨੇਨ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰਾਪੇਹੀਤਿ।

ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ ‘‘ਥੇਰਾ, ਦੇਵ, ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਨਿਵੇਦਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਲਞ੍ਜਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਥੇਰਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ ‘‘ਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਙ੍ਖਣਂਯੇਵ ਬਜਾਕਾਸਿ – ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਚ ਸਾਮਂਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ, ਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ, ਸਾਰਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਯਾਗੁਖਾਦਨੀਯੋ ‘‘ਯਾਵ ਭਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਾਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਾਨਂ ‘‘ਤਯਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਾਰਣੇਨੇਵ ਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਅਤੀਤਕਾਰਣਂ ਆਹਰਿ – ਮਹਾਰਾਜ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਯੁਜ੍ਝਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤੀਤੇਪਿ ਇਸਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਯੁਜ੍ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਰਟ੍ਠੇਨ ਰਾਜਾ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ। ਕਦਾ ਭਗਵਾਤਿ?

ਅਤੀਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਰੁਰਟ੍ਠੇ ਭਰੁਰਾਜਾ ਨਾਮ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦ੍ਵੇ ਇਸਿਗਣਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਤੋ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ ਭਰੁਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਦ੍ਵੇ ਰੁਕ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਠਮਂ ਆਗਤੋ ਇਸਿਗਣੋ ਏਕਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਪਚ੍ਛਾਗਤੋਪਿ ਏਕਸ੍ਸਾਤਿ। ਤੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਏਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਧਾਨੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਸੁਕ੍ਖਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਕ੍ਖੇ ਆਗਤਾ ਤਾਪਸਾ ‘‘ਅਯਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਮਹਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਹੋਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਇਤਰੇਸਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸ੍ਸ ਏਕਪਦੇਸੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਿਤਾਵ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਥਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਆਚਰਿਯਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਸੁਕ੍ਖੋ, ਅਯਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਮਹਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਪਵਿਸਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪਹੋਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਤੇ ‘‘ਨ ਮਯਂ ਪਵਿਸਾਮ, ਨਿਕ੍ਖਮਥ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਕਥਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਮਨੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਂਸੁ। ਤੇ ‘‘ਹੋਤੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸ੍ਸਾਮ ਨੇ’’ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਰਜਤਮਯਞ੍ਚ ਅਕ੍ਖਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ‘‘ਏਵਰੂਪਂ, ਦੇਵ, ਤਾਪਸਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ’’ਤਿ ਨਿਵੇਦਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਕਮ੍ਮਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਵੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਯਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਇਸੀਹਿ ਗਹਿਤਂ, ਤਂ ਨੋ ਦਾਪੇਹੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸੇ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਸਿ।

ਤੇ ਬਹਿ ਠਿਤਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਦਤ੍ਵਾ ਲਭਿਂਸੂ’’ਤਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ‘‘ਇਦਂ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਰਥਪਞ੍ਜਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠੋ – ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ?, ਆਹ। ਮਹਾਰਾਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਞ੍ਞੋ ਇਸਿਗਣੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਨੋ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਦਾਪੇਹੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਸਿ। ਤਾਪਸਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਲਹਂ ਕਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤੋ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਸਿਗਣਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਲਹਂ ਕਾਰਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤਂ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਮੇਵ ਅਕਂਸੂਤਿ।

> ‘‘ਇਸੀਨਮਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਭਰੁਰਾਜਾਤਿ ਮੇ ਸੁਤਂ।
> ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਸਹ ਰਟ੍ਠੇਹਿ, ਸ ਰਾਜਾ ਵਿਭਵਙ੍ਗਤੋ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੨੫) –

ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤੀਤੇ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਕਥਾ ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਾ ਹੋਤਿ, ‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਰਿਯਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਭਣੇ, ਤਿਤ੍ਥਿਯੇ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਥਾ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯਾ ਕਾਰਿਤੋ ਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਪਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨-੩. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦੮-੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਉਦਯਗਾਮਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਯੇ ਵਡ੍ਢਿਗਾਮਿਨਿਂ। **ਮਰਣਂ ਆਗਮੇਯਜਾਸੀ**ਤਿ ਮਰਣਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯਾਸਿ ਵਾ। ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪. ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਬ੍ਬਦੁਗ੍ਗਤਿਭਯਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਦੋਭਗ੍ਗਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ।

੫. ਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਬ੍ਬਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤਭਯਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਦੋਭਗ੍ਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ।

੬. ਪਠਮਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਮਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਵੋਹਾਰਮਿਤ੍ਤਾ। **ਅਮਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਆਮਨ੍ਤਨਪਟਿਮਨ੍ਤਨਇਰਿਯਾਪਥਾਦੀਸੁ ਏਕਤੋ ਪਵਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ। **ਞਾਤੀ**ਤਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਪਕ੍ਖਿਕਾ। **ਸਾਲੋਹਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਲੋਹਿਤਾ ਭਾਤਿਭਗਿਨਿਮਾਤੁਲਾਦਯੋ।

੭. ਦੁਤਿਯਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਗਤਿਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮਞ੍ਞਥਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਭੂਤੇਸੁ ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਭਾਵੇਨ ਹਿ ਘਨਸਣ੍ਠਿਤਾਯ ਪਥਵਿਧਾਤੁਯਾ ਵਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਪੁਰਿਮਭਾਵੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾਵ ਹੋਤਿ। ਉਚ੍ਛੁਰਸਾਦਿਭਾਵੇਨ ਚ ਯੂਸਾਕਾਰਸਣ੍ਠਿਤਾਯ ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਘਨਪਥਵਿਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਪੁਰਿਮਭਾਵੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਬਨ੍ਧਨਲਕ੍ਖਣਾਵ ਹੋਤਿ। **ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਗਤਿਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਞ੍ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ, ਇਧ ਪਨ ਪਸਾਦਫਲਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਤਂ ਗਤਿਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਰਾਜਕਾਰਾਮਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਸਰਣਾਨਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਪਠਮਮਹਾਨਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੭-੧੮. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਇਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਹਿ ਸਮਿਦ੍ਧਂ। **ਫੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੁਪਗਸੀਸੂਪਗਗੀਵੂਪਗਾਦਿਅਲਙ੍ਕਾਰਵਸੇਨ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਂ। **ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮਨੁਸ੍ਸਂ। **ਸਮ੍ਬਾਧਬ੍ਯੂਹ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯੂਹਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਵਿਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਰਚ੍ਛਾਯੋ, ਯਾ ਪਵਿਟ੍ਠਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਸਮ੍ਬਾਧਾ ਬ੍ਯੂਹਾ ਬਹੁਕਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸਮ੍ਬਾਧਬ੍ਯੂਹਂ**। ਇਮਿਨਾਪਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਘਨਵਾਸਮੇਵ ਦੀਪੇਤਿ। **ਭਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਧਤਚਾਰਿਨਾ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੩. ਗੋਧਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧੯. ਤਤਿਯੇ **ਭਗਵਾਵ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਵਾ ਅਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ** ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਸੋ ਸਕ੍ਕੋ ਤੀਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵਂ, ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਭਗਵਾਵ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਆਹ।

ਕੋਚਿਦੇਵ ਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਏਕਤੋ ਅਸ੍ਸ ਭਗਵਾ, ਏਕਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਨਾਨਾਲਦ੍ਧਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਾਦਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਏਕਤੋ ਅਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਏਕਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਏਕਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨੇਵਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵਾਦਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਦੇਥ, ਤਮੇਵਾਹਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ਨਨੁ ਚ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਰਤਨਤ੍ਤਯੇ ਪਸਾਦਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਏਸ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਯ। ਏਵਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਯ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਥੇਯ੍ਯ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਕਲ੍ਯਾਣਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਮੇਵ ਕੁਸਲਮੇਵ ਵਦਾਮਿ, ਨ ਕਲ੍ਯਾਣਕੁਸਲਵਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚਸ੍ਸ ਅਨਵਜ੍ਜਨਦੋਸੋ ਏਸੋਤਿ।

੪. ਪਠਮਸਰਣਾਨਿਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਇਧ ਮਹਾਨਾਮ ਏਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਨ ਕੇਵਲਂ ਸਰਣਾਨਿ ਏਵ ਅਪਾਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋ, ਇਮੇਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਮਤ੍ਤਸੋ ਨਿਜ੍ਝਾਨਂ ਖਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਮਾਣੇਨ ਚ ਓਲੋਕਨਂ ਖਮਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਗਨ੍ਤਾ ਨਿਰਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਿ ਅਪਾਯਤੋ ਪਰਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ, ''ਅਗਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਂ ਪੇਮਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮਹਾਸਾਲਾ**ਤਿ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਸਾਰਰੁਕ੍ਖੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਮਰਣਕਾਲੇ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਦਿਯੀ**ਤਿ ਮਰਣਸਮਯੇ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੫. ਦੁਤਿਯਸਰਣਾਨਿਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦੁਕ੍ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਮਖੇਤ੍ਤਂ। **ਦੁਬ੍ਭੂਮ**ਨ੍ਤਿ ਊਸਰਭੂਮਿਂ ਲੋਣੂਪਹਤਂ। **ਖਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਭਿਨ੍ਨਾਨਿ। **ਪੂਤੀਨੀ**ਤਿ ਉਦਕੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਪੂਤਿਭਾਵਂ ਆਪਨ੍ਨਾਨਿ। **ਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਹਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰੋਜਭਾਵਂ ਗਤਾਨਿ। **ਅਸਾਰਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਾਦਿਨ੍ਨਸਾਰਾਨਿ ਅਗਹਿਤਸਾਰਾਨਿ। **ਅਸੁਖਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਨ ਕੋਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਾਨਿ। **ਸੁਖਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਅਚਲਿਤਾਨਿ।

੬. ਪਠਮਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਠਾਨਸੋ ਵੇਦਨਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਖਣੇਨ ਵੇਦਨਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਯ੍ਯ। **ਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ **ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ। **ਤਸ੍ਮਾ ਸਦ੍ਧਞ੍ਚ ਸੀਲਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਗਾਥਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾ ਏਵ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੋ ਨਾਮ।

੭. ਦੁਤਿਯਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨੩. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਮਰਣਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯਹੇਤੁਕਂ ਮਰਣਭਯਂ **ਗਿਹਿਸਾਮੀਚਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸਰਣਾਨਿਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨੭. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਾ ਕੁਸਲਾਭਿਸਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਨਦਿਯੋ ਕੁਸਲਨਦਿਯੋ। **ਸੁਖਸ੍ਸਾਹਾਰਾ**ਤਿ ਸੁਖਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾ।

੪. ਪਠਮਦੇਵਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਦੇਵਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਦੇਵਾਨਂ ਞਾਣੇਨ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਪਦਾਨਿ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਯੋਦਪਨਤ੍ਥਾਯ ਜੋਤਨਤ੍ਥਾਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਫਲਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਟ੍ਠੇਨ ਦੇਵਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ।

੮. ਵਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਾਰਂਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਪਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਠਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਏਵ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਦੇਸਨਾ ਪਨ ਏਵਂ ਕਤਾ।

੧੦. ਨਨ੍ਦਿਯਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੬. ਦਸਮੇ **ਦਿਵਾ ਪਵਿਵੇਕਾਯ ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਵਾ ਪਵਿਵੇਕਤ੍ਥਾਯ ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥਾਯ । **ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਗਾਥਕਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਅਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੭. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਸਙ੍ਖਜੇਯਜੋ**ਤਿ ਆਲ੍ਹਕਗਣਨਾਯ ਅਸਙ੍ਖਜੇਯਜੋ, ਯੋਜਨਵਸੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਜਾ ਅਤ੍ਥਿ। **ਬਹੁਭੇਰਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਨਂ ਭੇਰਵਾਰਮ੍ਮਣਾਨਂ ਵਸੇਨ ਬਹੁਭੇਰਵਂ। **ਪੁਥੂ**ਤਿ ਬਹੂ। **ਸਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਦਮਾਨਾ। **ਉਪਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੨. ਦੁਤਿਯਅਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਯਾਨਿਮਾ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਸੰਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਸਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸੰਭਜ੍ਜੇ ਏਤਾ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਏਕੀਭਵਨ੍ਤਿ, ਨਿਰਨ੍ਤਰਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਤਤਿਯਅਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩੯. ਤਤਿਯੇ **ਪੁਞ੍ਞਕਾਮੋ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੋ। **ਕੁਸਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। **ਭਾਵੇਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਅਮਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਨਤ੍ਥਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਧਮ੍ਮਸਾਰਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਿਯਫਲਂ ਧਮ੍ਮਸਾਰੋ, ਅਧਿਗਮੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਧਮ੍ਮਸਾਰਾਧਿਗਮੋ, ਅਧਿਗਤਫਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਯੇ ਰਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯੇ ਰਤੋ।

੪. ਪਠਮਮਹਦ੍ਧਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧੇਨ ਅਰਿਯਧਨੇਨ ਅਡ੍ਢੋ ਚੇਵ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਚ। ਤੇਨੇਵ ਭੋਗੇਨ **ਮਹਾਭੋਗੋ**। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸਗਾਥਕਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸਪ੍ਪਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ

੨. ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪੮. ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੇ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵੇਸਾਨਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ, ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਾਸਨੇ ਤਨ੍ਤਿ ਪਵੇਣੀ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੩. ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪੯. ਤਤਿਯੇ **ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਜਨੇਸੁ ਏਕੋ। ਬੁਦ੍ਧਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਵਿਸਾਖੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਉਗ੍ਗੋ ਗਹਪਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋ, ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ, ਮਹਾਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਜਨਾ ਪਞ੍ਚਸਤਉਪਾਸਕਪਰਿਵਾਰਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਤੇਸੁ ਏਸ ਅਞ੍ਞਤਰੋ।

ਗਮ੍ਭੀਰਾਤਿ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਾ ਸਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਾਦਯੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਾ ਚੇਤਨਾਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਦਯੋ। **ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਥਦੀਪਕਾ ਅਸਙ੍ਖਤਸੰਯੁਤ੍ਤਾਦਯੋ। **ਸੁਞ੍ਞਤਪ੍ਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਾਦੀਪਕਾ ਖਜ੍ਜਨਿਕਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਦਯੋ। **ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਵੋ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚਨ੍ਦੋਪਮਪਟਿਪਦਂ ਰਥਵਿਨੀਤਪਟਿਪਦਂ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦਂ ਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਹਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੇਸਂ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਅਸਯ੍ਹਭਾਰਂ ਆਰੋਪੇਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ? ਏਤੇ ਕਿਰ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਂ ਯਾਚਿਂਸੁ, ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਭਾਰਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਵਿਯ ''ਓਵਦਤੁ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਸਯ੍ਹਭਾਰਂ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਨ ਖੋ ਨੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਖੋ ਏਤਂ। ਨਕਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਨ੍ਧਿਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਂ ਯਾਚਥ, ਤਸ੍ਮਾ।

੪. ਗਿਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਨ ਖੋ ਪਨੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਖੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਤੰ। **ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਉਪਾਸਕੋ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਸ੍ਸਾਸਨੀਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਕਰੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। **ਅਸ੍ਸਾਸਤਾਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਤੁ ਆਯਸ੍ਮਾ। **ਮਾਰਿਸੋ**ਤਿ ਮਰਣਪਟਿਬਦ੍ਧੋ। **ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਮਰਣਸਭਾਵੋ। **ਅਧਿਮੋਚੇਹੀ**ਤਿ ਠਪੇਹਿ। **ਅਧਿਮੋਚਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਠਪਿਤੰ। **ਏਵੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਯਦਿਦੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਇਦੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਸਿਯਾ, ਨ ਤੰ ਵਦਾਮਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤੇਸੁ ਚੇਵ ਅਸੀਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤੇਸੁ ਚਾਤਿ ਆਗਮਨੀਯਗੁਣੇਸੁ ਪਮਾਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਉਪਾਸਕਾਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ।

੯. ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫੫. ਨਵਮੇ **ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਸੇਕ੍ਖਾ ਪਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪਞ੍ਞੋ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਰਤੋ **ਪਞ੍ਞਾਬੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸਪ੍ਪਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਮਹਾਪਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੰ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੪) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਸਚ੍ਚਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਸਮਾਧਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭੧. ਸਚ੍ਚਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਾਧਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ – ''ਏਵਮੇਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ, ਵਿਸੇਸਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, "ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ"ਨ੍ਤਿ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਭੂਤਾਦਿਵਸੇਨ ਕਾਰਣਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਮਾ ਸਮਾਹਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਸਮਾਹਿਤੇਹਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ। ਤਥਾ ਯਸ੍ਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਪਾਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੇਸੁ ਅਪਰਿਮਾਣਾ ਵਣ੍ਣਾ ਅਪਰਿਮਾਣਾਨਿ ਪਦਬਜਞ੍ਜਨਾਨਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਂ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਵਂ ਨੋ ਵਟ੍ਟਂ ਨ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ।

੨. ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭੨. ਦੁਤਿਯਂ ਕਾਯਵਿਵੇਕਵਿਕਲਾਨਂ ਕਾਯਵਿਵੇਕਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩. ਪਠਮਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭੩-੭੫. ਤਤਿਯੇ **ਅਭਿਸਮਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਸਮਯਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਸਨਾਵਚਰਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮੇਸੁ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਅਭਿਲਾਪੇਨ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਪਨ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨੇਤਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੬. ਦੁਤਿਯਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਕਾਸੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਕਾਸਯਿਂਸੁ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਸਮਣਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਾ।

੧੦. ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮੦. ਦਸਮੇ **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧਂ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਤ੍ਤਾ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਕਥਂ। **ਰਾਜਕਥ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ''ਮਹਾਸਮ੍ਮਤੋ ਮਨ੍ਧਾਤਾ ਧਮ੍ਮਾਸੋਕੋ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤਕਥਾ **ਰਾਜਕਥਾ**। ਏਸ ਨਯੋ **ਚੋਰਕਥਾ**ਦੀਸੁ। ਤੇਸੁ ''ਅਸੁਕੋ ਰਾਜਾ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਗੇਹਸਿਤਕਥਾਵ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ ਹੋਤਿ। ''ਸੋਪਿ ਨਾਮ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਖਯਂ ਗਤੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਚੋਰੇਸੁਪਿ ''ਮੂਲਦੇਵੋ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਮੇਘਮਾਲੋ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ''ਅਹੋ ਸੂਰਾ''ਤਿ ਗੇਹਸਿਤਕਥਾਵ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ। ਯੁਦ੍ਧੇਪਿ ਭਾਰਤਯੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ''ਅਸੁਕੇਨ ਅਸੁਕੋ ਏਵਂ ਮਾਰਿਤੋ ਏਵਂ ਵਿਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਕਾਮਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਕਥਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ, ''ਤੇਪਿ ਨਾਮ ਖਯਂ ਗਤਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਅਨ੍ਨਾਦੀਸੁ ''ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਧਵਨ੍ਤਂ ਰਸਵਨ੍ਤਂ ਫਸ੍ਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਖਾਦਿਮ੍ਹ ਭੁਞ੍ਜਿਮ੍ਹ ਪਿਵਿਮ੍ਹ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਕਾਮਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ

ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਨਂ ਪਾਨਂ ਵਤ੍ਥਂ ਸਯਨਂ ਮਾਲਂ ਗਨ੍ਧਂ ਵਿਲੇਪਨਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਦਮ੍ਹ, ਚੇਤਿਯੇ ਪੂਜਂ ਅਕਰਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਞਾਤਿਕਥਾਦੀਸੁਪਿ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਾ, ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯਂ ਏਵਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਵਿਚਰਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਪਿ ਨੋ ਞਾਤਕਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਾ, ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯਂ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪਾਹਨਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। **ਗਾਮਕਥਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਦੁਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਸੁਭਿਕ੍ਖਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵਾ, ‘‘ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨਿਗਮਨਗਰਜਨਪਦਕਥਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਤ੍ਥਿਕਥਾਪਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੂਰਕਥਾ**ਪਿ ‘‘ਨਨ੍ਦਿਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਯੋਧੋ ਸੂਰੋ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਖਯਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਰਾਕਥਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਸਾਪਿ ਚੇਸਾ ਸੁਰਾਕਥਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਸੁਰਾ ਪੀਤਾ ਰਤਿਜਨਨੀ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਦੀਨਵਵਸੇਨ ਪਨ ‘‘ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਿਸਿਖਾਕਥਾ**ਪਿ ‘‘ਅਸੁਕਵਿਸਿਖਾ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਦੁਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ’’ਤਿ ਵਾ, ‘‘ਅਸੁਕਵਿਸਿਖਾਯ ਵਾਸਿਨੋ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਏਚ੍ਚੇਵਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥਾ**ਤਿ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਕਥਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਕਥਾ ਵਾ। ਸਾਪਿ ‘‘ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਨਚ੍ਚਿਤੁਂ ਗਾਯਿਤੁਂ ਛੇਕਾ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥਾਤਿ ਅਤੀਤਞਾਤਿਕਥਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਮਾਨਞਾਤਿਕਥਾਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਨਾਨਤ੍ਤਕਥਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਕਥਾਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਅਵਸੇਸਾ ਨਾਨਾਸਭਾਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਾ। **ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕਾ**ਤਿ ‘‘ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਕੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ, ਅਸੁਕੇਨ ਨਾਮ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ, ਕਾਕੋ ਸੇਤੋ ਅਟ੍ਠੀਨਂ ਸੇਤਤ੍ਤਾ, ਬਲਾਕਾ ਰਤ੍ਤਾ ਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਾ ਲੋਕਾਯਤਵਿਤਣ੍ਡਸਲ੍ਲਾਪਕਥਾ। **ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕਾ** ਨਾਮ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਸਾਗਰੋ, ਸਾਗਰਦੇਵੇਨ ਖਨਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾਗਰੋ, ਖਤੋ ਮੇਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਨਿਵੇਦਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮੁਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕਕਥਾ। ਇਤਿ ਭਵੋ ਇਤਿ ਅਭਵੋਤਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਾਰਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਕਥਾ **ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਾ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਵੋਤਿ ਸਸ੍ਸਤਂ, ਅਭਵੋਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਂ। ਭਵੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿ, ਅਭਵੋਤਿ ਹਾਨਿ। ਭਵੋਤਿ ਕਾਮਸੁਖਂ, ਅਭਵੋਤਿ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ। ਇਤਿ ਇਮਾਯ ਛਬ੍ਬਿਧਾਯ ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਾਤ੍ਤਿਂਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਪਠਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨. ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਬਾਰਾਣਸਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ**ਤਿ ਇਸੀਨਂ ਪਤਨੁਪ੍ਪਤਨਵਸੇਨ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਮਿਗਾਨਂ ਅਭਯਦਾਨਵਸੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਿਗਦਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਆਰਾਮੇ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਇਸਯੋ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੇ ਕਤਮੁਖਧੋਵਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਾ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਇਸਯੋਪੇਤ੍ਥ ਓਤਰਣਵਸੇਨ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਉਪੋਸਥਤ੍ਥਞ੍ਚ ਅਨੁਪੋਸਥਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਂ ਪਟਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਤਤੋਵ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਸੀਨਂ ਪਤਨੁਪ੍ਪਤਨਵਸੇਨ ਤਂ ‘‘ਇਸਿਪਤਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਕਤਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਪਰਾਜਿਤਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਾਰਬਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਾਵਸਾਨੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਉਨ੍ਨਾਦੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤਾਹਾਨਿ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਆਯਾਚਿਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨੋ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਕਾਮੋ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਤਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਪਦਸ੍ਸ ਸਹ ਸਮੁਦਾਹਾਰੇਨ ਸਮੁਦਾਹਾਰਨਿਗ੍ਘੋਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਉਪਰਿ ਭਵਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਮਯੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਸਙ੍ਖਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਯ ਸੂਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਮੇਤਿ, ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਯ ਆਸਾਲ੍ਹਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ ''ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਤਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਗਿਹਿਸਂਯੋਜਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੁਪਗਤੇਨ। **ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਨ ਵਲਞ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾ । **ਯੋ ਚਾਯਂ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਯੋ ਚ ਅਯਂ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕਾਮਸੁਖਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ। **ਹੀਨੋ**ਤਿ ਲਾਮਕੋ। **ਗਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਗਾਮਵਾਸੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕੋ। **ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲਜਨੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣੋ। **ਅਨਰਿਯੋ**ਤਿ ਨ ਅਰਿਯੋ ਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ ਨ ਉਤ੍ਤਮੋ ਨ ਵਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕੋ। **ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੋ**ਤਿ ਨ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੋ, ਹਿਤਸੁਖਾਵਹਕਾਰਣਂ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲਮਥਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਕਣ੍ਟਕਾਪਸ੍ਸਯਸੇਯ੍ਯਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਮਾਰਣੇਹਿ ਦੁਕ੍ਖਾਵਹੋ।

ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਂ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਚਕ੍ਖੁਕਰਣੀ**। ਦੁਤਿਯਪਦਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਉਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਅਭਿਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮ੍ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਸਚ੍ਚਕਥਾਪਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨੇਵ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੫੨੯) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾ।

ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚਞਾਣਕਿਚ੍ਚਞਾਣਕਤਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਰਿਵਟ੍ਟਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ, ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਯਥਾਭੂਤਂ ਞਾਣਂ **ਸਚ੍ਚਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁਯੇਵ ''ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਪਹਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਜਾਨਨਞਾਣਂ **ਕਿਚ੍ਚਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ''ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਂ ਪਹੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਭਾਵਜਾਨਨਞਾਣਂ **ਕਤਞਾਣਂ** ਨਾਮ। **ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਚ੍ਚੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰਂ। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਾਨਂ ਦ੍ਵਾਦਸਨ੍ਨਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋਵ।

ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣੇ ਚੇਵ ਦੇਸਨਾਞਾਣੇ ਚ। ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰਂ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਮ੍ਪਿ, ਇਸਿਪਤਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰਾਯ ਸਚ੍ਚਦੇਸਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਦੇਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਨਾਮ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਰੇ ਪਵਤ੍ਤਞਾਣਮੇਵ। ਇਮਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ , ਤਾਵ ਨਂ ਭਗਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ, ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਪਵਤ੍ਤਿਤੇ ਚ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਭੁਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਭੂਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾ। **ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ – ''ਏਤਂ ਭਗਵਤਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਅਨੁਸਾਵਯਿਂਸੁ। **ਓਭਾਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋਭਾਸੋ। ਸੋ ਹਿ ਤਦਾ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। **ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਵਤ, ਭੋ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਉਦਾਨਸ੍ਸ ਉਦਾਹਾਰਨਿਗ੍ਘੋਸੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

੯. ਸਙ੍ਕਾਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮੯. ਨਵਮੇ **ਅਪਰਿਮਾਣਾ ਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ**ਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਵੇਵਚਨੰ, ਵਣ੍ਣਾਨੰ ਵਾ ਏਕਦੇਸਾ ਯਦਿਦੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਨਾਮ। **ਸਙ੍ਕਾਸਨਾ**ਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋ। ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਯਮਾਨੇ ਵਣ੍ਣਾਦੀਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

੧੦. ਤਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯੦. ਦਸਮੇ ਸਭਾਵਾਵਿਜਹਨਟ੍ਠੇਨ **ਤਥੰ**। ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਭਾਵਸ੍ਸ ਅਮੋਘਤਾਯ **ਅਵਿਤਥੰ**। ਨ ਹਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਦੁਕ੍ਖੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞਭਾਵਾਨੁਪਗਮੇਨ **ਅਨਞ੍ਞਥੰ**। ਨ ਹਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮੁਦਯਾਦਿਭਾਵੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। **ਸਮੁਦਯਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ।

ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਕੋਟਿਗਾਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੋਟਿਗਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਨਨੁਬੋਧਾ**ਤਿ ਅਨਨੁਬੁਜ੍ਝਨੇਨ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨੇਨ।

੨. ਦੁਤਿਯਕੋਟਿਗਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਫਲਪਞ੍ਞਾਨੰ ਨਾਮੰ।

੭. ਤਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਥਾਨਿ ਅਵਿਤਥਾਨਿ ਅਨਞ੍ਞਥਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਿਯਾਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਨ ਹਿ ਵਿਤਥਾਨਿ ਅਰਿਯਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਤੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ।

੮. ਲੋਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਿਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ "ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀ"**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਰਿਯੇਨ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਤਾਨਿ ਅਰਿਯਸਨ੍ਤਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਸਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਗਵਮ੍ਪਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੦. ਦਸਮੇ **ਸਹਞ੍ਚਨਿਕੇ**ਤਿ ਸਹਞ੍ਚਨਿਯਨਗਰੇ। **ਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਮ੍ਪਿ ਸੋ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਏਕਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਏਕਪਟਿਵੇਧੋਵ ਕਥਿਤੋ।

ਕੋਟਿਗਾਮਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸੀਸਪਾਵਨਵੱਗੋ

੧. ਸੀਸਪਾਵਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਯਦਿਦਂ ਉਪਰੀ**ਤਿ ਯਾਨਿ ਇਮਾਨਿ ਉਪਰਿ। **ਸੀਸਪਾਵਨੇ**ਤਿ ਸੀਸਪਾਰੁਕ੍ਖੇ।

੨. ਖਦਿਰਪਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਨਭਿਸਮੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਅਨਭਿਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪਰਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਮ੍ਹਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਾ ਪਰਂ ਨਿਰਯਮ੍ਪਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਮ੍ਪਿ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਮ੍ਪਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਮ੍ਪਿ, ਦੇਵਲੋਕਮ੍ਪਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਤ੍ਤਿਸਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਏਵਞ੍ਚੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਂ ਚੇ ਏਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਸਤ੍ਤਿਸਤੇਹਿ ਹਞ੍ਞਮਾਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੇਹਿ ਸਹੇਵੇਸ ਸਚ੍ਚਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯. ਇਨ੍ਦਖੀਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦੯. ਨਵਮੇ **ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ। ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਇਧ ਮੁਖਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

੧੦. ਵਾਦਤ੍ਥਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੦. ਦਸਮੇ **ਸਿਲਾਯੂਪੋ**ਤਿ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭੋ। **ਸੋਲ਼ਸਕੁਕ੍ਕੁਕੋ**ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਤ੍ਥੋ। ਸੋਲ਼ਸਕੁਕ੍ਕੂਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਨੇਮਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਵਾਟਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। **ਅਟ੍ਠ ਕੁਕ੍ਕੂ ਉਪਰਿਨੇਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਹਤ੍ਥਾ ਆਵਾਟਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। **ਭੁਸਾ**ਤਿ ਬਲਵਤੀ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸੀਸਪਾਵਨਵੱਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਪਪਾਤਵੱਗੋ

੧. ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸੁਮਾਗਧਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ। **ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ, ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਕਤਾ, ਕੇਨ ਮਹਾਪਥਵੀ, ਕੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ, ਕੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ, ਕੇਨ ਪਬ੍ਬਤਾ, ਕੇਨ ਅਮ੍ਬਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਯੋ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ।

විਚੇਤੋਤਿ විਗਤਚਿਤ੍ਤੋ විਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ වਾ। **ਭੂਤੰਯੇව ਅਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਅਸੁਰਾ ਸਮ੍ਬਰਿਮਾਯਂ ਸਮ੍ਪਰਿවਤ੍ਤੇਤ੍වਾ ਯਥਾ ਨੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਆਰੁਹਨ੍ਤੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍වਾ, ਭਿਸਮੁਲ਼ਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਪවਿਸਨ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏවਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ''ਭੂਤੰਯੇව ਅਦ੍ਦਸਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਦੇවਾਨਂਯੇව ਮੋਹਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਦੇවਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਹਯਨ੍ਤਾ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ।

੨-੩. ਪਪਾਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿවਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੨-੧੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਟਿਭਾਨਕੂਟੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਮਹਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਤਸਦਿਸੋ ਮਰਿਯਾਦਪਾਸਾਣੋ। ਤਤਿਯੇ **ਅਨਿਟ੍ਠਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਸਭਾවਂ।

੪. ਕੂਟਾਗਾਰਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਹੇਟ੍ਠਿਮਂ ਘਰਂ ਅਕਰਿਤ੍වਾ**ਤਿ ਥਮ੍ਭਭਿਤ੍ਤਿਪਾਦੁਸ੍ਸਾਪਨਾਦਿਨਾ ਘਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗਂ ਅਕਤ੍වਾ।

੫. වਾਲਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਸਿਪ੍ਪੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨਸਾਲਾਯਂ। **ਉਪਾਸਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਣ੍ਡਖਿਪਨਸਿਪ੍ਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ। **ਅਸਨਂ ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਣ੍ਡਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਨ੍ਤੇ। **ਪੋਙ੍ਖਾਨੁਪੋਙ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਕਣ੍ਡਂ ਖਿਪਿਤ੍වਾ ਯਥਾ ਅਸ੍ਸ ਸਰਸ੍ਸ ਪੋਙ੍ਖਂ විਜ੍ਝਤਿ, ਅਪਰਂ ਅਨੁਪੋਙ੍ਖਂ ਨਾਮ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪੋਙ੍ਖਂ, ਪੁਨ ਅਪਰਂ ਤਸ੍ਸ ਪੋਙ੍ਖਨ੍ਤਿ ਏවਂ ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੇ ਨਾਮ। **ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭවਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰਂ। **ਸਤ੍ਤਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ වਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿවਿਜ੍ਝੇਯਜਾ**ਤਿ ਏਕਂ වਾਲਂ ਸਤ੍ਤਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍වਾ, ਤਸ੍ਸ ਏਕਂ ਭੇਦਂ ਗਹੇਤ੍වਾ, වਾਤਿਙ੍ਗਣਮਜ੍ਝੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍වਾ, ਅਪਰਂ ਭੇਦਂ ਕਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍වਾ, ਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਕਣ੍ਡਬਦ੍ਧਾਯ ਕੋਟਿਯਾ ਤਂ වਾਤਿਙ੍ਗਣਬਦ੍ਧਕੋਟਿਂ ਪਟਿවਿਜ੍ਝੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏවਂ ਦੁਪ੍ਪਟਿවਿਜ੍ਝਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ।

੭. ਪਠਮਛਿਗ੍ਗਲ਼ਯੁਗਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਖਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਖਾਦਨਂ। **ਦੁਬ੍ਬਲਖਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਬਲවਨ੍ਤੇਹਿ ਮਚ੍ਛਾਦੀਹਿ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਂ ਮਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਖਾਦਨਂ।

੮. ਦੁਤਿਯਛਿਗ੍ਗਲ਼ਯੁਗਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਮਹਾਪਥවੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਕවਾਲ਼ਗਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਮਹਾਪਥවੀ। **ਅਧਿਚ੍ਚਮਿਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਧਿਚ੍ਚੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਂ ਸਚੇ ਤਂ ਯੁਗਂ ਨ ਪੂਤਿ ਭවੇਯਜ, ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਂ ਨ ਸੁਸ੍ਸੇਯਜ, ਸੋ ਚ ਕਚ੍ਛਪੋ ਨ ਮਰੇਯਜ, ਅਪਿ ਨਾਮ ਯਦਿਚ੍ਛਾවਸੇਨ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏවਂ ਅਧਿਚ੍ਚਮਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖවੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਸੀවਤ੍ਥੇਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਯੁਗਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਚਕ੍ਕවਾਲ਼ਮੁਖවਟ੍ਟਿਯਂ ਠਿਤੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਯੁਗਸ੍ਸ ਹਿ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਧਕਚ੍ਛਪਸ੍ਸ ਗੀවਾਯ ਪවੇਸਨਂ වਿਯ ਮਨੁਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੋ ਅਧਿਚ੍ਚਪਟਿਲਾਭੀ। ਦਕ੍ਖਿਣਚਕ੍ਕවਾਲ਼ਮੁਖවਟ੍ਟਿਯਂ ਠਿਤੇਨ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਯੁਗਂ ਪਤ੍වਾ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੇਨ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੁਪਰਿ ਆਰੁਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੇਨ ਗੀවਪ੍ਪවੇਸਨਂ වਿਯ ਤਥਾਗਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਅਧਿਚ੍ਚਤਰਸਮ੍ਭවੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕවਾਲ਼ਮੁਖවਟ੍ਟਿਯਂ ਠਿਤੇਨ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਯੁਗਦ੍වਯਂ ਪਤ੍වਾ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੇਨ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੁਪਰਿ ਆਰੁਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਛਿਗ੍ਗਲ਼ੇਨ ਗੀවਪ੍ਪවੇਸਨਂ වਿਯ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪවੇਦਿਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮවਿਨਯਸ੍ਸ ਦੀਪਨਂ ਅਧਿਚ੍ਚਤਰਸਮ੍ਭවਂ। ਉਤ੍ਤਰਚਕ੍ਕවਾਲ਼ਮੁਖවਟ੍ਟਿਯਂ ਠਿਤੇਨ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ

ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਯੁਗਤ੍ਤਯਂ ਪਤ੍ਵਾ ਛਿਗ੍ਗਲੇਨ ਛਿਗ੍ਗਲੁਪਰਿ ਆਰੁਲ੍ਹਸ੍ਸ ਛਿਗ੍ਗਲੇਨ ਗੀਵਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਵਿਯ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਵੇਧੋ ਅਤਿਵਿਯ ਅਧਿਚ੍ਚਤਰਸਮ੍ਭਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਵਮਾਦੀਨਿ ਅਭਿਸਮਯਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵਾਤਿ।

ਪਪਾਤਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਅਭਿਸਮਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨੧. ਅਭਿਸਮਯਵਗ੍ਗੋ ਨਿਦਾਨਵਗ੍ਗੇ ਅਭਿਸਮਯਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ।

੭. ਪਠਮਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੩. ਪਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩੩. ਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲੇ **ਅਰਿਯੇਨ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਨ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ।

੪. ਸੁਰਾਮੇਰਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩੪. **ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੁਰਾ** ਨਾਮ ਪਿਟ੍ਠਸੁਰਾ, ਓਦਨਸੁਰਾ, ਪੂਵਸੁਰਾ, ਕਿਣ੍ਣਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਭਾਰਸਂਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ। **ਮੇਰਯਂ** ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਾਸਵੋ, ਫਲਾਸਵੋਤਿ, ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯੋ ਕੋਚਿ ਆਸਵੋ। **ਮਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਤਦੇਵ ਉਭਯਂ, ਯਂ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਸੁਰਾਸਵਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਂ ਮਦਨੀਯਂ। ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਤਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਪਮਾਦਸ੍ਸ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ **ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਂ** ਨਾਮ, ਤਤੋ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬-੭. ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩੬-੩੭. **ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਹਿਤਾ, ਮਾਤਰਿ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਿਤੁਹਿਤਾ ਪੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ।

੮-੯. ਸਾਮਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩੮-੩੯. ਸਮਣਾਨਂ ਹਿਤਾ **ਸਾਮਞ੍ਞਾ**। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਹਿਤਾ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾ**। ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂਯੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

੧੦. ਪਚਾਯਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪੦. **ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਿਨੋ**ਤਿ ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪਚਾਯਿਨੋ, ਨੀਚਵੁਤ੍ਤਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮. ਦੁਤਿਯਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੮. ਬੀਜਗਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪੮. **ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ**ਤਿ ਮੂਲਬੀਜਂ, ਖਨ੍ਧਬੀਜਂ, ਫਲੁਬੀਜਂ, ਅਗ੍ਗਬੀਜਂ, ਬੀਜਬੀਜਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਸ੍ਸ ਬੀਜਗਾਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨੀਲਤਿਣਰੁਕ੍ਖਾਦਿਕਸ੍ਸ ਭੂਤਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਸਮਾਰਮ੍ਭਾ, ਛੇਦਨਪਚਨਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵਿਕੋਪਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯. ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪੯. **ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ**ਤਿ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਭੋਜਨਾ, ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਕਾਲਿਕਪਰਿਭੋਗਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੦. ਮਾਲਾਦੀਸੁ **ਮਾਲਾ**ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਪ੍ਫਂ। **ਗਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ। **ਵਿਲੇਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਵਿਰਾਗਕਰਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਊਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਮਣ੍ਡੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਗਨ੍ਧਵਸੇਨ ਛਵਿਰਾਗਵਸੇਨ ਚ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਵਿਭੂਸੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਠਾਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਰਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਤਾਨਿ ਮਾਲਾਧਾਰਣਾਦੀਨਿ ਮਹਾਜਨੋ ਕਰੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯. ਤਤਿਯਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਨਚ੍ਚਗੀਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੧. ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਨਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ ਵਿਸੂਕਂ ਪਟਾਣੀਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਂ**। ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਚ੍ਚਨਨਚ੍ਚਾਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਨਚ੍ਚਾ ਚ ਗੀਤਾ ਚ ਵਾਦਿਤਾ ਚ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਯੂਰਨਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚਾਦੀਨਂ ਵਿਸੂਕਭੂਤਾ ਦਸ੍ਸਨਾ ਚਾਤਿ **ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਾ**। ਨਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਯੋਜੇਤੁਂ ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਪਯੋਜਾਪੇਤੁਂ ਵਾ ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਵਾ ਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

੨. ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੨. **ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ। **ਮਹਾਸਯਨਂ** ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਥਰਣਂ, ਤਤੋ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਜਾਤਰੂਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੩. **ਜਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣੋ – ਲੋਹਮਾਸਕੋ, ਜਤੁਮਾਸਕੋ, ਦਾਰੁਮਾਸਕੋਤਿ ਯੇ ਵੋਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਭਯਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ। ਨੇਵ ਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪. ਆਮਕਧਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੪. ਆਮਕਧਞ੍ਞਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਤਿ ਸਾਲਿ-ਵੀਹਿ-ਯਵ-ਗੋਧੁਮ-ਕਙ੍ਗੁ-ਵਰਕ-ਕੁਦ੍ਰੂਸਕਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਆਮਕਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੇਵ, ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

੫. ਆਮਕਮਂਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੫. **ਆਮਕਮਂਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਆਮਕਮਂਸਮਚ੍ਛਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੋ ਆਮਸਨਂ।

੬. ਕੁਮਾਰਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੬. **ਇਤ੍ਥਿਕੁਮਾਰਿਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਤਾ, ਇਤਰਾ **ਕੁਮਾਰਿਕਾ** ਨਾਮ। ਤਾਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ।

੭. ਦਾਸਿਦਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫੭. **ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਾਸਿਦਾਸਵਸੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਆਰਾਮਿਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੦. ਚਤੁਤ੍ਥਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬੧. **ਅਜੇਲ਼ਕਾ**ਦੀਸੁ **ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ**ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਯੋ ਵਿਨਯਵਸੇਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ । ਤਤ੍ਥ ਖੇਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ ਰੁਹਤਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਰੁਹਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਉਭਯਂ ਰੁਹਤਿ, ਤਂ ਖੇਤ੍ਤਂ। ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਭੂਮਿਭਾਗੋ ਵਤ੍ਥੁ। ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸੀਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਵਾਪਿਤਲ਼ਾਕਾਦੀਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨੇਵ।

੨-੩. ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬੨-੬੩. **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾ**ਤਿ ਕਯਾ ਚ ਵਿਕ੍ਕਯਾ ਚ। **ਦੂਤੇਯ੍ਯਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ, ਗਿਹੀਨਂ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਂ। **ਪਹਿਣਗਮਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਘਰਾ ਘਰਂ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਖੁਦ੍ਦਕਗਮਨਂ। **ਅਨੁਯੋਗੋ** ਨਾਮ ਤਦੁਭਯਕਰਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪. ਤੁਲਾਕੂਟਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬੪. ਤੁਲਾਕੂਟਾਦੀਸੁ **ਕੂਟ**ਨ੍ਤਿ ਵਞ੍ਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤੁਲਾਕੂਟਂ** ਤਾਵ ਰੂਪਕੂਟਂ, ਅਙ੍ਗਕੂਟਂ, ਗਹਣਕੂਟਂ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਸਮਰੂਪਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮਹਤਿਯਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਦੇਤਿ। **ਅਙ੍ਗਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤੁਲਂ ਅਕ੍ਕਮਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ। **ਗਹਣਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮੂਲੇ ਰਜ੍ਜੁਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗੇ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਤੁਲਂ ਸੁਸਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਯਚੁਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਕਰੋਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਭਾਗੇ।

ਕਂਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿ, ਤਾਯ ਵਞ੍ਚਨਂ **ਕਂਸਕੂਟਂ**। ਕਥਂ? ਏਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਲੋਹਪਾਤਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਡ੍ਢਕੁਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨਾਨਿ ਕਿਣਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ਅਗ੍ਘੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਸਮਗ੍ਘਤਰਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਹਿ ''ਕਥਂ ਇਮੇਸਂ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਵੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਪਾਸਾਣੇ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਾਤਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਮਾਨਕੂਟਂ ਹਦਯਭੇਦ-ਸਿਖਾਭੇਦ-ਰਜ੍ਜੁਭੇਦਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਹਦਯਭੇਦੋ** ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ । ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾਛਿਦ੍ਦੇਨ ਮਾਨੇਨ ''ਸਣਿਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਭਾਜਨੇ ਬਹੁਂ ਪਗ੍ਘਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਛਿਦ੍ਦਂ ਪਿਧਾਯ ਸੀਘਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਸਿਖਾਭੇਦੋ** ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਣਿਕਂ ਸਿਖਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਸਿਖਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦੇਤਿ। **ਰਜ੍ਜੁਭੇਦੋ** ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਲਞ੍ਜਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਹਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਮਹਨ੍ਤਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਨ੍ਤਿ।

੫. ਉਕ੍ਕੋਟਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬੫. **ਉਕ੍ਕੋਟਨਾ**ਦੀਸੁ **ਉਕ੍ਕੋਟਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੇ ਕਾਤੁਂ ਲਞ੍ਜਗ੍ਗਹਣਂ। **ਵਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਰੇਸਂ ਵਞ੍ਚਨਂ। ਤਤ੍ਰਿਦਮੇਕਂਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਮਿਗਞ੍ਚ ਮਿਗਪੋਤਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਮੇਕੋ ਧੁਤ੍ਤੋ ''ਕਿਂ, ਭੋ, ਮਿਗੋ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਕਿਂ ਮਿਗਪੋਤਕੋ''ਤਿ?, ਆਹ। ''ਮਿਗੋ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ, ਮਿਗਪੋਤਕੋ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਹਾਪਣਂ ਦਤ੍ਵਾ, ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ''ਨ ਮੇ, ਭੋ, ਮਿਗਪੋਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਮਿਗਂ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਹੀਤਿ। ਨਨੁ, ਭੋ, ਮਯਾ ਪਠਮਂ ਏਕੋ ਕਹਾਪਣੋ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਆਮ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਮਮ੍ਪਿ ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਣ੍ਹ, ਏਵਂ ਸੋ ਚ ਕਹਾਪਣੋ, ਅਯਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੋ ਮਿਗਪੋਤਕੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਸੋ ''ਕਾਰਣਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਂ ਅਦਾਸੀਤਿ।

ਨਿਕਤੀਤਿ ਯੋਗਵਸੇਨ ਵਾ ਮਾਯਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਪਾਮਙ੍ਗਂ ਪਾਮਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਮਣਿਂ ਮਣਿਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਵਣ੍ਣਂ ਸੁਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤਿਰੂਪਕੇਨ ਵਞ੍ਚਨਂ। **ਸਾਚਿਯੋਗੋ**ਤਿ ਕੁਟਿਲਯੋਗੋ। ਏਤੇਸਂਯੇਵ ਉਕ੍ਕੋਟਨਾਦੀਨਮੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਕ੍ਕੋਟਨਸਾਚਿਯੋਗਾ ਵਞ੍ਚਨਸਾਚਿਯੋਗਾ ਨਿਕਤਿਸਾਚਿਯੋਗਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਕੇਚਿ ਅਞ੍ਞਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਾਚਿਯੋਗੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਵਞ੍ਚਨੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ।

੬-੧੧. ਛੇਦਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬੬-੭੧. **ਛੇਦਨਾ**ਦੀਸੁ **ਛੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿ। **ਵਧੋ**ਤਿ ਮਰਣਂ। **ਬਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਨਂ। **ਵਿਪਰਾਮੋਸੋ**ਤਿ ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸੋ, ਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ। ਯਂ ਹਿਮਪਾਤਸਮਯੇ ਹਿਮੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਜਨਂ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸੋ। ਯਂ ਗੁਮ੍ਬਾਦਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸੋ।

ਆਲੋਪੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਨਂ ਵਿਲੋਪਕਰਣਂ। **ਸਹਸਾਕਾਰੋ**ਤਿ ਸਾਹਸਕਿਰਿਯਾ, ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਰੇ ਸਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਇਚ੍ਛਿਤਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਂ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਮਾ ਛੇਦਨਵਧਬਨ੍ਧਨਵਿਪਰਾਮੋਸਆਲੋਪਸਹਸਾਕਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਆਮਕਧਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾਲਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਾਰਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਿਨਿਯਾ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ –

''ਬਹੁਕਾਰਸ੍ਸ ਯਤੀਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰਨਿਪੁਣਬੁਦ੍ਧੀਨਂ,
ਸਂਯੁਤ੍ਤਵਰਨਿਕਾਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਕਾਤੁਂ॥

''ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਮਾਸਿਸਮਾਨੇਨ ਯਾ ਮਯਾ।
ਨਿਪੁਣਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਆਰਦ੍ਧਾ **ਸਾਰਤ੍ਥਪਕਾਸਿਨੀ** ਨਾਮ॥

‘‘ਸਾ ਹਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਮਾਦਾਯ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਏਸਾ।
ਅਟ੍ਠਸਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ॥

‘‘ਏਕੂਨਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋਪਿ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ।
ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਮਾਨਂ ਕਤੋ ਯਸ੍ਮਾ॥

‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਸਹਾਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਭਾਣਵਾਰਗਣਨਾਯ।
ਥੋਕੇਨ ਅਪਰਿਪੂਰਂ ਸਤ੍ਤਿਂਸਸਤਂ ਹੋਤਿ॥

‘‘ਸਤ੍ਤਿਂਸਾਧਿਕਸਤ-ਪਰਿਮਾਣਂ ਭਾਣਵਾਰਤੋ ਏਵਂ।
ਸਮਯਂ ਪਕਾਸਯਨ੍ਤਿਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਾਧਿਵਾਸੀਨਂ॥

‘‘ਮੂਲਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਮਾਦਾਯ ਮਯਾ ਇਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ।
ਯਂ ਪੁਞ੍ਞਮੁਪਚਿਤਂ ਤੇਨ ਹੋਤੁ ਸਬ੍ਬੋ ਸੁਖੀ ਲੋਕੋ॥

‘‘ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਕਰਣਤ੍ਥਂ ਥੇਰੇਨ **ਭਦਨ੍ਤਜੋਤਿਪਾਲੇਨ**।
ਸੁਚਿਸੀਲੇਨ ਸੁਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਪਕਾਸਯਞ੍ਞਾਣੇਨ॥

‘‘ਸਾਸਨਵਿਭੂਤਿਕਾਮੇਨ ਯਾਚਮਾਨੇਨ ਮਂ ਸੁਭਗੁਣੇਨ।
ਯਂ ਸਮਧਿਗਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਤੇਨਾਪਿ ਜਨੋ ਸੁਖੀ ਭਵਤੂ’’ਤਿ॥

ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾਬੁਦ੍ਧਿਵੀਰਿਯਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸੀਲਾਚਾਰਜ੍ਜਵਮਦ੍ਦਵਾਦਿਗੁਣਸਮੁਦਯਸਮੁਦਿਤੇਨ ਸਕਸਮਯਸਮਯਨ੍ਤਰਗਹਨਜ੍ਝੋਗਾਹਣਸਮਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਞਾਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਤਿਪਿਟਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਸਾਟ੍ਠਕਥੇ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣਪ੍ਪਭਾਵੇਨ ਮਹਾਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਕਰਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਨਿਤਸੁਖਵਿਨਿਗ੍ਗਤਮਧੁਰੋਦਾਰਵਚਨਲਾਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤਮੁਤ੍ਤਵਾਦਿਨਾ ਵਾਦੀਵਰੇਨ ਮਹਾਕਵਿਨਾ ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਰਿਵਾਰੇ ਛਲਭਿਞ੍ਞਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਗੁਣਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਬੁਦ੍ਧੀਨਂ ਥੇਰਵਂਸਪ੍ਪਦੀਪਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਵਂਸਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਨ ਵਿਪੁਲਵਿਸੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਿਨਾ **ਬੁਦ੍ਧਘੋਸੋ**ਤਿ ਗਰੂਹਿ ਗਹਿਤਨਾਮਧੇਯ੍ਯੇਨ ਥੇਰੇਨ ਕਤਾ ਅਯਂ **ਸਾਰਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਿਨੀ** ਨਾਮ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾ।

‘‘ਤਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣੇਸਿਨਂ।
ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਨਯਂ ਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ॥

‘‘ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਨਾਮਮ੍ਪਿ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ।
ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਮਹੇਸਿਨੋ’’ਤਿ॥

ਸਾਰਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਿਨੀ ਨਾਮ

ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।